

Nadgrajevanje globalne izobrazbe preko predmetnih področij (GEASA)

Rezultat 2: Metodološki priročnik

Vsebina

Uvod.....	4
Globalizacija, bogastvo in revščina	6
Učna priprava 1: Povezava med globalizacijo, revščino in lakoto skozi argumentacijo	6
Učna priprava 2: Povezava med globalizacijo, revščino in lakoto skozi zavrnitev argumenta.....	8
Učna priprava 3: Deležniki_ce globalizacije	9
Učna priprava 4: Beg možganov v zdravstvu in njegove žrtve	11
Učna priprava 5: Povezovanje težav z rešitvami.....	12
Učna priprava 6: Kolonializem skozi kritično analizo medijev	13
Učna priprava 7: Prioritizacija rešitev za obravnavanje revščine, prvi del	14
Učna priprava 8: Prioritizacija rešitev za obravnavanje revščine, drugi del.....	15
Učna priprava 9: Zavrnitev ciljev glede prepovedi emisij CO2.....	16
Učna priprava 10: Globalizacija in ustvarjanje debatnih predmetov.....	17
Trajnost in podnebje	19
Učna priprava 1: Dilema o plastiki	19
Učna priprava 2: Ekološki turizem	21
Učna priprava 3: Jedrske elektrarne	23
Učna priprava 4: Upravljanje vodnih virov (priprava na debato).....	26
Učna priprava 5: Upravljanje vodnih virov (debata).....	28
Učna priprava 6: Trajnostna mesta.....	30
Učna priprava 7: Prehod na obnovljivo energijo.....	32
Učna priprava 8: Razumevanje COP in mednarodnega sodelovanja	34
Učna priprava 9: Razvojna dilema na globalnem jugu	38
Učna priprava 10 – Študija primera: kako ravnati v energetske krizi?.....	40
Globalno zdravje	45
Učna priprava 1: Globalizacija in globalno zdravje	45
Učna priprava 2: Globalni vzorci zdravja in bolezni	47
Učna priprava 3: Podnebne spremembe in globalno zdravje	48
Učna priprava 4: Nacionalizem cepiv	50
Učna priprava 5: Prosti trg zdravil.....	51
Učna priprava 6: Patenti in globalni zdravstveni dostop.....	53
Učna priprava 7: Pravica do zdravstvenega varstva.....	55
Učna priprava 8: Izzivi implementacije globalnega zdravja.....	57
Učna priprava 9: Odziv politike na pandemijo	59

Učna priprava 10: Razprava o globalnih zdravstvenih politikah	61
Identiteta, kultura, vera in mejni prehodi.....	62
Učna priprava 1: Razumevanje osnov vere.....	62
Učna priprava 2: Verski fundamentalizem	64
Učna priprava 3: Ali naj subvencioniramo verske organizacije?.....	65
Učna priprava 4: Medkulturne interakcije.....	68
Učna priprava 5: Migracije in argumenti v prid njim	69
Učna priprava 6: Migracije in argumenti proti njim.....	70
Učna priprava 7: Migracije in razprava o odprtih mejah	71
Učna priprava 8: Politika identitete	72
Učna priprava 9: <i>Gemeinschaft</i> in <i>Gesellschaft</i>	73
Učna priprava 10: Prisilna integracija proti multikulturalizmu.....	74
Hrup, novice in nevtralnost.....	77
Načrt 1: Ozaveščanje o vplivu medijev na človeško komunikacijo.....	77
Učna priprava 2: Razumevanje zavajajočih informacij na spletu.....	80
Učna priprava 3: Razumevanje zasebnosti in zbiranja podatkov	84
Učna priprava 4: Analiza debatne trditve in digitalna pismenost	87
Učna priprava 5: Uporaba interneta za učenje.....	91
Učna priprava 6: Analiza deležnikov	94
Učna priprava 7: Spletno timsko delo.....	97
Učna priprava 8: Ustvarjanje digitalnih argumentov	101
Učna priprava 9: Digitalne veščine in aktivno poslušanje	103
Učna priprava 10: Uporaba digitalnih medijev za debato.....	107

Uvod

Dobrodošli v priročniku o poučevanju globalnega državljanstva z uporabo debate.

Ta priročnik je sestavljen iz učnih priprav s povezanimi vajami. Njihov cilj je pomagati pri poučevanju konceptov, obravnavanih v projektu »Nadgrajevanje globalne izobrazbe preko predmetnih področij« (GEASA). Učne priprave so povezane z vodniki po vsebini, ki vam pomagajo spoznati koncepte globalnega državljanstva, in primeri razvitih debatnih predmetov, ki vam pomagajo raziskati, kako nadgraditi argumentacijo, timsko delo in raziskovalne veščine.

Vsebinskih modulov je pet, vsak vsebinski modul pa je sestavljen iz 10 učnih priprav. Vsaka učna priprava vsebuje vajo, povezano z lekcijo, da se zagotovi interaktivno poučevanje. Teme, ki jih naslavljamo, so:

1. Globalizacija, bogastvo in revščina
2. Trajnost in podnebje
3. Globalno zdravje
4. Identiteta, kultura, vera in mejni prehodi,
5. Mediji, hrup in nevtralnost

Učne priprave so zasnovane tako, da so modularne, tako znotraj same priprave kot med njimi. To pomeni, da lahko izberete različne elemente priprav, ki vam najbolj ustrezajo, in ste prilagodljivi_e glede vrstnega reda. Učne priprave sicer sledijo določeni logiki, kar pomeni, da bo desetih učnih priprav po vrstnem redu ustvarilo najboljše rezultate. To je zato, ker so bile zasnovane tako, da sledijo naravnemu napredku učnih kompetenc v skladu z Bloomovo taksonomijo.

Vsaka priprava **ima dva medsebojno povezana cilja**: učence naučiti nekaj o predstavljeni temi in jih naučiti spretnosti, potrebne za vodenje učinkovitih debat, dialogov in/ali strukturiranih razprav.

Preden se poglobimo v same učne priprave, bomo na kratko razložili strukturo in njihovo logiko.

Uporaba učne priprave s *PITT*

Naše lekcije so bile razvite z uporabo ideje modela *PITT*. *PITT* je lahko odlična podpora pri oblikovanju ali izvajanju učnega načrta.

P – Težava (angleško *problem*)

Učni cilj: Učenci_ke se zavedajo pomembnosti teme in so motivirani za učenje in izpopolnjevanje.

Vaša naloga kot učitelj_ica: Motivirajte!

- Kako učenci_ke razumejo, da je to pomembna tema?
- Kakšna težava obstaja, ki jo bo vaša ura rešila?
- Kaj bi učenci_ke lahko izboljšali_e? Kako se lahko tega zavedajo?

I – Vnos (angleško *input*)

Učni cilj: Učenci_ke vedo/razumejo...

Vaša naloga kot učitelj_ica: Učite!

- Kaj morajo učenci_ke vedeti o tej temi?
- Česa učencem_kam ni treba vedeti? Kaj bi jih le zmotilo?
- Kako lahko zagotovim, da vsi razumejo in si zapomnijo ključne informacije?

T – Usposabljanje (angleško *training*)

Učni cilj: Učenci_ke znajo/lahko...

Vaša naloga kot učitelj_ica: Usposablajte!

- Katere spretnosti točno želim izboljšati?
- Katere vaje bodo vašim učencem_kam pomagale pridobiti te veščine?
- Kako lahko zagotovim, da vsi razumejo vajo?
- Kako lahko podprete učence_ke med izvajanjem vaje?

T – Prenos (angleško 90 minut)

Učni cilj: učenci_ke se zavedajo svojega napredka in znajo uporabiti veščine v prihodnjih situacijah

Vaša naloga kot učitelj_ica: Ozavestiti in pripraviti!

- Kako preverim, kaj so se učenci_ke naučili_e/kje so napredovali_e?
- Kako lahko povečam zavest o napredku učencev_k?
- Kako lahko podprem učence_ke pri uporabi pridobljenih veščin v prihodnjih situacijah?

Prosimo, upoštevajte

1. V večini primerov je koristno začeti s težavo in končati s prenosom.
2. Sredi učne ure lahko združite vnos in usposabljanje, na primer podate kratek vnos, nato naredite kratko vajo in nato začnete znova z drugim vnosom.
3. Vodilna vprašanja so vam v pomoč pri razvijanju vaše učne priprave.

Globalizacija, bogastvo in revščina

Učna priprava 1: Povezava med globalizacijo, revščino in lakoto skozi argumentacijo

Potreben čas	90 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none">• Razumeti globalizacijo• Razumeti revščino in lakoto• Vzpostaviti povezavo med globalizacijo in revščino• Učiti se zgraditi argument o določeni temi	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
15 minut	Težava	
15 minut	Učitelj_ica predstavi osnovne pojme: globalizacija, revščina, lakota.	
30 minut	Usposabljanje	
15 minut	Učitelj_ica razloži ortodoksni (neoliberalni pogled) na revščino, lakoto in rešitev problema ter tudi kritike neoliberalnega pogleda.	
15 minut	Učitelj_ica učencem_kam pokaže nekaj pomembnih delov filma Kapitalizem, ljubezenska zgodba.	
30 minut	Vnos	
15 minut	Moderirana razprava: Učitelj_ica moderira razpravo z vprašanji, kako so učenci_ke razumeli film, kako povezujejo prosti trg, globalizacijo in revščino.	
15 minut	Učence_ke razdelite v štiri skupine. Dajte jim primerno debatno trditev (na primer: Verjamemo, da prosti trg zmanjšuje revščino). Dve skupini morata dati en argument za, drugi dve pa en argument proti.	
15 minut	Prenos	

15 minut	Predstavitev argumentov: učenci_ke predstavijo svoje argumente, učitelj_ica komentira argumente (kaj je bilo dobro, kje so bili argumenti šibki, kako jih izboljšati).	
----------	--	--

Učna priprava 2: Povezava med globalizacijo, revščino in lakoto skozi zavrnitev argumenta

Potreben čas	45 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumeti globalizacijo • Razumeti revščino in lakoto • Naučiti se ovreči argument 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
5 minut	Težava	
5 minut	Učitelj_ica na kratko ponovi osnovne pojme, ki so bili obravnavani v prejšnji uri (globalizacija, revščina, lakota in različni pristopi k temi), nato pa učence_ke razdeli v iste štiri skupine, kot v prejšnji uri.	
15 minut	Usposabljanje	
15 minut	Učenci_ke naj v skupinah ovržejo lastne argumente, ki so jih podali v prejšnji uri.	
25 minut	Vnos/prenos	
25 minut	Skupine najprej predstavijo svoj prvotni argument in nato negacijo tega argumenta. Učitelj_ica komentira negacijo, kaj je bilo dobro, kako bi jo lahko izboljšali ... itd	

Učna priprava 3: Deležniki_ce globalizacije

Potreben čas	90 minut	
Ciljna skupina	Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> Razumeti kdo so različni subjekti, ki jih je prizadela globalizacija. Naučiti se prepoznati posebne interese in motivacije teh akterjev_k. 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
10 minut	Težava	
10 minut	Učitelj_ica na kratko predstavi, kaj je globalizacija. Ta korak se lahko izvede tudi tako, da se učenci_ke na pouk pripravijo vnaprej	
15 minut	Usposabljanje	
15 minut	Učitelj_ica vodi razredno razpravo o tem, kdo so deležniki_ce ali družbene skupine, ki jih je prizadela globalizacija	»Ideje« bi morale prihajati od učencev_k, vloga učitelja_ice je, da omogoči razpravo in jim pomaga združiti ideje skupaj (pričakovan rezultat bi lahko bil: delavci_ke v »razvitih državah«, potrošniki, multinacionalne korporacije, mala podjetja).
30 minut	Usposabljanje	
30 minut	Učenci_ke oblikujejo majhne skupine, vsaki skupini pa je dodeljen en_a deležnik_ca. Učenci_ke dobijo navodila, da oblikujejo argumente, ki bi jih akter_ke, ki ga/jo zastopajo, lahko imeli_e v podporo ali proti globalizaciji.	Po potrebi učitelj_ica pristopi k skupinam in jih pomaga usmerjati v razpravo
35 minut	Prenos	
35 minut	Vsaka skupina predstavi svoje argumente razredu. Po predstavitvi vseh skupin učitelj_ica spodbudi učence_ke, da argumentirajo, zakaj so interesi njihovih skupin najpomembnejši. Učitelj_ica naj si prizadeva zagotoviti, da ima čim več učencev_k možnost govoriti, če je potrebno, naj omeji čas govora in/ali postavlja	

	dodatna vprašanja, ki bodo spodbudila učence_ke, da se ukvarjajo z idejami drug drugega_e.	
--	--	--

Učna priprava 4: Beg možganov v zdravstvu in njegove žrtve

Potreben čas	45 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumeti beg možganov in akterjev_k, ki jih to prizadene. • Prepoznavanje težav, povezanih z begom možganov v medicini • Predstavitve svojih ugotovitev. 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
5 minut	Težava	
5 minut	Učitelj_ica predstavi beg možganov v medicini in vlogo zdravstvenih sistemov razvitih držav (kot je NHS in drugi) pri tem. Uvod vsebuje ključne definicije in predlaga vire, kjer je mogoče najti zanesljive podatke	
10 minut	Vnos	
10 minut	Učitelj_ica vodi razpravo v razredu o tem, kdo so ljudje, na katere vpliva ta pojav, in na kakšen način so prizadeti.	Poudarek naj bo na prispevku učencev_k k razpravi.
15 minut	Usposabljanje	
15 minut	Razred je razdeljen v skupine po 4-6 ljudi. Skupine naj pripravijo jasne razlage, zakaj/v katerem smislu je beg možganov v zdravstvu problem za različne skupine ljudi (deležnike_ce). Učenci_ke naj iščejo praktične in tudi principialne argumente.	
15 minut	Prenos	
15 minut	Učenci_ke morajo imeti dovolj časa, da predstavijo svoja stališča in o njih razpravljajo. Razprava se mora osredotočiti na vprašanje »zakaj je to narobe« na različnih ravneh.	

Učna priprava 5: Povezovanje težav z rešitvami

Potreben čas	45 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumeti, kako oblikovati modele (ali rešitve) za identificirane probleme • Naučiti se predstaviti rešitev in jo braniti pred kritiko 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
15 minut	Težava	
15 minut	Učenci_ke dobijo kratka navodila, kaj mora vsebovati načrt reševanja začrtanih problemov (kdo, kako, koliko ipd.). Učencem_kam svetujte, da pripravijo načrt za reševanje prej obravnavanih problemov (revščina, beg možganov, kolonizacija).	Učitelji_ce si lahko ogledajo POVEZAVO DO PLATFORME (R3) .
30 minut	Usposabljanje/prenos	
30 minut	<p>Vsaka skupina učencev_k, ki je skupaj delala na problemu, ima na voljo čas (odvisno od števila skupin: 4, 5, 6 minut), da predstavi svoj načrt za rešitev problema, ki so ga zaznali.</p> <p>Po vsaki predstavitvi se razpravlja o splošnih okvirih predstavljenega načrta: ali je finančno izvedljiv? Ali je zakonit? Kdo bo temu nasprotoval? Je to pomembno? itd.</p>	

Učna priprava 6: Kolonializem skozi kritično analizo medijev

Potreben čas	90 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumeti, kaj je kolonializem in kakšne so njegove posledice. • Naučiti se kritično ovrednotiti različne poglede na kolonializem. 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
5 minut	Težava	
5 minut	Učitelj_ica predstavi čim bolj formalno definicijo kolonializma in jasno opiše tradicionalne oblike kolonialnega izkoriščanja. Predstavitev naj bo zgodovinsko podkrepljena s poudarkom na uradnem koncu kolonializma v 50. letih.	
45 minut	Vnos	
45 minut	Učencem_kam se predvaja film ali deli filma (We come as Friends, 2014; Makala, 2018; Darwinova nočna mora, 2005). Učence_ke je treba poučiti, naj bodo pozorni na različne načine kolonializma in/ali izkoriščanja revnih s strani bogatih.	
20 minut	Usposabljanje	
20 minut	Učence_ke razdelite v skupine po 5-6 ljudi. Skupine naj razpravljajo o novih oblikah kolonializma, ki so jih zaznale, in jih skušajo čim bolj natančno orisati: kdo kaj dela? Zakaj mislite, da je to narobe? Ali so problematične le posledice? Je s to prakso kaj načeloma narobe? Na kakšen način so skupnosti oškodovane zaradi dejanj kolonialističnega izkoriščanja?	
20 minut	Prenos	
20 minut	Skupine naj predstavijo svoje ugotovitve. Učitelj_ica naj vodi diskusijo, katere cilj je odgovoriti, katera (nova) oblika izkoriščanja je najučinkovitejša, kako se razlikuje od tradicionalnih oblik kolonialističnega izkoriščanja in ali (in zakaj) se učenci_ke lažje ali težje borijo proti njej v primerjavi s klasičnim kolonialističnim izkoriščanjem.	

Učna priprava 7: Prioritizacija rešitev za obravnavanje revščine, prvi del

Potreben čas	45 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumeti kompleksnost problema revščine in različnih načinov, kako revščina vpliva na družbo. • Naučiti se kritično ocenjevati ponujene rešitve. 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
10 minut	Težava	
10 minut	Učitelj_ica zapiše 6-8 možnih »rešitev« za revščino in poskrbi, da vsi v razredu razumejo, kaj vsaka od teh rešitev pomeni.	Možen vir: https://www.worldvision.ca/stories/advocacy/solutions-to-poverty
10 minut	Vnos/prenos	
10 minut	Učenci_ke razdelite v skupine po 2 ali 3 (odvisno od števila) in vsaka skupina dobi eno rešitev. Vsaka skupina naj na velik list papirja napiše možne koristi svoje rešitve in težave pri implementaciji.	
25 minut	Prenos	
25 minut	Začetne skupine se razdelijo in učenci_ke morajo pristopiti k različnim »rešitvam« in dodati svoje poglede na delo prejšnje skupine na isti kos papirja, ki ga je uporabila prejšnja skupina. Ta postopek se ponovi vsaj enkrat (odvisno od časa in števila učencev_k, še posebej tistih, ki imajo težave z nalogo)	Učenci_ke bi morali_e individualno preiti na novo »rešitev«, zato se ustvarijo popolnoma nove skupine. Možna domača naloga: učenci_ke naj raziščejo resnične primere obravnavanih ukrepov.

Učna priprava 8: Prioritizacija rešitev za obravnavanje revščine, drugi del

Potreben čas	45 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Naučiti se prepoznati prednosti in slabosti določenih rešitev za revščino. • Sklepati kompromise in krepiti sposobnosti učencev_k za predstavitev lastnih pogledov. 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
20 minut	Težava	
20 minut	Nove skupine (6-8) si ogledajo papirje z možnimi »rešitvami« revščine, pozitivnimi elementi teh rešitev in njihovimi pomanjkljivostmi. Vsaka skupina naredi kratko predstavitev (2 minuti).	
20 minut	Vnos/Usposabljanje	
20 minut	<p>Učitelj_ica vodi razpravo s ciljem, da poskuša te rešitve razvrstiti od »najboljših« do najslabših.</p> <p>Cilj je soglasna odločitev, če pa ta ni mogoča, lahko učenci_ke glasujejo med različnimi rešitvami. Učitelj_ica naj pozove, da svojo izbiro utemeljijo.</p>	Priporočamo uporabo table in pomožnih vprašanj, ki učencem_kam pomagajo »razvrstiti« te rešitve (katera rešitev je najlažja, katera stane največ, na koliko ljudi rešitev vpliva, kako trajnostne so).
5 minut	Prenos	
5 minut	Učitelj_ica povzame utemeljitev za razvrstitev, izpostavi kompleksnost problematike ter različne slabosti in prednosti ponujenih rešitev.	

Učna priprava 9: Zavrnitev ciljev glede prepovedi emisij CO2

Potreben čas	45 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumeti cilje emisij CO2 in njihovega vpliva na družbo. • Učenje preslikave idej in argumentov. • Razumeti negacije in izboljšati sposobnosti kritičnega poslušanja. 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
5 minut	Težava	
5 minut	Učencem_kam predstavite argument za odpravo ciljev emisij CO2 za države v razvoju. Učenci_ke morajo poslušati in si delati zapiske.	Argument lahko najdete tukaj: POVEZAVA DO PLATFORME
10 minut	Vnos	
10 minut	Učitelj_ica s pomočjo učencev_k argument izriše na tablo. Skupaj ga skušajo obnoviti, pri čemer jasno označijo, kateri del je teza, kaj so logične povezave, uporabljeni primeri ...	
15 minut	Usposabljanje	
5 minut	Učence_ke prosimo, da individualno razmislijo o možnih odgovorih na argument.	Pri tem bi jim morala pomagati »risba« argumenta, tako v smislu, da si zapomnijo, kaj je bil argument, kot tudi pri usmerjanju njihovih zavrnitev na določene segmente argumenta.
10 minut	Učitelj_ica po naključnem vrstnem redu povabi učence_ke in jih prosi, naj vsak_a predstavi po eno zavrnitev. Učitelj_ica na tablo zapiše zavrnitve.	Tukaj bi morala biti disciplina stroga; upoštevati je treba pravilo, da vsak_a učenec_ka predstavi le eno repliko.
15 minut	Prenos	
15 minut	Učenci_ke, razdeljeni_e v skupine (4), morajo zbrane odgovore združiti v skupine in se odločiti za najmočnejše odgovore. Vsaka skupina mora podati kratko predstavitev in deliti svoje rezultate.	

Učna priprava 10: Globalizacija in ustvarjanje debatnih predmetov

Potreben čas	45 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumeti prednosti in slabosti globalizacije. • Oblikovati ideje za argumente. 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
2 minuti	Težava	
2 minuti	<p>Učenci_ke dobijo debatno trditev: Globalizacija je naredila več škode kot koristi.</p> <p>Razdelite jih v štiri skupine; dve se s trditvijo strinjata, dve ji nasprotujeta. Učenci_ke sedijo na svojih običajnih sedežih in se ne premikajo, ko se oblikujejo skupine.</p>	<p>Učenci_ke morajo imeti osnovno znanje o tem, kaj je globalizacija. Po želji jih lahko prosite, da med pripravo na učno uro preberejo POVEZAVO DO PLATFORME (R1).</p> <p>Učenci_ke ne izbirajo strani sami, torej jim določite če so za ali proti..</p> <p>Število skupin je lahko večje, če je razred velik. Skupine naj ne bodo sestavljene iz več kot 6 učencev_k.</p>
18 minut	Usposabljanje/ vnos	
4 minute	Vsi so pozvani, da razmislijo o idejah v podporo svoji strani in jih napišejo na list papirja.	To se naredi zato, da se kasneje v lekciji izognemo »skupinski miselnosti«.
14 minut	Učenci_ke se zdaj pridružijo svojim skupinam, da predstavijo svoje ideje, nato pa se mora skupina skupno odločiti, katere so najmočnejše in jih združiti v osnovne argumente. Vsaka skupina mora pripraviti najmanj tri argumente.	
25 minut	Prenos	
25 minut	<p>Učenci_ke predstavijo argumente, ki so jih pripravili_e.</p> <p>Ostali naj podajajo povratne informacije o predstavljenih argumentih. Ker je verjetno, da bodo skupine na isti strani predstavile</p>	Predstavi se lahko eden_na ali več članov_ic skupine.

	podobne argumente, naj razred razpravlja o tem, katera od različic je močnejša ali prepričljivejša.	
--	---	--

Trajnost in podnebje

Učna priprava 1: Dilema o plastiki

Potreben čas	60 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none">• Razumeti vpliv uporabe plastike na okolje.• Razvijati kritično mišljenje in debatne sposobnosti.• Naučiti se učinkovito oblikovati in predstaviti argumente.	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
15 minut	Težava	
	<p>Tema: Uvod v onesnaževanje s plastiko Cilj: Ozavestiti učence_ke o pomembnosti in nujnosti problema. Metoda poučevanja: Interaktivna predstavitev z dejstvi o onesnaževanju s plastiko. Pri pripravi uporabite razlago vsebine, ki smo vam jo predstavili v tem projektu. Ali razmislite o tem TED-govoru Boyana Slata. Komentarji: Pritegnite učence_ke z osupljivo statistiko in primeri iz resničnega sveta. Ne pozabite predstaviti tudi razlogov za uporabo plastike za enkratno uporabo. Osredotočite se lahko na polemike v zvezi s plastičnimi slamicami in pravicami invalidov.</p>	
15 minut	Vnos	
	<p>Tema: Gradnja argumentov za trditev Cilj: Učencem_kam zagotoviti znanje za podporo ali nasprotovanje trditvi: Ta zbor bi prepovedal plastiko za enkratno uporabo. Metoda poučevanja: Skupinska razprava za raziskovanje različnih stališč, kjer je cilj izluščiti nekaj trditev, ki jih je mogoče razviti v argumente. Predstavitev <i>SAIL</i> modela argumentacije: stanje (<i>state</i>) – analizira (<i>analyse</i>) – vpliv (<i>impact</i>) – povezava (<i>link</i>). Komentarji: Spodbujajte učence_ke k razmišljanju o ekonomskih, okoljskih in družbenih vidikih.</p>	Video o uporabi modela argumentov
15 minut	Usposabljanje	
	<p>Tema: Ustvarjanje in predstavitev argumentov Cilj: Razviti sposobnosti učencev_k za oblikovanje koherentnih argumentov. Metoda poučevanja: Skupine učencev_k (2-4) ustvarijo in vadijo svoje argumente z uporabo modela SAIL. Razred je razdeljen na skupine, ki so za in skupine, ki so proti.</p>	

15 minut	Prenos	
	<p>Tema: Razprava in refleksija v razredu</p> <p>Cilj: Razmislite o učenju in uporabi v resničnem življenju.</p> <p>Metoda poučevanja: Odprta razprava in povratna informacija. Osredotočite se na ocenjevanje kakovosti argumentov. Zaključite z razmislekom o tem, ali se učencem_kam zdi bolj prepričljiva argumentacija strani za ali proti.</p> <p>Komentarji: Poudarite pomen trajnostnih praks v vsakdanjem življenju.</p>	

Učna priprava 2: Ekološki turizem

Potreben čas	60 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumevanje okoljskih in gospodarskih vplivov ekoturizma. • Razvoj veščin konstruiranja in predstavljanja uravnoveženih argumentov. • Spodbujanje kritičnega mišljenja in sposobnosti videti več plati problematike. 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
10 minut	Težava	
10 minut	Začnite s hitro motivacijsko aktivnostjo, kjer učenci_ke povedo svoje najljubše počitniške kraje in zakaj. Predstavite pozitivne in negativne vplive turizma na priljubljene destinacije (npr. onesnaževanje, uničenje habitata, gospodarske koristi in ohranjanje kulture). Za uvod lahko uporabite ta videoposnetek iz strani Mongabay, ki je namenjena naravovarstvu na globalnem jugu. Zastavite vprašanja, kot so: »Kaj se zgodi, ko turizem škodi okolju, ki ga slavi?« in »Ali lahko turisti_ke prispevajo k ohranjanju?«	Video povezava
5 minut	Vnos	
5 minut	Preglejte strukturo argumenta (glejte Učno pripravo 1 v tem sklopu ali sestavite lekcijo po lastni presoji, če še niste učili razvoja argumentov)	
40 minut	Usposabljanje	
40 minut	Prvih 30 minut: vaja za celoten razred, kjer učenci_ke zaporedno razvijajo ideje o ekonomskih (ZA), ekonomskih (PROTI), okoljskih (ZA) in okoljskih vidikih (PROTI) ekoturizma. Učitelj_ica vodi razredno razpravo. Nato naslednjih 10 minut debatirajte v parih. En_a učenec_ka je za, drug_a je proti. Razpravo strukturirajo kot pogovor. Učencem_kam naročite, naj vsakič oddajo eno točko, nato pa dajo besedo svojim sošolcem_kam.	
5 minut	Prenos	
5 minut	Zaključite s skupinsko razpravo, ki se osredotoči na najmočnejše argumente. Spodbudite učence_ke, da razmislijo o učinkovitosti	

	različnih argumentov in sodelujejo glede na to, kako so potekale različne razprave.	
--	---	--

Učna priprava 3: Jedrske elektrarne

Potreben čas	60 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumeti, kako učinkovito strukturirati govor. • Spoznati prednosti in slabosti gradnje novih jedrskih elektrarn. • Razvijati sposobnosti javnega nastopanja in kritičnega mišljenja 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
5 minut	Težava	
5 minut	<p>Izzivi podajanj govora.</p> <p>Cilj: Predstaviti izziv sestavljanja učinkovitega govora.</p> <p>Metoda pouka: Kratka razprava o pomenu strukture pri prepričljivem govoru. Problematizirajte z zgledom – učitelj_ice naj namerno kaotično začne uro in vpraša učence_ke, ali razumejo, o čem bo sledeča ura. Povejte jim, da tega ne bi smeli razumeti glede na vaš uvod in s kakšnimi izzivi se soočate, da bi bili jasni in razumljeni.</p> <p>Komentarji: Poudarite jasnost, organizacijo in vlogo strukture pri posredovanju prepričljivega sporočila, ko pridete do dela uvoda, kjer predstavite »rešitev«.</p>	
5 minut	Vnos	
5 minut	<p>Osnovna struktura govora</p> <p>Cilj: Naučiti se osnov gradnje govora (uvod, jedro, zaključek).</p> <p>Metoda poučevanja: Hiter pregled delov govora, s poudarkom na tem, kako vsak del deluje v prepričljivem govoru.</p> <p>Komentarji: Uporabite preprosto in jasno predlogo, ki ji bodo učenci_ke sledili_e.</p>	
30 minut	Usposabljanje	
30 minut	<p>Gradnja govora o jedrskih elektrarnah</p> <p>Namen: Razviti govor z uporabo naučene strukture, ki vključuje informacije o jedrski energiji. Če vaši_e učenci_ke potrebujejo informacije o jedrskih elektrarnah, uporabite spodnji izroček.</p> <p>Metoda pouka: Učenci_ke raziščejo in sestavijo posamezne govore bodisi za ali proti gradnji novih jedrskih elektrarn z uporabo uvoda – jedra – zaključka.</p> <p>Komentarji: Učence_ke usmerite k uporabi zanesljivih virov za raziskovanje. Spodbujajte jih, da obravnavajo ključne točke, kot so vpliv na okolje, varnost in energetske potrebe.</p>	
10 minut	Prenos	

10 minut	<p>Predstavitev govora in komentarji vrstnikov_ic.</p> <p>Cilj: Vaditi javno nastopanje in prejemati povratne informacije.</p> <p>Metoda poučevanja: Učenci_ke predstavijo svoje govore razredu. Vrstniki_ce dajejo povratne informacije na podlagi govorne strukture in vsebine.</p> <p>Komentarji: Spodbujajte konstruktivno kritiko, ki se osredotoča na strukturo in vsebino argumentov. Naj se osredotočijo na kakovost argumentov in kakovost strukture govora.</p>	
----------	--	--

Prednosti jedrske energije

- Nizke emisije toplogrednih plinov: Jedrska energija proizvaja elektriko z minimalnimi emisijami toplogrednih plinov, zaradi česar je čistejša alternativa fosilnim gorivom. To pomaga v boju proti podnebnim spremembam z občutnim zmanjšanjem količine CO2 in drugih škodljivih plinov, ki se sproščajo v ozračje.
- Visoka gostota energije: jedrska energija ima zelo visoko gostoto energije v primerjavi z drugimi oblikami energije. Majhna količina jedrskega goriva lahko proizvede veliko količino energije, ki je veliko učinkovitejša od fosilnih goriv ali obnovljivih virov, kot sta veter ali sonce, kjer se proizvodnja energije lahko zelo razlikuje.
- Zanesljiva oskrba z energijo: Jedrske elektrarne delujejo neprekinjeno in niso odvisne od okoljskih razmer, za razliko od sončne ali vetrne energije. Zaradi tega je jedrska energija zelo zanesljiv vir energije.

Slabosti jedrske energije

- Radioaktivni odpadki: Jedrski reaktorji proizvajajo radioaktivne odpadke, kar predstavlja velike izzive pri odlaganju. Ti odpadki ostajajo nevarni tisoče let in zahtevajo varne, dolgoročne rešitve za shranjevanje, da se prepreči onesnaženje okolja in zaščiti javno zdravje.
- Visoki stroški: Gradnja jedrske elektrarne zahteva znatne vnaprejšnje naložbe. Gradnja je zaradi varnostnih standardov draga in dolgotrajna. Poleg tega uničenje starih obratov in ravnanje z odpadki vključujeta tudi znatne stroške.
- Jedrske nesreče: Čeprav so jedrske nesreče redke, imajo lahko katastrofalne posledice, kot smo videli v Černobilu in Fukušimi. Tveganje taljenja reaktorja in drugih obratovalnih okvar predstavlja resno skrb za varnost, kar bi povzročilo obsežno okoljsko škodo in izredne razmere za javno zdravje.

Oris govora

Ivod

Izjava bistva: Začnite s prepričljivo izjavo ali retoričnim vprašanjem, da pritegnete pozornost občinstva.

Izjava o stališču: Jasno izrazite svoje stališče do teme.

Pregled argumentov: Na kratko opišite glavne točke, o katerih boste razpravljali v podporo svojemu stališču.

Argument 1 (začetek jedra)

Izjava bistva: Jasno povejte svoj prvi argument.

Podporni dokazi: Navedite dejstva, statistične podatke, citate ali primere, ki utemeljujejo vašo trditev.

Pojasnilo: Pojasnite, kako ti dokazi podpirajo vašo trditev.

Ustreznost: Povežite argument z glavnim vprašanjem in pokažite njegov vpliv na temo razprave.

Argument 2

Izjava bistva: Navedite svoj drugi glavni argument.

Podporni dokazi: Navedite podporne podrobnosti, kot ste storili v prvem argumentu.

Pojasnilo: Podrobno opišite, kako se ti dokazi povezujejo z vašim argumentom.

Ustreznost: Pokažite pomen tega argumenta v kontekstu debate.

Zavrnitev nasprotnih argumentov (konec jedra)

Prepoznajte nasprotno argumente: Na kratko omenite ključne točke druge strani.

Protiargumenti: Navedite točke, ki ovržejo nasprotno argumente, podprte z dokazi.

Moč vašega stališča: Poudarite, zakaj so vaši argumenti močnejši in bolj veljavni.

Zaključek

Povzetek glavnih točk: Povzemite ključne argumente, ki ste jih podali, in poudarite, kako podpirajo vaše stališče.

Ponovno izrazite svoje stališče: Jasno ponovite svoje stališče do zadeve.

Zaključna izjava: Končajte z močno zaključno mislijo, ki okrepi vaše stališče in po možnosti pozove k dejanju ali poudari posledice debate.

Učna priprava 4: Upravljanje vodnih virov (priprava na debato)

Potreben čas	60 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumeti izzive in pomen trajnostnega upravljanja vodnih virov. • Razviti veščine konstruiranja in predstavljanja argumentov o kompleksnih političnih vprašanjih. • Spodbujati kritično mišljenje in ozaveščenost o problemih svetovnega pomanjkanja vode. 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
10 minut	Težava	
18 minut	<p>Uvod v pomanjkanje vode Cilj: Poudariti nujnost in globalni pomen upravljanja vodnih virov. Metoda pouka: Kratka predstavitev z globalno statistiko in primeri. Za pomoč pri pripravi uporabite ta javno dostopni video.</p>	
10 minut	Vnos	
	<p>Razumevanje planskih debat – splošni pojavi. Cilj: Učence_ke naučiti osnovnega okvira za plansko debato, s poudarkom na splošnih pojavih (škoda, inherentnost, aktualnost, plačilna sposobnost). Za pregled teh težav si oglejte izroček pod učno pripravo 5. Metoda poučevanja: Interaktivno predavanje, ki na preprost način pojasni vsak pojav Komentarji: Za lažje razumevanje navedite jasne primere.</p>	
30 minut	Usposabljanje	
30 minut	<p>Vaja za ustvarjanje primerov Cilj: Razviti sposobnost konstruiranja argumentov v okviru planske debate. Metoda poučevanja: Razred razdelite v dve skupini, da pripravite debatne predmete za in proti trditvi. Komentarji: Vodite učence_ke pri uporabi splošnih težav, da ustvarijo svoj debatni predmet. Opozorite jih, da se bodo morali doma pripraviti na debato, če nameravate uporabiti učno pripravo 5.</p>	
10 minut	Prenos	

10 minut	<p>Poročilo in povratne informacije</p> <p>Prosite vsako skupino, naj predstavi svoje glavne ugotovitve z uporabo modela splošnih pojavov. Podajte povratne informacije o tem, ali so našli pravilne težave.</p>	
----------	--	--

Učna priprava 5: Upravljanje vodnih virov (debata)

Potreben čas	60 minut	
Ciljna skupina	Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumeti izzive in pomen trajnostnega upravljanja vodnih virov. • Razviti veščine konstruiranja in predstavljanja argumentov o kompleksnih političnih vprašanjih. • Spodbujati kritično mišljenje in ozaveščenost o problemih svetovnega pomanjkanja vode. 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
10 minut	Vnos	
	<p>Uvod v debatni format WSDC</p> <p>Cilj: Opozoriti na osnovno razumevanje debatnega formata WSDC in njene pomembnosti.</p> <p>Metoda poučevanja: Kratka predstavitev, ki pokriva osnove formata WSDC (npr. vrstni red govorov, vloge govorcev_k).</p> <p>Komentarji: Učencem_kam lahko daste izroček o formatu WSDC pred poukom kot domačo nalogo na koncu prejšnje šolske ure</p>	
40 minut	Usposabljanje	
36 minut (s 4 minutami prehodov)	<p>Vadite debato</p> <p>Cilj: Učencem_kam omogočiti vajo debatiranja v formatu WSDC.</p> <p>Metoda poučevanja: Učence_ke razdelite v skupine za skrajšano debato. Uporabite trditev prejšnjih učnih ur. Da bi učenci_ke imeli_e dovolj časa za enourno predavanje, prilagodite čas govora na 5-5-5-5-5-5-3-3 (36 minut, brez časa za pripravo in menjave strani).</p> <p>Komentarji: Ko ocenjujete učence_ke, jih ocenjujte na podlagi vsebine, ki ste jim jih dali v prejšnjih učnih urah.</p>	
10 minut	Prenos	
10 minut	<p>Razmislek in povratne informacije</p> <p>Cilj: Razmislite o debati in zagotovite povratne informacije.</p> <p>Metoda poučevanja: skupinska razprava o tem, kaj je šlo dobro in o področjih, ki jih je treba izboljšati. Zagotovite povratne informacije o upoštevanju formata WSDC, kakovosti argumentacije in govornih sposobnostih.</p>	

Splošni problemi v debati so temeljne točke, ki jih debaterji_ke lahko obravnavajo, da ustvarijo prepričljiv debatni predmet. Uporabljajo se lahko kot kontrolni seznam, ki zagotavlja, da pokrijejo bistvene vidike teme. Glavni problemi so lahko:

1. **Škoda:** Ta težava vključuje dokazovanje, da obstaja pomembna težava ali škoda v trenutnem sistemu ali situaciji. Debaterji_ke morajo ugotoviti, da je ta škoda znatna in zahteva takojšnjo pozornost. Na primer, škoda odpadne vode.
2. **Inherentnost:** Inherentnost se nanaša na vidike trenutnega sistema ali politike, ki povzročajo ugotovljeno škodo. Gre za prikaz, da škoda ni le osamljen dogodek, temveč jo sami po sebi povzročajo obstoječe politike, sistemi ali pogoji. Na primer, da nizke cene prispevajo k porabi vode, ali nasprotovanje, da obstajajo druge težave, ki prispevajo k porabi vode.
3. **Solventnost:** To vprašanje obravnava učinkovitost predlagane rešitve. Debaterji_ke morajo pokazati, da bo njihova politika ali akcijski načrt učinkovito rešil ali bistveno ublažil ugotovljeno škodo. Gre za dokazovanje, da je rešitev izvedljiva in bo imela pomemben učinek.
4. **Prednosti/slabosti:** Čeprav ni vedno opredeljena kot problem, je ocena prednosti in slabosti politike ključnega pomena. Debaterji_ke bi morali dokazati prednosti svojega predloga in morda tudi obravnavati morebitne negativne posledice.

Peto vprašanje obstaja, vendar se najpogosteje uporablja v ameriških debatnih formatih. Spodaj ga omenjamo, vendar predlagamo, da ni vključen v nobeno predavanje.

Aktualnost: Aktualnost pomeni zagotavljanje, da je argument neposredno povezan s temo ali resolucijo, o kateri razpravljamo. Predlagana sprememba politike ali ukrep mora biti neposredno povezan z obravnavano temo.

Učna priprava 6: Trajnostna mesta

Potreben čas	60 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumevanje debate o mestnih središčih brez avtomobilov. • Izvedeti več o pogledih različnih deležnikov_ic v razpravah o urbanem razvoju. • Razviti veščine retorike, debate in kritičnega mišljenja. 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
10 minut	Težava	
10 minut	<p>Tema: Predstavljena tema debate je element uspešne retorike.</p> <p>Cilj: Predstaviti koncept učinkovitih retoričnih tehnik v debati.</p> <p>Metoda pouka: Kratka razprava o retoričnih strategijah.</p> <p>Komentarji: Navedite primere uspešnih strategij, kot so:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anekdote: Osebne zgodbe, zaradi katerih se z argumenti lahko poistovetimo. 2. Statistika: Uporaba podatkov za podporo tezam. 3. Čustveni jezik: Besede, ki vzbujajo čustva, zlasti tiste, ki povečujejo škodo in rešitve na vaši strani ter zmanjšujejo škodo in rešitve na njihovi strani. 4. Retorična vprašanja: Vprašanja, ki ne zahtevajo odgovora, a občinstvo spodbudijo k razmišljanju. <p>Ponavljjanje: Ponavljjanje ključnih točk za poudarek. Za morebitne ideje uporabite besedilo v materialih.</p>	članek Euronews
10 minut	Vnos	
10 minut	<p>Podajte mnenje o različnih zainteresiranih straneh, vključenih v debato o mestnih središčih brez avtomobilov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cilj: Razumeti različne perspektive v razpravi o urbanem razvoju. • Metoda poučevanja: Predavanje z razlago različnih deležnikov. Učenci_ke naj identificirajo čim več zainteresiranih strani in argumentirajo, ali bi bile zainteresirane strani za ali proti temu, da bi imeli mestna središča brez avtomobilov. • Komentarji: izberite vsaj štiri deležnike_ice iz te skupine (različne skupine prebivalcev_k obravnavajte kot različne deležnike_ce): <ol style="list-style-type: none"> 1. Lokalna podjetja: Skrbi glede dostopa 	

	<p>strank in prihodkov.</p> <p>2. Okoljske skupine: Zavzemanje za zmanjšanje onesnaževanja.</p> <p>3. Mestni_e načrtovalci_ke: Uravnoteženje razvoja in trajnosti.</p> <p>4. Prebivalci_ke: Premisleki o kakovosti življenja. Razmislite o dodajanju prebivalcev_k iz različnih mestnih območij, prebivalcev_k z motnjami gibanja, prebivalcev_k, ki živijo v bližini glavnih cest v mestu, prebivalcev_k z boleznimi dihal (kot je astma).</p> <p>5. Avtomobilska združenja: Zastopanje interesov lastnikov_ic avtomobilov.</p>	
30 minut	Usposabljanje	
30 minut	<p>Tema: Razprava deležnikov_ic.</p> <p>Cilj: Sodelovati v razpravi, ki predstavlja stališča različnih deležnikov_ic.</p> <p>Metoda poučevanja: Učence_ke razdelite v skupine, ki predstavljajo različne zainteresirane strani. Vsaka skupina pripravi in predstavi svoje argumente dvakrat (15 minut) v fazi argumentiranja (10 minut) in reakcijski fazi (10 minut).</p> <p>Komentarji: Spodbujajte učence_ke k uporabi obravnavanih retoričnih tehnik. Zagotovite, da ima vsak_a deležnik_ca enake možnosti govora.</p>	
5 minut	Prenos	
5 minut	<p>Povprašaj in razmisli.</p> <p>Cilj: Razmišljati o razpravi in retorični učinkovitosti.</p> <p>Metoda poučevanja: Skupinska razprava o tem, kateri argumenti so bili najbolj prepričljivi in zakaj. Razpravljajte o vplivu retoričnih tehnik.</p> <p>Komentarji: Spodbudite učence_ke, da razmislijo o tem, kako so različni argumenti in stili retorike vplivali na njihovo dožemanje vprašanja.</p>	

Učna priprava 7: Prehod na obnovljivo energijo

Potreben čas	120 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Raziskati izzive in priložnosti prehoda na obnovljivo energijo. • Razpravljati o predlogu uvedbe davka na CO₂. • Izboljšati debatne spretnosti, vključno s konstrukcijo argumentov, zavračanjem in prepričljivim govorom. 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
2 minuti	Težava	
	Na tablo napišite trditev: Uvedli bi davek na vse izdelke glede na količino CO ₂ , ki se izpusti pri njihovi proizvodnji.	
40 minut	Vnos	
40 minut	<p>Dejavnost: Učenci_ke se pripravijo na debato. Dodelite vloge vsaki ekipi (npr. prvi_a govorec_ka, drugi_a govorec_ka, tretji_a govorec_ka, zaključni:a govorec_ka). Zagotovite smernice za strukturiranje njihovih argumentov. Trditev se glasi: Uvedli bi davek na vse izdelke glede na količino CO₂, ki se izpusti pri njihovi proizvodnji.</p> <p>Poudarek: učence_ke spodbudite k raziskovanju ključnih točk o obnovljivi energiji in davku na CO₂. Pripravijo naj uvodne izjave, morebitne zavrnitve in zaključne besede.</p>	Dostop do raziskovalnega gradiva (neobvezno; v okoljih tekmovalne razprave takšna gradiva niso dovoljena), pripomočki za zapisovanje.
60 minut	Usposabljanje	
60 minut	<p>WSDC-debata: Izvedite celotno debato v formatu WSDC s strukturiranimi govori in zavrnitvami. Omejite se na 8 minut za konstruktivne govore, 4 minute za zaključne. Če so vaši_e učenci_ke manj izkušeni_e, uporabite 4 oziroma 2 minuti za vsak govor.</p> <p>Izvedba: Zagotovite merjenje časa in upoštevanje pravil razprave. Spremljajte potek debate za poštenost in skladnost. Učenci_ke, ki ne govorijo, so vabljeni_e, da pomagajo pri sojenju.</p>	
20 minut	Prenos	
10 minut	Skupinska razprava: Pogovorite se o vsebini in kakovosti predstavljenih argumentov. Spodbujajte učence_ke, da analizirajo učinkovitost strategij vsake ekipe in uporabo	

	<p>dokazov. Ne ponujajte še svojih povratnih informacij, temveč dovolite učencem_kam, ki so sodili, da sodelujejo v razpravi.</p> <p>Omogočite odprto razpravo in učence_ke spodbudite k razmišljanju o tem, kateri argumenti so bili najbolj prepričljivi in zakaj.</p>	
10 minut	<p>Zagotovite svoje prilagojene povratne informacije o komponentah razprave.</p> <p>Nasveti za podajanje povratnih informacij o učinkoviti debati/vodilna vprašanja:</p> <p>Struktura argumentov: Komentirajte jasnost in logičen tok argumentov. Ali so bile teze dobro podprte z dokazi?</p> <p>Učinkovitost zavrnitve: Ocenite, kako dobro so se učenci_ke vključili_e v nasprotne argumente. So se jim učinkovito zoperstavili ali zgrešili ključne točke?</p> <p>Govorjenje in izvedba: Zagotovite povratne informacije o vidikih javnega nastopanja, kot so jasnost, tempo in sodelovanje z občinstvom.</p> <p>Uporaba dokazov: Ocenite ustreznost in moč uporabljenih dokazov. Ali so jih učenci_ke učinkovito vključili_e v svoje argumente?</p> <p>Strateško razmišljanje: Razmislite o splošni strategiji. Ali so učenci_ke dali_e prednost pravim argumentom? Kako dobro so se prilagodili toku debate?</p> <p>Timsko delo: Komentirajte, kako dobro je ekipa sodelovala. Ali so bili v svojem pristopu kohezivni?</p> <p>Konstruktivni predlogi: Ponudite posebne nasvete za izboljšave, kot so načini za učinkovitejše strukturiranje argumentov ali tehnike za učinkovitejše zavrnitve.</p>	

Učna priprava 8: Razumevanje COP in mednarodnega sodelovanja

Potreben čas	120 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Spoznati COP in njegovo vlogo v mednarodni podnebni politiki. • Razumeti različne perspektive in interese različnih globalnih subjektov v podnebnih pogajanjih. • Razviti veščine diplomacije, pogajanja in javnega nastopanja. 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
15 minut	Težava	
	<p>Tema: Uvod v COP in podnebne izzive</p> <p>Cilj: Poudariti pomen in kompleksnost mednarodnega sodelovanja na področju podnebnih sprememb.</p> <p>Metoda poučevanja: Interaktivna predstavitev, ki opisuje zgodovino, namen in ključne izzive COP v mednarodnih podnebnih pogajanjih. Za informacije uporabite modul, predstavljen v tem projektu.</p> <p>Komentarji: COP ima bogato zgodovino. Svojo pripoved osredotočite na Kjoto, Pariz in najnovejši COP. Z zadnjim COP od tega dokumenta (ZAE) se osredotočite na izziv odprodaje fosilnih goriv in zagotavljanje financiranja za globalni jug. Spodaj lahko najdete nekaj obsežnejših opomb.</p>	
15 minut	Vnos	
	<p>Tema: Razumevanje različnih perspektiv</p> <p>Cilj: Učence_ke poučiti o različnih interesih in stališčih različnih držav/skupin v podnebnih pogajanjih.</p> <p>Metoda pouka: Kratko predavanje, ki opisuje splošno stališče ZDA, Kitajske, podsaharske Afrike in malih otoških držav do podnebnih vprašanj.</p> <p>Komentarji: Glavna ideja, ki jo je treba pojasniti, je, da so ZDA (in Zahod) v položaju, da ločijo gospodarsko rast od emisij CO₂, Kitajska pa je v tem pogledu dvolična – se hitro spreminja v bolj zeleno, je pa tudi odgovorna za levji delež emisij – podsaharska Afrika daje prednost gospodarskemu razvoju pred zmanjševanjem CO₂, majhni otoški narodi pa se soočajo z eksistenčno grožnjo zaradi naraščanja morske gladine.</p>	
80 minut	Usposabljanje	
80 minut	<p>Tema: Simulacija COP</p> <p>Cilj: Simulirajte minuti COP sejo, kjer učenci_ke predstavljajo različne entitete.</p> <p>Metoda navodila:</p> <p>Priprava (30 minut): Učence_ke razdelite v štiri skupine (ZDA,</p>	

	<p>Kitajska, podsaharska Afrika, majhne otoške države). Vsaka skupina raziskuje interese, pomisleke in politična stališča svojega subjekta glede podnebnih sprememb. Posebno obravnavano vprašanje je: ali naj pospešimo opuščanje fosilnih goriv do leta 2040? Učenci_ke morajo v enem odstavku oblikovati stališče svoje države.</p> <p>Simulacija (40 minut): Izvedite simulirano sejo COP. Vsaka skupina predstavi stališče svojega subjekta in se pogaja z drugimi, da bi dosegli soglasje o lažnem podnebnem sporazumu. Začnejo s kratkim govorom, ki pojasni položaj subjekta. Nato se učenci_ke združijo v majhne skupine, ki se poskušajo pogajati o skupnem dogovoru. Ko je ostalo še 10 minut, učitelj_ica napove, da je skoraj čas za zaključek.</p> <p>Vloge: Dodelite posebne vloge znotraj skupin (npr. glavni_a delegat_ka, okoljski_a strokovnjak_inja, ekonomski_a strokovnjak_inja), da popestrite razpravo v različnih razdeljenih skupinah.</p> <p>Scenarij: Izbrani scenarij je »Morali bi pospešiti opuščanje fosilnih goriv do leta 2040«. Izberete lahko tudi druge scenarije, na primer »Globalni sever bi moral povečati svojo obvezo financiranja za Globalni jug za prilagajanje in ublažitev na 2 % svojega BDP.«</p> <p>Komentarji: Spodbujajte diplomacijo in realistično predstavitev resničnih položajev vsake entitete. Učitelji_ce bi morali omogočiti in zagotoviti produktivne razprave, na primer z vlogo moderatorja_ke.</p>	
10 minut	Prenos	
10 minut	<p>Povzetek in refleksija</p> <p>Cilj: Razmislite o izkušnji simulacije in razpravljajte o aplikacijah v resničnem svetu.</p> <p>Metoda poučevanja: Skupinska razprava, ki analizira pogajalski proces, rezultate in kako je povezan z dejanskimi pogajanjmi COP.</p> <p>Komentarji: Spodbudite učence_ke, da razpravljajo o tem, kaj so se naučili o mednarodnem sodelovanju in izzivih, s katerimi se srečujejo pri doseganju sporazumov.</p>	

Konferenca pogodbenic (COP) je osrednji mehanizem v okviru Krovne konvencije Združenih narodov o podnebnih spremembah (UNFCCC), ki se vsako leto sestaja od leta 1995, da oceni napredek pri soočanju s podnebnimi spremembami. Tukaj je kratek pregled, ki se osredotoča na pomembna srečanja:

Prvi COP (COP1) – Berlin, 1995: Prvi COP je vzpostavil Berlinski mandat, ki je priznal, da so zaveze, opisane v prvotnem sporazumu UNFCCC, neustrezne za doseganje končnih ciljev konvencije. Pozval je k procesu krepitve zavez razvitih držav z novim sklopom pogajanj.

COP3 – Kjoto, Japonska, 1997: Konferenca COP3 je privedla do Kjotskega protokola, prelomnega sporazuma, kjer so se sodelujoče države zavezale k pravno zavezujočemu zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. Uvedla je mehanizme, kot sta trgovanje z emisijami in mehanizem čistega razvoja, da bi državam pomagala pri gospodarskem doseganju ciljev.

COP15 – Kopenhagen, Danska, 2009: Cilj COP15 je bil ustvariti naslednika Kjotskega protokola, vendar mu zaradi političnih nesoglasij ni uspelo doseči zavezujočega sporazuma. Končalo pa se je s

Københavnskimi sporazumom, ki je priznal potrebo po ohranjanju dviga globalne temperature pod 2 stopinji Celzija, vendar ni imel potrebne formalne zaveze.

COP21 – Pariz, Francija, 2015: COP21 je bil ključni trenutek v mednarodnih podnebnih pogajanjih, ki so se končali s Pariškim sporazumom. Cilj tega sporazuma je omejiti globalno segrevanje na precej pod 2, po možnosti na 1,5 stopinje Celzija, v primerjavi s predindustrijskimi ravnmi. Uvedel je nacionalno določene prispevke (NDC), pri katerih si vsaka država določi lastne cilje zmanjšanja emisij.

COP28 - ZAE, 2023: COP v ZAE je bil prvi COP, ki je zagotovil sklad za izgube in škodo, kjer države na globalnem severu obljublajo, da bodo financirale stroške prilagajanja podnebnju na globalnem jugu, čeprav razprave o obsegu financiranja in mehanizmu distribucije bo ostal odprt za prihodnje COP. Bila je tudi prva konferenca, ki je priznala, da podnebna politika v skladu s Pariškim sporazumom zahteva morebitno postopno opuščanje fosilnih goriv.

Pogajalska stališča različnih akterjev_k na konferenci pogodbenic (COP) oblikujejo njihovi edinstveni gospodarski, geopolitični in okoljski konteksti. Tu je splošen pregled položajev, ki jih običajno zasedajo Združene države, Kitajska, podsaharska Afrika in majhne otoške države v razvoju:

Združene države:

ZDA so imele zgodovinsko zapleten in razvijajoč se položaj zaradi svojih pomembnih gospodarskih interesov in znatnih emisij toplogrednih plinov. Prizadevala si je za pravno zavezujoče zaveze vseh večjih onesnaževalcev, vključno z državami v razvoju, kot sta Kitajska in Indija.

ZDA poudarjajo vlogo tehnoloških inovacij in tržnih rešitev pri obravnavanju podnebnih sprememb in so bile previdne glede zavez, ki bi lahko vplivale na njihovo gospodarsko konkurenčnost.

Nedavna stališča so tudi poudarila pomen ponovne vključitve v mednarodna prizadevanja, kot je ponovni vstop v Pariški sporazum pod Bidnovo administracijo, kar kaže na močno zavezanost podnebnim ukrepom, vendar še vedno s pogledom na gospodarske posledice.

Kitajska:

Kitajska kot največja onesnaževalka s toplogrednimi plini na svetu se je spremenila od obrambe svojega statusa države v razvoju brez zavezujočega zmanjšanja emisij do sprejemanja bolj proaktivnih ukrepov v mednarodni podnebni politiki.

Kitajska poudarja načelo »skupne, a različne odgovornosti« in trdi, da bi morale razvite države prevzeti vodilno vlogo pri zmanjševanju emisij ter zagotavljanju finančne in tehnološke podpore državam v razvoju.

Kitajska se zavezuje ambicioznim nacionalnim ciljem za zmanjšanje intenzivnosti ogljika in povečanje zmogljivosti obnovljivih virov energije, kar odraža njeno dvojno vlogo gospodarstva v razvoju in vodilne v svetovnih emisijah.

Podsaharska Afrika:

Države v podsaharski Afriki imajo na splošno nizke emisije, vendar so zelo občutljive na vplive podnebnih sprememb, kot so suše, poplave in dezertifikacija.

Stališče regije se pogosto osredotoča na potrebo po znatni finančni in tehnični podpori razvitih držav za pomoč pri prilagajanju podnebnim vplivom in uresničevanju poti trajnostnega razvoja.

Afriške države se tudi zavzemajo za pravičnost in pravičnost v podnebnih pogajanjih, pri čemer poudarjajo zgodovinsko odgovornost razvitih držav za večino kopičenja toplogrednih plinov.

Majhne otoške države v razvoju:

Te so med najbolj ranljivimi za učinke podnebnih sprememb, zlasti za dvig morske gladine, ekstremne vremenske pojave in vpliv na morske ekosisteme.

Njihova pogajalska drža je močno osredotočena na preživetje, zavzemajo se za najbolj ambiciozne cilje glede dviga globalne temperature (po možnosti 1,5 stopinje Celzija nad predindustrijsko ravno).

Pozivajo k zavezujočim zavezam o podnebnem financiranju, mehanizmih izgube in škode ter prenosu tehnologije, da bi jim pomagali pri prilagajanju na podnebne vplive in prehodu na obnovljive vire energije.

Učna priprava 9: Razvojna dilema na globalnem jugu

Potreben čas	60 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> Razumeti in vaditi umetnost zavračanja argumentov v debatah. Raziskati zapletena globalna vprašanja, ki vključujejo globalni jug in sever. Razviti kritično mišljenje in prepričljive komunikacijske sposobnosti. 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
5 minut	Težava	
5 minut	<p>Dejavnost: Razprava o vlogi zavrnitve v debatah.</p> <p>Poudarek: Poudarite, zakaj je zavračanje argumentov ključno za uspešno debato.</p> <p>Metoda: S primeri pokažite, kako lahko učinkovita zavrnitev okrepi položaj ekipe in oslabi argumente druge ekipe. V idealnem primeru uporabite zavrnitve iz prejšnjih lekcij.</p>	
10 minut	Vnos	
10 minut	<p>Naučite ključne strategije zavračanja (npr. prepoznavanje logičnih zmot, spodkopavanje dokazov, predstavitev protiargumentov). Tukaj pomislite na »lestev ovržb«.</p> <p>Zavrnitve lahko napadejo vsako komponento argumenta ali vsako raven analize (Trditvev – Analiza – Ustreznost – Primer).</p> <p>To usposabljanje predvideva osredotočenost na ovržbo in predlaga, da se bodo učenci_ke (relativno) hitro domislili_e argumenta. Vnaprej dajte izročke kot branje ali zamenjajte vnos z vsebino, če vas skrbi, da učenci_ke ne bodo mogli_e izvesti vaje.</p>	
40 minut	Usposabljanje	
	<p>Debatna praksa s poudarkom na zavračanju argumentov. Izberite eno od naslednjih trditvev in jo uporabite za obe spodnji vaji.</p> <ul style="list-style-type: none"> Debatne trditve (izberite eno): <ol style="list-style-type: none"> »Državam na globalnem jugu je treba dovoliti gradnjo novih elektrarn na fosilna goriva.« »Državam na globalnem jugu bi moralo biti dovoljeno, da tožijo države na globalnem severu zaradi onesnaževanja, ki so ga povzročila večnacionalna podjetja s sedežem na globalnem severu.« »Države na globalnem jugu bi morale plačati 	

	parom, da imajo manj otrok.«	
15 minut	<p>Cilj: Vaditi veščine zavračanja s hitrim razmišljanjem v visoko energični, skupinski obliki.</p> <p>Kako deluje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Postavitev: Razred razdelite na majhne skupine. Vsaka ekipa se postavi v vrsto na enem koncu učilnice. 2. Izvedba: Učitelj_ica predstavi izjavo (argument) o eni od zgoraj omenjenih tem prvemu_i učencu_ki v vsaki vrstici. Ta učenec_ka mora hitro podati ovržbo in se nato premakniti na zadnji del vrste. 3. Nadaljevanje: Naslednjo trditev dobi drugi_a učenec_ka v vrsti, ki jo nato ovrže in tako naprej. <p>Različica: Kompleksnost izjav se lahko poveča z napredovanjem vaje, lahko pa učencem_kam omejite čas za odgovore.</p>	
25 minut	<p>Cilj: zgraditi globlje razumevanje in vaditi zavračanje kompleksnejših argumentov kot skupina.</p> <p>Kako deluje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Postavitev: sedeže razporedite v dva koncentrična kroga (notranji in zunanji krog). 2. Izvedba: Učenci_ke dobijo eno od zgornjih tem in 5 minut za razmišljanje. Notranji krog je za, zunanji krog je proti. Zunanji krog mora ovreči argument. Na ovržbo odgovarja ožji krog. Vsake 3 minute zazvoni zvonec in učenci_ke v zunanjem krogu se premaknejo na svojo desno. Učenci_ke v ožjem krogu poskusijo z novim argumentom. 	
10 minut	Prenos	
	<p>Prenos se idealno izvede po vsaki vaji (!)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dejavnost: Razprava po vaji in povratne informacije. • Poudarek: Analizirajte učinkovitost zavrnitev, uporabljenih v vajah. • Metoda: Omogočite skupinsko razpravo o tem, katere strategije zavračanja so bile najučinkovitejše in zakaj. <p>Učiteljeva_ičina vloga: Zagotovite posebne povratne informacije o tem, kako so učenci_ke izpeljale svoje zavrnitve, s poudarkom na močnih področjih in razložite, zakaj so zavrnitve delovale.</p>	

Učna priprava 10 – Študija primera: kako ravnati v energetske krizi?

Potreben čas	120 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumeti zapletenost odločanja o energetske politiki med krizo. • Razviti veščine prepričljivega govora in argumentiranja. • Vaditi kritično mišljenje in pogajanja v političnem kontekstu. 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
15 minut	Težava	
15 minut	V tej lekciji boste sledili scenariju, ki je predstavljen spodaj. Kot učitelj_ica razložite kontekst tega scenarija, pripravite izročke in razdelite razred v določene skupine.	
45 minut	Vnos	
45 minut	Obrnjena učilnica: učenci_ke bodo pripravili_e svoj vnos za simulacijo.	
45 minut	Usposabljanje	
45 minut	<p>Interesne skupine bodo imele prve nagovore, v katerih bodo argumentirale, zakaj ne bi izbrali možnosti, ki ji nasprotujejo. (2 minuti na govor)</p> <p>Vsak_a politik_čarka bo nato dobil_a priložnost postaviti dve vprašanji skupini po lastni izbiri, skupina pa bo odgovorila.</p> <p>Sledil bo drugi krog, v katerem bodo argumentirali, zakaj menijo, da bi bilo treba namesto tega izbrati drugo možnost ali druge možnosti. (2 minuti na govor)</p>	
15 minut	Prenos	
15 minut	Politiki_čarke bodo glasovali_e in na koncu scenarija dali_e svojo utemeljitev	

Scenarij:

V letu 2022 se je prvič v skoraj desetletju zgodila mrzla zima z obdobjem trajnih temperatur pod ničlo, Nizozemska pa se sooča s pomanjkanjem plina. Vojna v Ukrajini je povzročila zaustavitev celotnega izvoza plina iz Rusije. Poznavalci_ke vlade napovedujejo, da bo ob trenutni porabi plina zmanjkalo februarja. To bo pripeljalo do izpada, ko ljudje ne bodo mogli več uporabljati plina.

Vlada je pripravila nabor različnih rešitev, med katerimi bo morala izbrati eno. Rešitve so sporne in za vsako rešitev se hitro organizira interesna skupina, ki ji nasprotuje. Vlada je zadnjo besedo dala parlamentu.

Razred bodo sestavljali predstavniki_ ce interesnih skupin in strank v parlamentu, ki bodo odigrali_ e vlogo javne obravnave.

Razredu najprej dodelite različne vloge. Nato jim dajte 20 minut časa za pripravo. Interesne skupine bodo pripravile dva osnutka govora. Politične stranke se bodo pogovarjale, kaj je njihov začetni interes.

Interesne skupine bodo nato podale prve nagovore, v katerih bodo argumentirale, zakaj **ne bi** izbrali možnosti, ki ji nasprotujejo. (2 minuti na govor)

Politiki_ čarke bodo nato imeli_ e priložnost zastaviti dve vprašanji skupini po lastni izbiri.

Sledil bo drugi krog, v katerem bodo argumentirali, zakaj menijo, da **bi bilo treba** namesto tega izbrati drugo možnost ali druge možnosti. (2 minuti na govor)

Politiki_ čarke bodo nato glasovali_ e, katero možnost bodo raje izbrali_ e. V primeru neodločenega izida bodo interesne skupine, ki so izenačene, dobile priložnost za končno predstavitev (30 sekund). Po tem imajo politiki_ čarke pet minut časa za pogovor, preden ponovno glasujejo. Če je še vedno neodločeno, bo prišlo do izpada

VLADNE REŠITVE IN INTERESNE SKUPINE

Rešitev 1: Pustimo trgu da reši problem

Vlada bo ponudnikom_ cam energije dovolila zvišanje cen plina, da bi spodbudila zmanjšanje porabe v družbi. Ker mora biti cena visoka, bo vlada ustavila vsa prizadevanja, da bi ljudem subvencionirala ceno plina. Vlada tudi meni, da bo to privedlo do zmanjšanja emisij CO₂. To je za vlado pomembno, saj mora na podlagi sodne odločbe (»Primer Urgenda«) zmanjšati emisije CO₂, kar je cilj, ki ga trenutno ne dosega.

Interesna skupina: Društvo zaskrbljenih državljanov_ k za ekonomsko pravičnost

V nasprotju s to idejo se je oblikovala skupina zaskrbljenih državljanov_ k. Poudarjajo, da za marsikoga ni mogoče zmanjšati porabe in bodo prisiljeni_ e plačevati višje cene ali zamrzniti. Morda ne bodo mogli zmanjšati svoje porabe, ker živijo v slabo izoliranih socialnih stanovanjih ali pa jih vladne informacije ne dosegajo. Skupina trdi, da ima večina državljanov_ k, ki jih bo ta predlog prizadel, nizke dohodke in malo prihrankov.

Rešitev 2: zaprite teren industrije Chemelot

Nizozemska je dom velikega sektorja kemične industrije. Ta sektor izdeluje kemične materiale za različne namene, kot so farmacevtski izdelki, premazi in osnovne snovi za druge industrije. So tudi eni največjih porabnikov zemeljskega plina v državi. Zaprtje industrijskega terena Chemelot, ki se nahaja na jugovzhodu države, bi zmanjšalo porabo dovolj, da bi preživel zimo. Vlada tudi meni, da bi to privedlo do zmanjšanja emisij CO₂. To je za vlado pomembno, saj mora vlada na podlagi sodne odločbe (»Primer Urgenda«) zmanjšati emisije CO₂, kar je cilj, ki ga trenutno ne dosega.

Interesna skupina: Nacionalni lobi za poslovne interese (VNO-NCW)

Lobi za poslovne interese je šokiran, ko sliši za ta predlog. Lobi poudarja, da je kemična industrija pomemben ponudnik delovnih mest v regiji. Chemelot je bil zgrajen za ustvarjanje delovnih mest v regiji, ki jo je v osemdesetih letih prizadelo zaprtje rudnikov. Lobi tudi poudarja, da so ta podjetja bistvena sestavina nizozemske industrije in izvoza.

Rešitev 3: Nadaljevanje pridobivanja plina iz plinskih polj v Groningenu

Nizozemska je dom največjega plinskega polja v zahodni Evropi. Pridobivanje tega plinskega polja je Nizozemski prineslo velik prihodek. Vendar pa je zaradi tega tudi območje Groningena postalo ranljivo za veliko število manjših potresov (2 do 4 po Richterjevi lestvici). Ti potresi ustvarjajo prelomnice v domovih, ki se lahko zrušijo. Vladni_e strokovnjaki_nje menijo, da je to tveganje vendarle majhno. Vlada je v preteklosti lagala o vzroku teh potresov, kar je povzročilo veliko negodovanje v Groningenu. Po desetletju ostrih političnih razprav in protestov se je vlada odločila, da leta 2020 preneha črpati plin. Vlada se sooča s pomanjkanjem plina in zdaj razmišlja o ponovnem črpanju plina.

Interesna skupina: Društvo za varen in trajnosten Groningen

Društvo je zgroženo, ko sliši, da bo vlada ponovno prelomila svojo obljubo zaskrbljenim državljanom_kam Groningena. Obnovitev črpanja plina bo povečala tveganje prihodnjih potresov. Državljan_i_ke Groningena mnogo noči niso prespali od strahu. Pokrajina je tudi podeželska in revnejša od povprečja na Nizozemskem. Zdi se, kot da ga izkorišča bogati zahodni del države.

Rešitev 4: Kupiti tekoči nacionalni plin od podjetja, ki trenutno dostavlja UZP v Pakistan

Vlada je našla pošiljko UZP, ki je trenutno namenjena v Pakistan. Podjetje, ki dobavlja UZP, je mogoče prepričati, da prekine pogodbo s Pakistanom in plača kazen. To je, če je nizozemska vlada pripravljena plačati dvakratnik najvišje tržne cene za dobavo. Nizozemska je to pripravljena storiti in si lahko sposodi denar na finančnih trgih po nizki meri.

Interesna skupina: Veleposlaništvo Pakistana in organizacija pakistansko-nizozemskih državljanov

Veleposlaništvo je zaskrbljeno, da bo Pakistan ponovno izgubil proti Zahodu v boju za zagotavljanje svoje energetske varnosti. Pakistan se sooča z gospodarsko krizo, saj so se cene plina po vsem svetu zvišale. Doživel je tudi več dobav utekočinjenega zemeljskega plina, ki so bili preusmerjeni v Evropo, kar je povzročilo pomanjkanje energije in izpade v državi. Pakistan trdi, da ni izbral strani v konfliktu v Ukrajini in ni odgovoren za dejanja Rusije.

Politične stranke

Za to simulacijo izberite sodo število političnih strank in poskrbite, da imajo enako število predstavnikov_ic. Če je v skupini neparno število učencev_k, dodelite stranki VVD enega_o dodatnega_o člana_ico. Izberite 4 ali 6 političnih strank, odvisno od tega, koliko časa imate za simulacijo in koliko učencev_k je v vašem razredu. Izberite sodo število strank, ki so na desni in na levi (glejte okvir na naslednji strani).

VVD (»Volkspartij voor Vrijheid en Democratie«) – desnosredinska konservativno-liberalna stranka

VVD je liberalna stranka, ki verjame v majhno in podjetjem prijazno vlado. Verjame, da bi posamezniki_ce morali_e imeti svobodo iskanja lastne sreče in da vlada ne bi smela predpisovati, kaj morajo početi. Stranko skrbijo grožnje množičnih migracij.

CDA (»Christendemocratisch Appèl«) – Krščanski demokrati

CDA je stranka, ki verjame v politiko, ki jo navdihuje krščanska vera. Verjamejo v majhno državo, saj so posamezniki_ce in skupnosti v najboljšem položaju, da prevzamejo nadzor nad svojim življenjem in skupnostjo. Stranka ima močno bazo podpore na podeželju.

GroenLinks – levičarski Zeleni

GroenLinks je stranka, ki verjame v podnebno pravičnost. Čim prej moramo zmanjšati emisije CO2. Toda tega podnebnega prehoda se ne sme izvesti na škodo najbolj ranljivih. GroenLinks želi egalitarno družbo.

BIJ1 – radikalna emancipatorna politika

BIJ1 je protikapitalistična stranka, ki so jo ustanovili_e protirasistični_e aktivisti_ke. Prizadeva si za radikalno solidarnost, vključno z opolnomočenjem ranljivih skupnosti čez vse ločnice in meje.

Forum za demokracijo

Forum za demokracijo je skrajno desna politična stranka. Stranka je skeptična do podnebnih sprememb, zaskrbljena zaradi priseljencev_k in izgube tradicionalnih vrednot ter skeptična do pandemije Covida.

Stranka je zelo kontroverzna in druge stranke se zelo izogibajo sodelovanja z njimi. Ne želijo jim dati političnih zmag.

D66

D66 je napredna sredinska stranka. Verjamejo v mednarodno sodelovanje in podpirajo svobodne trge, povezane z močno socialno državo. Njihov osrednji cilj je opolnomočiti posameznike_ce, da sprejmejo najboljše odločitve za svoje življenje. D66 verjame, da so pragmatiki_čarke, ki poskušajo najti 'najboljšo' rešitev v vsakem scenariju.

Težava

Nizozemska se sooča s krizo glede zalog plina in mora izbrati eno od štirih zahtevnih možnosti. Vsaki možnosti nasprotuje interesna skupina. Politične stranke se morajo odločiti, katero pot bodo izbrale.

Možne rešitve

Zvišajte cene plina

Interesna skupina: Zaskrbljeni_e državljani_ke

Zaprte kemično industrijo

Interesna skupina: Poslovni lobi

Nadaljevanje pridobivanja plina iz plinskega polja Groningen

Interesna skupina: Skupnost Groningen

Kupite plin, ki je trenutno na poti v Pakistan

Interesna skupina: Pakistanska vlada

Politične stranke

VVD (konservativno-liberalno desno sredinsko)	GroenLinks (ekosocialisti)
CDA (Krščanski demokrati)	BIJ1 (antikapitalistična in radikalna solidarnost)
Forum za demokracijo (skrajno desno)	D66 (sredinski progresivci_ke)

1. korak: priprava	<p>20 minut. Interesne skupine pripravijo svoje govore.</p> <p>Politične stranke razpravljajo o svojih prvotnih preferencah in o najmočnejšem argumentu proti svoji prvotni preferenci.</p>
--------------------	---

2. korak: javna razprava	<p>Faza 1: interesne skupine predstavijo svoj prvi govor (vsaka 2 minuti)</p> <p>Največ 2 vprašanji in odgovori političnih strank interesnim skupinam</p> <p>2. faza: interesne skupine predstavijo svoj govor, zakaj bi bilo treba razmisliti o drugi možnosti ali možnostih (vsaka 2 minuti)</p>
--------------------------	--

3. korak: glasovanje in pogajanja	<p>Politične stranke glasujejo za idejo. Če ena doseže večino, se simulacija konča.</p> <p>V primeru neodločenega izida dobijo interesne skupine, ki so izenačile, priložnost za končno predstavitev (30 sekund).</p> <p>V primeru, da za posamezen predlog ni večine tisti skupini, ki sta prejeli največ glasov predstavitelja zaključek (30 sekund).</p> <p>Politične stranke nato znova glasujejo za predlog.</p> <p>Če čas dopušča, se lahko političnim strankam omogoči medsebojna razprava 5 minut.</p>
-----------------------------------	--

Globalno zdravje

Učna priprava 1: Globalizacija in globalno zdravje

Potreben čas	45 minut									
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>									
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none">Spoznati, kako je globalizacija oblikovala globalno zdravje in globalno zdravstveno politikoRazmišljati o izzivih pri zagotavljanju globalnega zdravja za vse									
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva								
5 minut	Težava									
	Zastavite vprašanje: »Kako lahko zdravstvena politika v eni državi vpliva na zdravstvene rezultate v drugi?« Pokažite prvo leto zemljevida širjenja bolezni Covid-19 Johna Hopkinsa. Učence_ke vprašajte: »Česa se spominjate iz časa pandemije?«	Povezava do zemljevida								
15 minut	Vnos									
	<p>Z interaktivno predstavitvijo predstavite vsebino sklopa modula »Kaj je globalno zdravje«. Osredotočite se na pojme: javno zdravje, globalizacija, izbruhi bolezni, nalezljive in nenalezljive bolezni ter globalna ureditev zdravja. Če želite zagotoviti, da bo naslednji korak v usposabljanju potekal dobro, prosite in/ali navedite primere nenalezljivih bolezni in nalezljivih bolezni.</p> <table border="1"><tr><td>Nalezljive bolezni</td><td>Nenalezljive bolezni</td></tr><tr><td>COVID-19</td><td>Srčni napadi</td></tr><tr><td>HIV/AIDS</td><td>Rak</td></tr><tr><td>Malaria</td><td>Sladkorna bolezen</td></tr></table> <p>Razmislite z razredom: kakšne so možne težave pri zagotavljanju globalnega zdravja za vse? Naredite miselni zemljevid na tabli z razredom. To lahko pomaga pri vprašanjih v tej in prihodnjih lekcijah.</p>	Nalezljive bolezni	Nenalezljive bolezni	COVID-19	Srčni napadi	HIV/AIDS	Rak	Malaria	Sladkorna bolezen	
Nalezljive bolezni	Nenalezljive bolezni									
COVID-19	Srčni napadi									
HIV/AIDS	Rak									
Malaria	Sladkorna bolezen									
20 minut	Usposabljanje									
	<ul style="list-style-type: none">Učence_ke razdelite v dve skupini in vsaki skupini dajte enega od dveh podatkovnih listov Svetovne zdravstvene organizacije Malaria Sladkorna bolezen <p>Dajte jim 10 minut, da se pripravijo. Njihov cilj je trditi, da je njihova dodeljena bolezen večje tveganje za globalno zdravje.</p>									

5 minut	Prenos	
	Z učenci_kami se pogovorite, kateri so bili najboljši argumenti, ki so jih slišali za drugo stališče, in jih zberite na tablo, da oblikujete »argumentni zemljevid«.	

Povzetek vsebine

Globalno zdravje, ki presega nacionalne meje in vlade, zahteva skupen globalni odziv. To področje se je iz evro- in zahodnocentričnega razvilo v tisto, ki zahteva nadnacionalno sodelovanje, kar je še posebej očitno med zdravstvenimi krizami, kot je COVID-19.

Vpliv globalizacije:

Globalizacija je močno vplivala na svetovno zdravje. Povečala je širjenje in doseg bolezni, kar je povzročilo nove nalezljive bolezni in seve, odporne na zdravila. Globalno delovanje farmacevtske industrije in mednarodno znanstveno sodelovanje sta bila olajšana, kar je poudarilo potrebo po skupnem delovanju, ki presega državno sodelovanje.

Globalni razvoj zdravstva in dostop do zdravil:

Obstajajo razlike v dostopu do zdravil, na katere vplivajo gospodarski in politični dejavniki. Globalizacija je prispevala k višjim cenam zdravil in težavam s patentno zaščito, kar je povzročilo velike neenakosti v svetovnem zdravju, zlasti med svetovnim severom in jugom.

Globalno zdravstveno upravljanje in politika:

Upravljanje globalnega zdravja vključuje različne državne in nedejavne akterje_ke, vključno z mednarodnimi organizacijami, civilno družbo in zasebnimi korporacijami. Najbolj znana je Svetovna zdravstvena organizacija (WHO). Globalizacija je odgovornost za oblikovanje politik prenesla z nacionalnih vlad na te različne akterje_ke, kar povzroča pomisleke glede demokratične odgovornosti in tržno usmerjenih pristopov k zdravju.

Bolezni, ki prevladujejo na globalnem jugu:

Bolezni, kot sta aids in ebola, nesorazmerno močno prizadenejo globalni jug in ponazarjajo zapleten preplet zdravja, ekonomije in politike. Raziskave in razširjanje medicine na primer primanjkuje zaradi nižjega finančnega stanja in slabe zdravstvene infrastrukture na terenu. Vloga mednarodnih organizacij, kot je Svetovna zdravstvena organizacija, je pri določanju zdravstvenih standardov in politik ključnega pomena kljub izzivom globalnega upravljanja zdravja.

Svetovna zdravstvena in razvojna pomoč:

Zdravstvena vprašanja v državah z nizkim in srednjim dohodkom so pogosto odvisna od mednarodne pomoči, kar ustvarja dinamiko med darovalcem in prejemnikom, ki morda ni v skladu s potrebami držav prejemnic.

Učna priprava 2: Globalni vzorci zdravja in bolezni

Potreben čas	45 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Učiti se o globaliziranih vzorcih zdravja in bolezni • Izvajati raziskave in predstaviti raziskovalne ugotovitve z vizualnimi pripomočki 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
2 minut	Težava	
	Pojasnite trditev: »Globalizacija je olajšala širjenje bolezni bolj kot kdaj koli prej«.	
5 minut	Vnos	
	<p>Ponudite kratek interaktiven uvod o globalizaciji bolezni. Za pomoč pri pripravi uporabite priloženo gradivo v tem projektu. Lahko se dotaknete:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Načinov širjenja bolezni (po zraku, po vodi, s krvjo, z neposrednim stikom, z vektorji (bitja, ki prenašajo klice, kot so žuželke ali netopirji)); - Vzrokov in učinkov globalizacije ter kako so povezani z globalizacijo bolezni (ekonomija, npr. potovanja in trgovina; kultura, npr. širjenje kulturnih predstav o duševnem zdravju, kot je depresija v azijskih državah) 	Izroček
20 minut	Usposabljanje	
	<p>Skupinam (2-3 učenci_ke) dajte prazen zemljevid sveta. Prosite jih, naj predstavijo širjenje bolezni in zapišejo vsaj 2 vzroka, ki sta omogočila širjenje te bolezni in, če je pomembno, vsaj 1 dejavnik, ki je zaviral nadaljnje širjenje. Izbirate lahko med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuga; - Ebola; - HIV/AIDS; - COVID-19; - Malarija; - Črne koze 	Zemljevidi sveta. Wikipedia ima na voljo prazen zemljevid.
15 minut	Prenos	
	Učenci_ke v 5 minutah pripravijo predstavitev svojih rezultatov. Naročite jim, naj začnejo s privlačnim vprašanjem, podajo zaključek in navedejo svoje vire. Ocenite te tri komponente.	

Učna priprava 3: Podnebne spremembe in globalno zdravje

Potreben čas	45 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> Razumeti, kako globalni okoljski izzivi vplivajo na mednarodno in domačo zdravstveno politiko 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
15 minut	Težava + vnos	
15 minut	<p>Oglejte si ta video z univerze Duke in skupaj z učenci_kami preverite prejem znanja. Uporabite lahko ta vprašanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kako imajo migracije vlogo pri globalnem zdravju in podnebnih spremembah? Kaj pomeni »eno zdravje«? Kakšna je zgodba o tem, kako rudarjenje vpliva na zdravje? 	Morate imeti možnost ogleda videa
25 minut	Usposabljanje	
25 minut	<p>Učenci_ke bodo danes ustvarili debatni predmet po naslednjih korakih.</p> <ul style="list-style-type: none"> Kartiranje deležnikov_ic. Vprašajte učence_ke, na koga vplivajo učinki rudarjenja na zdravje. In kdo bi bil prizadet, če bi rudnik zaprli. Učence_ke razdelite v dve skupini, eno za rešitev »moramo zapreti rudnike« in drugo proti. Prosite učence_ke, naj odgovorijo na naslednja vprašanja: <ul style="list-style-type: none"> V čem je problem? Kaj je vzrok težave? Kako bo moja rešitev rešila problem/kako bo rešitev ustvarila problem? Ali obstaja alternativa za rešitev težave? Zakaj koristi moje strani pretehtajo škodo druge strani? <p>Učenci_ke naj predstavijo svoje ideje (2 minuti na skupino).</p>	
5 minut	Prenos	
5 minut	<p>Vsi_e učenci_ke naj glasujejo o svoji najljubši rešitvi: zaprite rudnik, odprite rudnik ali katero koli predlagano alternativo. Učence_ke vprašajte, zakaj so glasovali za rešitve, o katerih so razmišljali.</p>	

Če videoposnetka ne morete predvajati, sta tukaj dva možna vpliva rudarjenja, ki ju lahko predstavite v razredu.

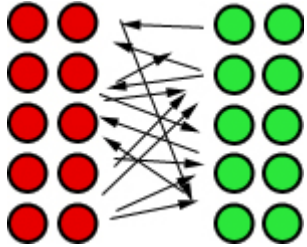
- Rudarji_ke so izpostavljeni_e visokemu tveganju za bolezni dihal zaradi vdihavanja prahu, zlasti kremenca in premogovega prahu. Ta izpostavljenost lahko povzroči bolezni, kot so pnevmokonioza (vključno s črno pljučno boleznijo pri premogovnikih), silikoza in azbestoza. Med rudarji_kami sta bolj razširjena tudi kronična obstruktivna pljučna bolezen (KOPB) in pljučni rak.
- Rudarstvo ima lahko tudi širše vplive na zdravje bližnjih skupnosti z onesnaženjem okolja. Vodni viri so lahko onesnaženi s težkimi kovinami in strupenimi kemikalijami iz rudarskih procesov, kar vpliva na pitno vodo, kmetijstvo in ribiške vire. Kakovost zraka se lahko poslabša zaradi sproščanja trdnih delcev in drugih vrst onesnaženja.

Učna priprava 4: Nacionalizem cepiv

Potreben čas	45 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumeti gonila nacionalizma cepiv • Argumentirati z vidika različnih deležnikov_ic in razumeti, kako analizirati pomisleke zainteresiranih strani 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
5 minut	Težava	
5 minut	Pojasnite koncept nacionalizma cepiva (glejte poglavje o COVAX in nacionalizmu cepiva)	
15 minut	Vnos	
	<p>Razred razdelite v tri skupine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Globalni sever; • Globalni jug; • Svetovna zdravstvena organizacija <p>Opišite naslednji scenarij:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Novi virus se hitro širi po svetu. Razvito je bilo novo cepivo. Globalni sever trenutno kopiči to novo cepivo, kar pomeni, da ni dovolj zaloge za globalni jug. - Prosite učence_ke, ki so v skupinah, ki predstavljajo globalni sever/jug, naj pripravijo 3-minutno izjavo, v kateri zagovarjajo svoje politično stališče; - Prosite skupino WHO, naj pripravi rešitev za kopičenje cepiva. Če imajo težave, jim ponudite COVAX kot rešitev. 	
15 minut	Usposabljanje	
	<ul style="list-style-type: none"> - Vsaka skupina predstavi svoj primer, pri čemer WHO nastopi zadnja; - Globalni sever in globalni jug imata 3 minute za interno razpravo o tem, ali se strinjata s predlogom, in v 1 minuti predstavitva, ali menita, da je predlog ustrezen. 	
5 minut	Prenos	
5 minut	Poročilo o uporabi analize deležnikov_ic in ne o vsebini argumentov. Kakšna so bila vprašanja učencev_k o svojem_i deležniku_ci? Ali bi bilo to tudi koristno vprašanje, če bi jim dodelili drugega_o deležnika_co? Zberite koristna vprašanja in pristope na tabli.	

Učna priprava 5: Prosti trg zdravil

Potreben čas	45 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Opisati vlogo zasebnih fundacij in farmacevtskih podjetij v svetovnem zdravju • Razviti argumente z uporabo analize deležnikov_ic 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
2 minut	Težava	
	<p>Učencem_kam podajte debatno trditev:</p> <p>»Morali bi nacionalizirati proizvodnjo zdravil«.</p> <p>Cilj današnje lekcije je debata o tej temi.</p>	
5 minut	Vnos	
	<p>Povzemite vprašanja analize deležnikov_ic, odkrita med lekcijo 4. Druga možnost je, da uporabite naslednji niz:</p> <p>Identifikacija in karakterizacija deležnikov_ic</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na katere skupine vpliva trditev? • Katere podskupine lahko prepoznamo v njih? • Kako trditev vpliva na skupine? <p>Argumenti o vplivu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Katera prizadeta skupina je najštevilnejša? • Katera skupina je najbolj prizadeta? • Kakšne odgovornosti in dolžnosti imamo do različnih deležnikov_ic? • Kateri_e deležniki_ce so najpomembnejši_e? <p>Argumenti o verjetnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kakšni so interesi deležnika_ce? • Kakšne so spodbude deležnikov_c? • Kakšni so kratkoročni dobički in izgube za deležnike_ce? 	
30 minut	Usposabljanje	
20 minut	<p>Učence_ke razdelite na dve ekipi: za in proti, glede na trditev. Pojasnite jim, da bodo razpravljali v formatu <i>House of Commons</i> (glejte spodaj) in da imajo 15 minut časa za pripravo. Spodbujajte jih, da pripravijo argumente z uporabo vprašanj za analizo deležnikov_c. Če imajo težave pri prepoznavanju zainteresiranih strani, jim predlagajte zainteresirane strani na začetku, da olajšate preostali proces.</p>	

10 minut	<p>Uporabite razpravo v »spodnjem domu«. V tem formatu debate ni dodeljenih vrstnih redov govora. Ekipe so postavljene ena nasproti druge. V trenutku, ko nekdo želi spregovoriti, vstane. Spodbujamo jih, da podajo le eno konstruktivno točko in/ali eno točko zavrnitve. Učitelj_ica deluje kot moderator_ka in zagotavlja, i) da obe ekipi govorita izmenično in imata približno enak čas za govor, ii) da so govori kratki in jedrnat. Debata traja 10 minut.</p> 	
5 minut	Prenos	
	<p>Poročilo na ravni argumentov. Učence_ke vprašajte, kateri so bili po njihovem mnenju najmočnejši argumenti za drugo stran in njihovo stran ter kaj jih je naredilo močne.</p>	

Učna priprava 6: Patenti in globalni zdravstveni dostop

Potreben čas	45 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razložiti, kako pravice intelektualne lastnine vplivajo na globalno zdravje • Razvijati argumente z metodami gradnje primerov. 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
5 minut	Težava	
	Učencem_kam zastavite naslednjo dilemo: »Patenti so potrebni za razvoj cepiv.«	
5 minut	Vnos	
	<p>Pojasnite (ali ponovite, če ste z učenci_kami predelali 3. učno pripravo v tem modulu) vprašanja, ki lahko vodijo do priprave debatnega predmeta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • V čem je problem? • Kaj je vzrok težave? • Kako bo moja rešitev rešila problem/kako bo rešitev ustvarila problem? • Ali obstaja alternativa za rešitev problema (ne za zagovorniško stran, da za negacijsko)? • Zakaj koristi moje strani pretehtajo škodo druge strani? 	
25 minut	Usposabljanje	
	Razred razcepite v dve skupini in jim povejte trditev: »Ukinimo patente za cepiva proti boleznim med pandemijo«. Vsaka skupina mora pripraviti debatni predmet. Ne smejo uporabljati nobenih že obstoječih raziskav.	
10 minut	Prenos	
	<p>Učenci_ke naj predstavijo svoje predmete (vsak_a po 3 minute). Ponudite povratne informacije o vsebini. Spodaj je povzetek vsebine, ki ga lahko uporabite za dodatne argumente in kontekst.</p> <p>Če ste predelali učno pripravo 3, razmislite o razliki med obema vajama. So se učenci_ke znašli_e brez predhodnega znanja? Katere različne strategije so uporabili_e?</p>	

Učenci_ke lahko razložijo vpliv pravic intelektualne lastnine na globalno zdravje z razumevanjem naslednjih ključnih točk:

- Pravice intelektualne lastnine, zlasti patenti, ščitijo naložbe farmacevtskih podjetij v raziskave in razvoj, tako da jim podeljujejo ekskluzivne pravice do prodaje novega zdravila za določeno obdobje. To vodi do višjih cen zdravil, kar lahko omeji dostop do osnovnih zdravil v državah z nizkimi dohodki, kjer je breme bolezni večje.
- Uveljavljanje pravic intelektualne lastnine je ustvarilo velik razkorak med globalnim severom in jugom. Bogatejše države si lahko privoščijo draga zdravila, revnejše države pa imajo težave z dostopom zaradi visokih stroškov. Pravila intelektualne lastnine, predvsem tista, ki se nanašajo na naložbe v zdravstveni sektor, zagovarjajo predvsem države globalnega severa, kar pomembno vpliva na dostopnost (tako cenovno kot fizično) zdravil na globalnem jugu.
- V situacijah, kot so pandemije bolezni, lahko stroga uporaba pravic intelektualne lastnine ovira pravočasno distribucijo osnovnih zdravil, kar vpliva na rezultate svetovnega javnega zdravja. Obstaja normativna razprava proti tako strogim uporabam pravic intelektualne lastnine med zdravstvenimi krizami.
- Medtem ko generična zdravila ponujajo cenejšo alternativo, je zmogljivost za proizvodnjo teh generičnih zdravil v državah z nizkimi dohodki pogosto omejena zaradi omejitev pravic intelektualne lastnine. Ta omejitev vpliva na njihovo sposobnost, da neodvisno obravnavajo potrebe javnega zdravja.
- Pravice intelektualne lastnine so prav tako prispevale k osredotočenosti na bolezni, ki so bolj razširjene na globalnem severu, pri čemer so morda zanemarjene bolezni, ki so endemične na globalnem jugu. Ta poudarek preusmerja raziskave in razvoj stran od bolezni, ki morda niso donosne zaradi nižje finančne zmogljivosti prizadetega prebivalstva.

Vendar obstajajo argumenti v prid ohranjanju pravic intelektualne lastnine.

- Pravice intelektualne lastnine, zlasti patenti, bi lahko bile ključnega pomena za spodbujanje inovacij v farmacevtskih izdelkih in medicinski tehnologiji. Obljuba patentne zaščite in možni dobički, ki jih lahko prinese, so pomembne spodbude za podjetja, da veliko vlagajo v raziskave in razvoj (R&R). Brez te zaščite se podjetja morda ne bi lotila dragega in tveganega procesa razvoja novih zdravil.
- Razvijanje novih zdravil je drag in dolgotrajen proces, ki pogosto stane milijarde dolarjev in traja več let, da se zdravilo pripelje od zasnove do trga. Patenti omogočajo podjetjem, da povrnejo svoje naložbe tako, da jim podelijo začasen monopol nad prodajo njihovih izdelkov. To obdobje tržne ekskluzivnosti bi lahko razumeli kot nujno donosnost naložbe.
- Zagovorniki ce trdijo, da pravice intelektualne lastnine pomagajo zagotoviti, da so zdravila varna, učinkovita in visoke kakovosti. Ko imajo podjetja patente, so odgovorna za vzdrževanje strogih standardov proizvodnje in odgovornosti, saj sta njihov ugled in donosnost neposredno povezana s kakovostjo njihovih izdelkov.

Alternativa sprostitvi pravic intelektualne lastnine je ustvarjanje programov za prostovoljno darovanje cepiv, ki jih plača globalni sever, v času nujne potrebe. Najbolj znan poskus je bil COVAX, katerega cilj je bil precepiti 20 % prebivalstva na globalnem jugu. Ta poskus je bil le delno uspešen, saj je cepilni nacionalizem omejil vire in dobavo cepiv.

Učna priprava 7: Pravica do zdravstvenega varstva

Potreben čas	45 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razlikovati med negativnimi in pozitivnimi pravicami • Argumentirati, ali pravica do zdravja lahko zagotovi zdravje za vse ali ne 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
5 minut	Težava	
	<p>Pojasnite pojem človekove pravice in poudarite, da polovica človeške populacije nima dostopa do ustrezne zdravstvene oskrbe.</p> <p>Izzovite razred, naj opiše, v kakšnih oblikah bi se te ovire lahko pojavile, in sestavite seznam.</p>	Video o zdravju kot človekovi pravici
15 minut	Vnos	
	<p>Razložite pojma »negativne« in »pozitivne pravice«.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozitivna pravica: pravica, ki od drugih zahteva, da delujejo v vašem imenu; • Negativna pravica: pravica do delovanja brez vmešavanja drugih <p>Učence_ke prosite, naj opisane ovire razvrstijo v skupine kot kršitve »pozitivnih« ali »negativnih« pravic. (Primer: nezmožnost plačila zdravstvene oskrbe je kršitev pozitivne pravice; prepoved splava ali drugega reproduktivnega zdravstvenega varstva je kršitev negativne pravice).</p> <p>Prosrite učence_ke, naj razmislijo, zakaj pozitivna pravica do zdravstvenega varstva ni izpolnjena v mnogih državah. Če želite zagotoviti več informacij, lahko kot analogijo uporabite sodni primer Grooteboom proti Južni Afriki (opisan v povezanem videu).</p> <p>Na kratko, vrhovno sodišče Južne Afrike je ugotovilo, da je stanovanje človekova pravica, ki jo mora zagotoviti vlada, ko ljudem primanjkuje ustreznih sredstev, ima tudi vlada težave z ustreznimi sredstvi in zato težko zagotovi primerna stanovanja v Južni Afriki.</p>	Grooteboom proti Južni Afriki
15 minut	Usposabljanje	

	<p>Izvedite improvizirano diskusijo v obliki razprave v spodnjem domu parlamenta (glejte prejšnjo učno pripravo) na temo: »Pozitivna pravica do zdravja pomeni, da morajo ljudje v državah, ki so nekdanje kolonije, zahtevati, da morajo ljudje iz držav, ki so bile včasih njihove kolonizatorke plačati za njihovo zdravje«.</p> <p>Prilagodite razpravo, tako da učenci_ke razpravljajo s svojega zornega kota. Prosite jih, naj se postavijo na stran razreda, s katero se najbolj strinjajo, in jim povejte, da se lahko premaknejo v druge dele razreda, če spremenijo svoje mnenje.</p>	
5 minut	Prenos	
	<p>Poročilo o ravni argumentacije pravic. Kateri so najboljši argumenti o tem, ali imajo ljudje v nekdanjih kolonijah pravico (ali ne) zahtevati plačilo? Glavni zaključek, ki ga boste želeli potegniti, je zamisel, da imajo pravice komponento »obveznosti«, in razmišljati o virih takšne obveznosti.</p>	

Učna priprava 8: Izzivi implementacije globalnega zdravja

Potreben čas	45 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> Razumeti priložnosti in pomanjkljivosti globalnega zdravja Analizirati vzroke in posledice 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
10 minut	Težava	
	Problematizirati dva mednarodna odziva na izbruhe nenalezljivih bolezni na Zahodu: ebolo in covid-19 (glej spodaj)	
20 minut	Vnos / Usposabljanje	
	Obrnjena učilnica. Učence_ke prosite, naj identificirajo vsaj tri razloge za premajhno reakcijo v primeru Covid-19 in pretirano reakcijo v primeru ebrole. Delajo naj v dveh skupinah. Naj te zamisli predstavijo ostalim v razredu.	
15 minut	Prenos	
	Na podlagi ugotovljenih vzrokov z vsake strani prosite učence_ke, naj pripravijo možne ideje o tem, kako bolje ravnati v primeru izbruha. Vprašajte jih, kdo bi moral to izvajati: države ali WHO? Vprašajte jih o morebitnih ovirah za izvedbo: medijske pripovedi, finance, domače politične incentive? Cilj te skupinske možganske nevihte je razumeti zapletenost, zaradi katere je težko zagotoviti globalno zdravje za vse.	

A) Zahodni odziv na ebolo: pretiravanje s tveganji

Odziv Zahoda na izbruh ebrole, v letih 2014–2016 predvsem v Zahodni Afriki, je zaznamovalo precejšnje precenjevanje tveganj, ki jih je predstavljala za zahodne države. Ta odgovor je vključeval več elementov:

- Zahodni mediji so pogosto senzacionalizirali nevarnost ebrole za širšo javnost, kar je povzročilo nesorazmeren strah prebivalstva. Ta strah so spodbudile nazorne podobe in osredotočenost na osamljene primere v zahodnih državah, ki so zasenčile hujše razmere v Afriki.
- Zaradi povečanega strahu je prišlo do napačne razporeditve virov, vključno s pretirano porabo za domačo pripravljenost v obliki vaj v sili, specializirane opreme in izolacijskih enot, od katerih so mnoge ostale neizkoriščene ali nepotrebne.

3. Strah in dezinformacije so povzročili stigmatizacijo posameznikov_ic iz prizadetih regij ali tistih, za katere se domneva, da so ogrožene. To je včasih povzročilo nepotrebne karantenske ukrepe in diskriminacijo, kar je dodatno otežilo prizadevanja za javno zdravje.
4. Pretirano poudarjanje grožnje zahodnim državam je pritegnilo pozornost in sredstva stran od regij, ki so jih najbolj potrebovale. Zahodne strategije javnega zdravja pogosto niso ustrezno obravnavale ali se prilagajale kulturnim, gospodarskim in političnim kontekstom prizadetih afriških držav.

B) Zahodni odziv na COVID-19: podcenjevanje tveganj

Nasprotno pa je bil za začetni odziv zahoda na COVID-19 v začetku leta 2020 značilno podcenjevanje tveganj, povezanih z virusom, kar je povzročilo več ključnih neuspehov:

1. Številne zahodne države so prepočasi prepoznale resnost izbruha, kljub opozorilom epidemiologov_inj in precedensu, ki so ga postavile države v vzhodni Aziji. Ta zamuda je vključevala obotavljanje glede izvajanja omejitev potovanja, testiranja, sledenja stikom in javnozdravstvenih nasvetov.
2. Na splošno države niso bile pripravljene glede osebne zaščitne opreme (OZO), pripravljenosti bolnišnic in zmogljivosti testiranja. Ta nepripravljenost je bila delno posledica podcenjevanja prenosljivosti virusa in možnega vpliva na javne zdravstvene sisteme.
3. Zgodnja sporočila političnih voditeljev_ic in zdravstvenih uradnikov_ic v več zahodnih državah so navidezno manjšala grožnjo, kar je povzročilo zmedo v javnosti. To je vključevalo nasprotujoča si sporočila o nujnosti mask in ukrepov omejevanja socialnih stikov.
4. Neupoštevanje celotnega tveganja virusa je povzročilo prepozne intervencije, ki so nesorazmerno prizadele ranljivo prebivalstvo, vključno s starejšimi in tistimi z že obstoječimi zdravstvenimi težavami, zlasti v domovih za ostarele in gosto poseljenih mestnih območjih.

Učna priprava 9: Odziv politike na pandemijo

Potreben čas	45 minut	
Ciljna skupina	Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Pogovori o dilemah, s katerimi se srečujejo vlade med pandemijo • Pripraviti debato Worlds Schools 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
15 minut	Težava in vnos	
	<p>Opomba: učna priprava 9 in 10 najbolje delujeta v tandemu.</p> <p>Opišite novozelandski pristop k pandemiji Covid-19 in ga primerjajte s švedskim.</p> <p>Nato jim dajte debatno trditev »Če bi lahko izbirali med obema, bi raje, da bi svet sprejel novozelandski pristop h Covid-19, kot švedski«.</p>	
25 minut	Usposabljanje	
	Učenci_ke naj se pripravijo na celotno debato <i>Worlds Schools</i> . V primeru, da nimate časa za 10. učno pripravo, se fokus premakne s priprave debate na ustvarjanje debatnega predmeta. Od učencev_k zahtevajte, da pripravijo analizo problema, zgradijo model politike in ustvarijo 3 argumente.	
5 minut	Prenos	
5 ali 10 minut	<p>V primeru, da boste izvedli učno pripravo 10: Na koncu predavanja učence_ke vprašajte, kje imajo težave s svojim predmetom, in zagotovite prilagojene povratne informacije o njihovih težavah.</p> <p>V primeru, da ne boste izvedli lekcije 10: - Prosite učence_ke, naj predstavijo svoj predmet. Podajte povratne informacije o ravni argumentacije.</p>	

Med pandemijo COVID-19 sta Švedska in Nova Zelandija sprejeli izrazito različne pristope k obvladovanju krize, kar je povzročilo različne rezultate. Tukaj je pregled strategij vsake države in analiza njihovih razlik:

Švedski odziv na COVID-19:

Za švedski odziv na pandemijo je bil značilen izrazito sproščen pristop v nasprotju s strogimi zapori, ki jih izvaja večina drugih držav. Ključni elementi švedske strategije so vključevali:

1. Za razliko od mnogih držav Švedska ni uveljavila obveznega zapiranja. Restavracije, šole za mlajše otroke in večina podjetij je ostalo odprtih.

2. Vlada se je v veliki meri zanašala na prostovoljne smernice in ne na stroga navodila. Državljanom_kam so svetovali, naj se držijo socialne distance, delajo od doma, če je mogoče, in se izogibajo nenujnim potovanjem, vendar so bila to priporočila in ne pravila.
3. Švedska je želela zaščititi najbolj ranljive skupine prebivalstva, zlasti starejše, čeprav so bile pozneje precejšnje kritike glede učinkovitosti te zaščite.
4. Čeprav ni bil uradno naveden kot cilj, je pristop Švedske nakazal, da bi lahko doseganje čredne imunosti, kjer dovolj populacije postane imun zaradi okužbe in tako upočasni širjenje, lahko naravni stranski produkt.

Odziv Nove Zelandije na COVID-19:

V popolnem nasprotju je Nova Zelandija izvedla enega najbolj strogih in proaktivnih odzivov:

Zgodnji in strogi zapor: Nova Zelandija je uvedla zgodnji in strogi zapor po vsej državi, ko je bilo število primerov še zelo nizko. To je vključevalo zapiranje meja, zaprtje nebistvenih podjetij in obvezne odredbe o tem da prebivalci_ke ostanejo doma.

1. Cilj je bil popolnoma odstraniti virus iz države, strategija je bila podprta z agresivnim testiranjem, sledenjem stikom in karantenskimi ukrepi.
2. Vlada, ki jo je vodila premierka Jacinda Ardern, je zagotovila jasno, dosledno in sočutno komunikacijo, ki je bila ključnega pomena pri zagotavljanju spoštovanja in zaupanja javnosti v zdravstvene direktive.
3. Nova Zelandija je ohranila strog nadzor na svojih mejah z obvezno karanteno za vse prispele, kar je bistveno zmanjšalo tveganje za uvoz novih primerov.

Razlike:

Najbolj očitna razlika je bila pri uporabi zapiranj. Švedska strategija je kratkoročno omogočila več osebne svobode in manj gospodarskih motenj, vendar je bila kritizirana zaradi višje stopnje okužb in smrti. Pristop Nove Zelandije je omejil svoboščine in bil ekonomsko drag, vendar je povzročil zelo nizko število primerov in smrti, kar je omogočilo hitrejše okrevanje gospodarstva po zaporah.

1. Švedska in Nova Zelandija sta imeli bistveno drugačne cilje javnega zdravja. Zdi se, da je Švedska sprejela, da se bo COVID-19 do neke mere razširil med prebivalstvom, vendar je želela to širjenje obvladati, da bi preprečila preobremenjenost zdravstvene oskrbe. Nova Zelandija si je prizadevala za popolno izničenje virusa.
2. Švedski sistem zdravstvenega varstva je bil med vrhuncem pandemičnih valov pod velikim pritiskom, medtem ko je zgodnje ukrepanje Nove Zelandije preprečilo kakršen koli izjemen porast primerov in ohranilo njihov zdravstveni sistem relativno stabilen.
3. Novozelandska vlada je uživala visoko stopnjo javnega zaupanja in skladnosti, ki sta jo podkrepila pregledna komunikacija in vidno vodstvo. Nasprotno pa se je Švedska soočila z domačimi in mednarodnimi kritikami in nadzorom zaradi svojega manj restriktivnega pristopa.
4. Ko se je pandemija razvijala, so bile začetne prednosti švedskega pristopa (manjši gospodarski udarec, socialna svoboda) postavljene pod vprašaj v luči kasnejših valov okužb in prihoda cepiv, ki so zagotovila novo metodo za doseganje kolektivne imunosti brez razširjene okužbe. Hkrati je bila vprašljiva vzdržnost novozelandskega pristopa, saj se je Nova Zelandija zaradi svojih strogih politik ob odprtju držav v zadnji fazi pandemije še ni mogla pridružiti.

Če povzamemo, švedski pristop je temeljil na epidemioloških, gospodarskih in socialnih vidikih, ki so prevzeli visoko javno odgovornost in toleranco do tveganja, medtem ko je Nova Zelandija dala prednost zdravstveni varnosti in odpravi, kar odraža bolj previdno in konzervativno filozofijo javnega zdravja. Oba pristopa zagotavljata dragocene lekcije za obvladovanje prihodnjih pandemij, zlasti pri usklajevanju zdravstvenih rezultatov z gospodarskimi in socialnimi učinki.

Učna priprava 10: Razprava o globalnih zdravstvenih politikah

Potreben čas	Različno; 45 minut do 60 minut							
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>							
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Oblikovati in predstaviti svoje mnenje o globalnem zdravju 							
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva						
1 minut	Težava							
	<p>To učno uro se da spremeniti glede na to, če ste izvedli učno pripravo 9. Če niste, boste pred to uro razredu kot domačo nalogo dodelili pripravo na debato. Kratko vsebino, ki je na voljo v učni pripravi 9, lahko date učencem_kam kot pomoč pri pripravih.</p> <p>Ne glede na to na tablo napišite trditev, ki je problem, ki ga je treba rešiti.</p>							
5 minut	Vnos							
	Preglejte osnove formata WSDC, če vaši_e učenci_ke nimajo predhodnih izkušenj							
30 minut – 60 minut	Usposabljanje							
	<p>Izvedite debato WSDC formata. Glede na čas in/ali izkušnje je mogoče izbrati naslednje časovne omejitve za govore.</p> <table border="1"> <tr> <td>30 minut (novinci_ke)</td> <td>Konstruktivni govori: 4 minute, zaključna govora: 2 minuti</td> </tr> <tr> <td>45 minut (nadaljevalni_e)</td> <td>Konstruktivni govori: 6 minut, zaključna govora: 3 minute</td> </tr> <tr> <td>60 minut (napredni_e)</td> <td>Konstruktivni govori: 8 minut, zaključna govora: 4 minute</td> </tr> </table>	30 minut (novinci_ke)	Konstruktivni govori: 4 minute, zaključna govora: 2 minuti	45 minut (nadaljevalni_e)	Konstruktivni govori: 6 minut, zaključna govora: 3 minute	60 minut (napredni_e)	Konstruktivni govori: 8 minut, zaključna govora: 4 minute	
30 minut (novinci_ke)	Konstruktivni govori: 4 minute, zaključna govora: 2 minuti							
45 minut (nadaljevalni_e)	Konstruktivni govori: 6 minut, zaključna govora: 3 minute							
60 minut (napredni_e)	Konstruktivni govori: 8 minut, zaključna govora: 4 minute							
10 minut	Prenos							
	Učencem_kam podajte povratne informacije o argumentaciji, slogu in strategiji. Pri večjih skupinah razmislite o tem, da nekateri_e učenci_ke pomagajo pri sojenju in se osredotočijo na eno od treh komponent.							

Identiteta, kultura, vera in mejni prehodi

Učna priprava 1: Razumevanje osnov vere

Potreben čas	90 minut
Ciljna skupina	<i>Srednješolci_ke</i>
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none">• Razumevanje osnov vere• Razumevanje verskega fundamentalizma in verskega preporoda• Razumevanje vere kot potencialnega pojma za delitev med kulturami• Dajanje prednosti pomembnosti in ustreznosti argumentov na temo vere

TEMA	Religija kot potencialni koncept za delitev med kulturami	Komentarji, gradiva
	TEŽAVA	
15 minut	Uvod v temo: Učitelj_ica naredi kratek uvod o tem, o čem se bo razpravljalo v naslednjih 90 minutah, in poda nekaj definicij za ključne pojme: vera, fundamentalizem, verski fundamentalizem, sekularizem....	
	USPOSABLJANJE	
30 minut	Učitelj_ica predava o veri kot potencialnem konceptu za spopad civilizacij, vključno z naslednjimi koncepti: <ul style="list-style-type: none">• Verski preporod• Začetki verskega fundamentalizma• Vzpon verskega fundamentalizma Učenci_ke delajo zapiske in sprašujejo	
	VNOS	
15 minut	Moderirana razprava: Učitelj_ica se z učenci_kami pogovarja o tem, kako razumejo temo, kakšni so možni nesporazumi o temi, kaj je še nejasno ali ni bilo natančno razloženo.	
15 min	1. vaja: Učence_ke razdelite v šest skupin. Vsaka skupina naj glede na predhodno razpravo odgovori na naslednje vprašanje: »Ali obstaja možnost trka civilizacij?« Vsaka skupina naj pripravi čim več idej za argumente (ne celih argumentov) za obe strani (za in proti). Učenci_ke lahko uporabijo tudi raziskovalni paket (besedilo) »Spopad civilizacij«, v delu o veri.	
10 minut	2. vaja: Vsaka skupina naj zdaj pogleda svoje argumente in jih razvrsti po prednosti od najpomembnejših do najmanj pomembnih, na koncu pa naj se odloči za dva najbolj relevantna argumenta na obeh straneh po njihovem mnenju.	

	VNOS	
20 minut	Skupine predstavijo vse svoje ideje za morebitne argumente in razložijo, zakaj menijo, da so nekatere njihove ideje za argumente pomembnejše od drugih.	

Učna priprava 2: Verski fundamentalizem

Potreben čas	45 minut
Ciljna skupina	<i>Srednješolci_ke</i>
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Uporabljati raziskave • Uporaba besedila • Naučiti se osnovnih konceptov verskega preporoda • Spoznati verski fundamentalizem

TEMA	Verski preporod in fundamentalizem	Komentarji, gradiva
	TEŽAVA	
10 minut	Uvod v temo: Učitelj_ica naredi kratek uvod o tem, o čem bomo govorili v tej učni uri, tako da opredeli ključne pojme, kot so fundamentalizem, oživitev religije in pomen obravnavane teme.	
	VNOS	
20 minut	<p>1. naloga: Učenci_ke naj preberejo besedilo o verski prebudi in fundamentalizmu ter študijo primera o iranski revoluciji (raziskovalni paket) in odgovorijo na naslednja vprašanja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kako razumete ločitev države od vere? 2. Kako bi definirali sekularizem? 3. Kje se ločitev države in vere ni zgodila zelo jasno (Navedite nekaj primerov ali področij)? 4. Razmislite o uporabi vere za različne politične namene (študija primera o iranski revoluciji); zakaj bi lahko bilo to problematično za tako vero kot družbo? 	
	USPOSABLJANJE/PRENOS	
15 minut	Moderirana razprava: Učitelj_ica vodi razpravo s pogovorom o vprašanjih. Učenci_ke podajajo svoje odgovore in poglede na temo, učitelj_ica jih popravlja, jim daje dodatne informacije, poskuša odkriti, česa učenci_ke v besedilu niso razumeli_e oziroma kateri del besedila se jim je zdel najtežji.	

Učna priprava 3: Ali naj subvencioniramo verske organizacije?

Potreben čas	90 minut
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razmišljati o razpravah o državi in veri • Argumentirati predloge za ali proti • Oceniti relativno moč in vrednost argumentov

Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
15 minut	TEŽAVA+VNOS	
5 minut	Razredu razložite scenarij igre vlog.	
10 minut	Z razredom razmislite o zainteresiranih straneh, na katere vpliva ta sprememba.	
15 minut	<i>Alternativna/dodatna vaja</i>	
60 minut	USPOSABLJANJE	
5 minut	Razred razdelite v skupine. Vsem skupinam razen eni je dodeljena zainteresirana stran, s stališča katere se bodo prepirali. Zadnja skupina bodo »lokalni_e politiki_čarke« in bodo delovali_e kot »sodniki_ce« govorov drugih skupin.	
20 minut	Vsaka skupina pregleda seznam vprašanj za možgansko nevihto (vključen spodaj) in pripravi govor, v katerem zagovarja ali nasprotuje predlogu. Obstaja tudi ločen seznam vprašanj za skupino »lokalni_e politiki_čarke«.	
25 minut	Vsaka skupina predstavi svoje delo. Govorca_ko vsake skupine nato zasliši skupina »lokalnih politikov_čark«. Ko vse skupine predstavijo svoj govor, »lokalni_e politiki_čarke« glasujejo za ali proti uveljavitvi.	
15 minut	PRENOS	
15 minut	Na koncu lekcije vodite skupinsko razpravo. Primeri vprašanj za razpravo so vključeni spodaj.	

Seznam skupinskih vprašanj

1. Kakšno bo verjetno mnenje skupine o subvencijah?

- a. Kako so podobne subvencije (če sploh) v preteklosti vplivale na vašo skupino deležnikov_ic in kakšni so bili rezultati?
- b. Ali obstajajo morebitne nenamerne posledice teh subvencij za vašo skupino deležnikov_ic?
 2. Zakaj bi se subvencije morale/ne smele sprejeti? Argumentirajte z vidika skupine.
- a. Kakšni so ključni pomisleki ali zadržki, ki jih lahko ima vaša skupina deležnikov_c glede sprejemanja državnih subvencij?
- b. Kakšne možne koristi ponujajo subvencije vaši skupini deležnikov_c in skupnosti, ki ji služijo?
- c. Kako drugi_e člani_ce skupnosti, ki morda ne pripadajo vaši skupini deležnikov_c, dojemajo zamisel o versko motiviranih subvencijah? Kako lahko to dojemanje vpliva na stališče vaše skupine?
- d. Ali ima vaša skupina deležnikov kakšne posebne pobude ali projekte, ki bi jih lahko pospešili ali razširili s pomočjo državnih subvencij?
 3. Zakaj je naša skupina pomembna in bi jo morali upoštevati politiki_čarke? Upoštevajte naslednja merila:
 - a. Velikost – koliko ljudi sestavlja našo skupino deležnikov_c?
 - b. Nuja – kako bo to vplivalo na našo skupino deležnikov_c? Je to vprašanje za nas življenjskega pomena?

Seznam vprašanj lokalnih politikov_čark

1. Katere so ključne spodbude lokalnih politikov_čark?
2. Za katere skupine bodo lokalni_e politiki_čarke najverjetneje skrbeli_e? Ali je pomembna le velikost skupine ali so vpleteni še drugi dejavniki?
3. Kako lahko ocenimo potencialni dolgoročni ekonomski vpliv subvencioniranja verskih organizacij na lokalno skupnost in celotno gospodarstvo?
4. Kakšne so politične posledice podpore ali zavrnitve predloga subvencioniranja verskih organizacij in kako bi to lahko vplivalo na naše odnose z različnimi interesnimi skupinami in volivci_lkami?
5. Katere dokaze ali podatke moramo zbrati, da sprejmemo premišljeno odločitev o morebitni učinkovitosti in vplivu subvencioniranja verskih organizacij?
6. Kako se lahko pogledi naših volivcev_lk na verske subvencije razlikujejo glede na različne demografske kategorije in regije in kako lahko te razlike upoštevamo pri odločanju?
7. Kako bo subvencioniranje verskih organizacij usklajeno z veljavno zakonodajo in ustavo naše države, zlasti glede ločitve cerkve od države oziroma načela sekularizma?
8. Kakšne morebitne koristi in slabosti bi lahko prineslo subvencioniranje verskih organizacij v smislu spodbujanja sodelovanja in kohezije skupnosti?
9. Ali bi morala vlada dati prednost subvencioniranju verskih organizacij, ki prispevajo k posebnim družbenim ciljem ali storitvam, kot so izobraževanje, zdravstvo ali zmanjševanje revščine? Če da, kako naj se določijo te prednostne naloge?
10. Kako bi lahko vplivalo na javno dojemanje vlade, če bi se odločila zagotoviti subvencije verskim organizacijam? Kaj je treba upoštevati glede javnega mnenja o tej zadevi?
11. Kako bo ob omejenih državnih virih subvencioniranje verskih organizacij vplivalo na razporeditev sredstev za druge socialne programe in javne storitve?
12. Kakšna možna tveganja ali koristi bi lahko nastala zaradi zagotavljanja finančne podpore verskim organizacijam v smislu njihove avtonomije in neodvisnosti od vpliva vlade?

Vprašanja za razpravo

1. Ali je treba verske ustanove pri subvencijah obravnavati drugače kot druge neprofitne organizacije? Zakaj da ali ne?
2. Kako so subvencije za cerkve usklajene z načelom verske svobode? Ali zagotavljajo enako obravnavo vseh religij?
3. Ali obstajajo alternativni načini za podporo verskim ustanovam brez neposrednih finančnih subvencij vlade?
4. Kako subvencioniranje cerkva vpliva na finance vlade in njeno sposobnost dodeljevanja sredstev za druge javne storitve?
5. Kako ekonomski status verske organizacije vpliva na razpravo o njenem subvencioniranju? Ali bi morala biti finančna potreba dejavnik pri določanju upravičenosti do subvencij?
6. Kako bi lahko demografija države vplivala na razpravo o subvencioniranju cerkva?

7. Kako zakoni in ustava v [vaši državi] obravnavajo vprašanje subvencioniranja verskih ustanov?
8. Kako bi lahko versko motivirane subvencije vplivale na ločitev cerkve in države v [vaši državi] ali na načelo sekularizma?

Učna priprava 4: Medkulturne interakcije

Potreben čas	90 minut
Ciljna skupina	<i>Srednješolci_ke</i>
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumevanje posledic medkulturnih interakcij, kot so etnocid, genocid, multikulturalizem in medkulturalizem • Razumevanje moralnih razlogov (vrednot) ali razlag, ki se skrivajo za zgornjimi izrazi • Sposobnost dvoma o legitimnosti vseh medkulturnih interakcij in njihovih posledic • Dajanje prednosti vrednotam

TEMA	MEDKULTURNE INTERAKCIJE – DAJANJE PREDNOSTI VREDNOTAM	Komentarji, gradiva
	TEŽAVA	
10 minut	Kratek uvod: Učitelj_ica opredeli ključne pojme (multikulturalizem, etnocid, interkulturalizem) in pomen razumevanja pojmov.	
30 minut	Učenci_ke si ogledajo del ali nekatere dele filma Hotel Ruanda.	
	USPOSABLJANJE	
15 minut	Razprava o filmu: Učitelj_ica se z učenci_kami pogovarja o filmu, kaj se je zgodilo, zakaj je tema pomembna ... itd.	
	VNOS	
15 minut	Učenci_ke so razdeljeni v skupine. Vsaka skupina naj poišče vrednote (ali moralna načela), ki stojijo za ključnimi pojmi, kot so multikulturalizem, etnocid (asimilacija) ali medkulturalizem. Nato naj razmislijo, zakaj te vrednote predstavljajo nekaj dobrega in zakaj so lahko v določenih primerih problematične.	
	PRENOS	
20 minut	Učenci_ke predstavljajo svoje odgovore in poglede. Vsi razpravljajo o njih, učitelj_ica pa daje povratne informacije.	

Učna priprava 5: Migracije in argumenti v prid njim

Potreben čas	45 minut
Ciljna skupina	<i>Srednješolci_ke</i>
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Spoznavati problem migracij • Odkriti načela za argumentacijo za odprte meje • Sodelovati pri možganski nevihti

TEMA	Migracija – argument zagovorniške strani	Komentarji, gradiva
	TEŽAVA	
10 minut	Učitelj_ica na kratko predstavi temo: kratko zgodovinsko ozadje migracij, kakšni so možni razlogi za migracije	
	VNOS	
5 minut	Učenci_ke imajo pet minut časa za individualno razmišljanje o vsaki možni ideji, zakaj naj bodo meje odprte za vse.	
20 minut	Skupinska možganska nevihta: Učitelj_ica zbere vse ideje učencev_k na tabli in poskrbi, da lahko vsi v razredu predstavijo svojo idejo (brez nepotrebne ponavljanja idej, samo nove).	
	USPOSABLJANJE/PRENOS	
10 minut	Ko so vse ideje zbrane na tabli, učenci_ke glasujejo za dve najpomembnejši ideji za odprte meje, nato pa z učiteljem_ico razpravljajo o tem, kako bi lahko izgledala argumenta, narejena iz teh idej.	

Učna priprava 6: Migracije in argumenti proti njim

Potreben čas	45 minut
Ciljna skupina	<i>Srednješolci_ke</i>
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Spoznavati problem migracij • Odkriti principe in načela za argumente proti odprtim mejam • Sodelovati pri možganski nevihti

TEMA	MIGRACIJE – NEGACIJSKI ARGUMENT	Komentarji, gradiva
	TEŽAVA	
10 minut	Učitelj_ica poda kratek uvod v temo: kratko zgodovinsko ozadje selitve, kakšni so možni razlogi za selitev, ipd.	
	VNOS	
5 minut	Učenci_ke imajo pet minut časa za individualno razmišljanje o vsaki možni ideji, zakaj meje ne bi bile odprte za vse.	
20 minut	Skupinska možganska nevihta: Učitelj_ica zbere vse ideje učencev_k na tabli in poskrbi, da lahko vsi v razredu predstavijo svojo idejo (brez nepotrebne ponavljanja idej, samo nove).	
	USPOSABLJANJE/PRENOS	
10 minut	Ko so vse ideje zbrane na tabli, učenci_ke glasujejo za dve najustreznejši ideji za zapiranje meja in nato z učiteljem_ico razpravljajo o tem, kako bi lahko izgledala argumenta iz teh idej.	

Učna priprava 7: Migracije in razprava o odprtih mejah

Potreben čas	90 minut
Ciljna skupina	<i>Srednješolci_ke</i>
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Spoznavati problem migracij • Odkriti principe in načela, ki stojijo za argumenti za in proti odprtim mejam • Sodelovati pri možganski nevihti • Zaznati glavne deležnike_ice v debatni trditvi

TEMA	Migracije – Ali naj bodo meje odprte za vse?	Komentarji, gradiva
	TEŽAVA	
10 minut	Učitelj_ica na kratko predstavi temo: kratko zgodovinsko ozadje selitve, kakšni so možni razlogi za selitev.	
	VNOS	
10 minut	Individualna možganska nevihta: Učenci_ke dobijo nalogo, da naštejejo glavne deležnike_ce, ki so vključeni_e v razpravo o odpiranju meja.	
20 minut	Skupinska možganska nevihta – ustvarjanje idej za argumente: Učitelj_ica zbere vse zainteresirane strani na tabli.	
20 min	Skupinsko delo: Učenci_ke so razdeljeni_e v skupine. Vsaka skupina mora najprej označiti vse deležnike_ce od najpomembnejših do najmanj pomembnih glede na trditve. Nato mora vsaka skupina sestaviti en argument najpomembnejšega_e deležnika_ce (glede na mnenje skupine) – lahko je argument zagovorniške ali negacijske strani).	
	USPOSABLJANJE	
20 min	Skupine predstavljajo svoje argumente, zakaj so se odločile za določen vrstni red deležnikov_ic. Učitelj_ica daje komentarje, v debati pa sodelujejo tudi ostali_e v razredu.	
	PRENOS	
10 min	Učitelj_ica zaključi uro z vprašanji o tem, kaj so se učenci_ke naučili, kaj si mislijo o problemu migracij, ali menijo, da so izboljšali svoje sposobnosti argumentiranja ... itd.	

Učna priprava 8: Politika identitete

Potreben čas	90 minut
Ciljna skupina	<i>Srednješolci_ke</i>
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Spoznati, kaj je politika identitete • Razumeti vrednote, ki stojijo za politiko identitete • Spoznati razloge za nastanek identitetnih politik, predvsem v 20. Stoletju • Izvajati ustrezne raziskave • Predstaviti svoje raziskave

TEMA	Vzpon identitetne politike v 20. stoletju	Komentarji, gradiva
	TEŽAVA	
15 minut	Učitelj_ica na kratko predstavi vzpon identitetnih politik, pri čemer se osredotoči na definicijo, torej na to, kaj razumemo pod določeno identitetno politiko. Hkrati navede tudi najpomembnejše primere politik identitete (kot je identiteta na podlagi spola, rase, etnične pripadnosti, narodnosti...)	
	VNOS	
30 min	Skupinsko delo – raziskovanje. Učenci_ke so razdeljeni_e v skupine. Vsaka skupina dobi eno kategorijo politik identitete (na primer ena skupina dobi politiko identitete na podlagi spola, ena narodnost, ena raso ... itd.) in opraviti morajo raziskavo (z uporabo svojih mobilnih telefonov ali celo računalnikov v učilnici, če je mogoče) o tem, zakaj se je politika identitete pojavila v 20. stoletju.	
	USPOSABLJANJE	
30 min	Skupine predstavljajo svoja odkritja, vsi_e drugi_e delajo zapiske. Učitelj_ica poskrbi, da so vsi predstavljeni podatki pravilni tako da tudi popravi nekatere morebitne napačne informacije.	
	PRENOS	
15 minut	Razprava: Učitelj_ica z učenci_kami začne razpravo o tem, kaj so se naučili, kako so izboljšali svoje znanje, kakšne so težave pri tovrstnem razrednem delu ... itd.	

Učna priprava 9: *Gemeinschaft* in *Gesellschaft*

Potreben čas	45 minut
Ciljna skupina	Srednješolci_ke
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Spoznati teorijo Ferdinanda Tonniesa o »<i>Gemeinschaft</i>« in »<i>Gesellschaft</i>« • Zaznati vrednote za obema konceptoma • Argumentirati in braniti svoje vrednote kot pomembnejše

TEMA	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
	TEŽAVA	
10 minut	Učitelj_ica na kratko predstavi Tonniesovo teorijo o razlikah med obema družbama.	
	VNOS	
20 minut	Učenci_ke so razdeljeni_e v štiri skupine. Vsaka skupina prejme besedilo o modernizaciji, globalizaciji in politiki identitete za nadaljnje branje. Dve skupini naj poiščeta vrednote, ki stojijo za <i>Gemeinschaft</i> , dve skupini pa naj zaznata vrednote, ki stojijo za <i>Gesellschaft</i> . Nato mora vsaka skupina zapisati dva argumenta, zakaj so njihove vrednote pomembnejše, boljše za družbo....	
	USPOSABLJANJE/PRENOS	
15 min	Skupine predstavljajo svoje argumente, učitelj_ica daje komentarje, pripombe, postavlja ustrezna vprašanja, da vidi, ali učenci_ke razumejo razliko med pojmom ...	

Učna priprava 10: Prisilna integracija proti multikulturalizmu

Potreben čas	90 minut
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razmišljati o razpravah o državi in veri • Argumentirati za ali proti temi • Oceniti relativno moč in vrednost argumentov

Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
10 minut	TEŽAVA+VNOS	
10 minut	Učitelj_ica na kratko predstavi pojma prisilna integracija in multikulturalizem. Vzorec uvoda je na voljo spodaj.	
65 minut	USPOSABLJANJE	
5 minut	Učenci_ke so razdeljeni v tri skupine: a. Skupina A bo igrala vlogo priseljencev_k, ki se odločajo med dvema državama s podobnimi stopnjami razvoja. b. Skupina B bodo igrali vloge državljanov_k prve države, ki promovira politiko prisilne integracije. c. Skupina C bodo vloge državljanov_k iz prve države, ki promovira politiko multikulturalizma.	
30 minut	Vsaka skupina bo imela 30 minut časa za pripravo. Spodaj so vključena uporabna vprašanja za možgansko nevihto za vsako skupino. a. Skupina A pripravi merila za odločanje med dvema alternativama. b. Skupini B in C pripravita kratek govor, v katerem argumentirata, zakaj je pristop njihove države do priseljencev_k boljši in zakaj bi morali priseljenci_ke izbrati njihovo državo.	
30 minut	Skupini B in C predstavita svoj predmet. Skupina A ima nekaj časa za razmislek; nato pove in utemelji svojo odločitev	
15 minut	PRENOS	
15 minut	Na koncu lekcije učitelj_ica vodi razredno razpravo. Vzorci vprašanj za razpravo so na koncu učne priprave.	

Uvod v temo

Prisilna integracija je družbeni pristop, katerega cilj je asimilacija priseljencev_k v gostiteljsko kulturo s spodbujanjem, da sprejmejo običaje, jezik in vrednote prevladujoče skupnosti. Ta politika temelji na prepričanju, da je enotna nacionalna identiteta bistvena za socialno kohezijo, stabilnost in občutek pripadnosti. Zagovorniki_ce trdijo, da lahko s tem procesom priseljenci_ke v celoti sodelujejo v gospodarski, politični in družbeni strukturi svoje nove države. Vendar pa so kritiki_čarke zaskrbljeni zaradi morebitnega kulturnega izbrisa, izgube osebnih svoboščin in ohranjanja diskriminacije marginaliziranih skupin.

Nasprotno pa je multikulturalizem filozofija, ki slavi in sprejema kulturno raznolikost v družbi. Spodbuja sožitje različnih kulturnih, etničnih in verskih skupin, pri čemer vsaki skupnosti priznava pravico, da ohrani svojo edinstveno identiteto in tradicijo. Večkulturne družbe spodbujajo dialog, medsebojno spoštovanje in spoštovanje različnih perspektiv ter spodbujajo vključujoče okolje, kjer lahko posamezniki_ce svobodno izražajo svojo dediščino. Zagovorniki_ce multikulturalizma poudarjajo obogatitev umetnosti, kulinarike in kolektivnih izkušenj, vendar nekateri kritiki_čarke trdijo, da lahko vodi do ločenih skupnosti in ovira enotno nacionalno identiteto.

Vprašanja za možgansko nevihto

Skupina A – Priseljenci_ke

1. Kateri so ključni dejavniki, ki jih upoštevate pri izbiri države, v katero se boste preselili?
2. Kako pomembno je ohraniti svojo kulturno identiteto med življenjem v tuji državi?
3. Katere potencialne izzive pričakujete pri vključevanju v novo kulturo?
4. Kaj mislite, kako bi lahko politike prisilne integracije vplivale na vaše osebne svoboščine in odločitve?
5. Kakšne so z vašega vidika možne koristi sprejetja multikulturalizma v novi državi?
6. Kako si predstavljate podporne mreže, ki so na voljo priseljencem_kam v okviru pristopov prisilne integracije in multikulturalizma?
7. Kakšno vlogo ima jezik v vašem procesu odločanja in kako je povezan z uspešno integracijo?
8. Kakšne gospodarske priložnosti bi po vašem mnenju lahko bile na voljo v državah s politiko prisilnega vključevanja v primerjavi s politikami multikulturalizma?
9. Kako gledate na vprašanja diskriminacije in ksenofobije tako v scenarijih prisilne integracije kot multikulturalizma?
10. Kaj mislite, kako bi vas izobraževalni sistem v posamezni državi podprl pri ohranjanju in integraciji kulture?

Skupina B – Prisilna integracija

1. Kakšne so koristi priseljencev_k, ki sprejmejo gostiteljsko kulturo v smislu socialne kohezije in enotnosti?
2. Kako je mogoče spodbujati občutek nacionalne identitete s politikami prisilne integracije?
3. Zakaj je občutek nacionalne identitete in enotnosti pomemben?
4. Kakšne so možne slabosti ohranjanja ločenih kulturnih enklav v družbi?
5. Kako prisilna integracija prispeva h gospodarski rasti in stabilnosti države?
6. Kako je mogoče pravni sistem uporabiti za podporo in uveljavljanje politik prisilne integracije?
7. Kakšno vlogo imata jezik in komunikacija pri uspešni integraciji?
8. Kako lahko sprejetje jezika in običajev kulture gostiteljice omogoči boljšo komunikacijo in razumevanje med različnimi skupnostmi?
9. Ali obstajajo zgodovinski primeri, ki dokazujejo uspeh politik prisilne integracije v določenih državah?
10. Kako politike prisilne integracije koristijo splošni družbeni harmoniji in nacionalni identiteti?

Skupina C – Multikulturalizem

1. Kakšne prednosti prinaša multikulturalizem kulturni krajini in ustvarjalnosti države?
2. Kako lahko multikulturalizem spodbuja bolj vključujočo in strpno družbo?
3. Kakšne so možne gospodarske koristi sprejemanja različnih kultur med delovno silo?
4. Kako lahko multikulturalizem koristi za umetnost, kulinariko in tradicijo te države?
5. Kako multikulturalizem prispeva k mednarodnim odnosom in diplomaciji?

6. Katere politike je mogoče izvajati za podporo in praznovanje različnih kulturnih festivalov in dogodkov?
7. Ali obstajajo zgodovinski primeri uspešnih večkulturnih družb, ki so uspevale v harmoniji?
8. Kako je mogoče multikulturalizem uporabiti za reševanje demografskih izzivov, kot je starajoče se prebivalstvo?
9. Kako multikulturalizem prispeva k obogatitvi izobraževanja in učnih izkušenj?
10. Kako so lahko javni prostori in objekti oblikovani tako, da odražajo in zajemajo raznolikost kultur v državi?

Vprašanja za razpravo

1. Ali menite, da bi lahko obstajal srednji pristop, ki združuje elemente prisilne integracije in multikulturalizma? Če da, kako bi to lahko izgledalo?
2. Kako lahko država najde ravnotežje med spodbujanjem nacionalne enotnosti in ohranjanjem kulturne raznolikosti med svojim prebivalstvom?
3. Če upoštevate primere iz resničnega sveta, se lahko spomnite držav, ki so uspešno izvajale politiko prisilne integracije ali večkulturnosti? Kaj se lahko naučimo iz teh primerov?
4. Kakšno vlogo imata po vašem mnenju izobraževanje in ozaveščenost pri spodbujanju razumevanja in sprejemanja med različnimi kulturnimi skupinami?
5. Kako lahko posamezniki, skupnosti in vlade sodelujejo pri spodbujanju občutka pripadnosti in vključenosti, ne glede na izbrani pristop?
6. Glede na predstavljene perspektive, kateri pristop je po vašem mnenju bolj ugoden za ustvarjanje harmonične in uspešne družbe in zakaj?
7. Razmislite o dolgoročnih učinkih prisilne integracije in multikulturalizma na prihodnje generacije. Kako lahko te politike skozi čas oblikujejo identiteto in kulturno krajino naroda?
8. Kako imajo gospodarski dejavniki, kot so potrebe po delovni sili in raznolikost delovne sile, vlogo pri oblikovanju pristopa države do politik priseljavanja in vključevanja?
9. Kakšno vlogo lahko imajo sodelovanje skupnosti in lokalne pobude pri spodbujanju razumevanja in kohezije med različnimi kulturnimi skupinami?
10. Kako lahko v kontekstu trenutne geopolitične klime prisilna integracija in multikulturalizem vplivata na odziv države na begunske krize in množične migracije?
11. Kakšni so etični premisleki pri spodbujanju prisilne integracije ali multikulturalizma? Kako ta razmišljanja vplivajo na človekove pravice in dostojanstvo priseljencev?
12. Na kakšen način medijske reprezentacije in javni diskurz vplivajo na odnos javnosti do prisilne integracije in multikulturalizma?

Hrup, novice in nevtralnost

Načrt 1: Ozaveščanje o vplivu medijev na človeško komunikacijo

Potreben čas	90 minut
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumeti, kako se je komunikacija spremenila v digitalni dobi • Zavedati se da so danes znani mediji bili včasih novi • Razumeti prilagoditve novim medijem (časopisi v 18. stoletju, radio in televizija v 20. stoletju...) • Povečati zavedanje razlike med <i>generacijo Z</i> in prejšnjimi v dojemanju in uporabi IKT, spleta in družbenih medijev.

Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
5 minut	TEŽAVA	
5 minut	Postavitev prizora: na tablo napišite stavke, ki jih najdete spodaj v gradivu, pustite učencem_kam, da razmislijo, ne govorite in jim ne dovolite, da govorijo.	
20 minut	VNOS	
	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci_ke so se že učili o izboljšavah komunikacijskih tehnologij čez zgodovino; spodbudite jih da povedo, česa se spomnijo. Z vprašanji poudarite vpliv tehnologij na posameznike_ce in družbo. • Članek na Wikipediji ponazarja, kako zapletena je tema komunikacije in koliko disciplin jo preučuje: lahko izberete dve ali tri izmed njih in učence_ke vprašate, na katero povezavo bi kliknili. • Če želite povezave z modulom 2 – Globalizacija, bogastvo in revščina in modulom 5 – Identiteta, kultura, vera in prehajanje meja, lahko govorite o medkulturni komunikaciji. 	Materiali: Diapozitivi CFH Wiki
40	<u>USPOSABLJANJE</u>	

minut		
20 minut	<p>NALOGA 1 – Skupinsko delo</p> <p>Učence_ke razdelite v majhne skupine in jih prosite, naj razmislijo o tem, kaj so slišali od svojih starih staršev/staršev oziroma odraslih/starejših ljudi na sploh o informacijskih in interakcijskih tehnologijah, ki so jih bili vajeni. Ustvarite dokument v skupni rabi, kamor bodo učenci_ke lahko vstavili_e svoj prispevek. Zberite rezultate, projicirajte dokument in se o njem na kratko pogovorite z razredom.</p>	
20 minut	<p>NALOGA 2 - Samostojno delo</p> <p>Učenci_ke odgovorijo na <u>anonimni spletni vprašalnik</u>, ki ste ga ustvarili o njihovih navadah na spletu.</p> <p>[1. Kateri so tvoji viri informacij? 2. Koliko časa na dan preživiš na spletu? 3. Ali za učenje uporabljaš splet? 4. Ali izklopiš svoj pametni telefon med obrokom/v družbi/ponoči... 5. Ali poznaš koga, na katerega družbeni mediji močno vplivajo? 5.1. Če da, ali bi jim predlagali, naj izbrišejo svoj račun/zapustijo skupino, ki ji sledijo/prosijo za pomoč/... 6. Ali so vaši_e vrstniki_ce raje s prijatelji_cami/se ukvarjajo s športom/na interesnih dejavnostih ali na spletu? 7. Koliko telefonskih števil si lahko zapomniš?]</p>	<p>https://forms.gle/9jjrufxrTcr4hSQr5 (primer spletnega vprašalnika v angleščini)</p>
25 minut	PRENOS	
25 minut	<p>3. NALOGA – Skupinsko delo</p> <p>Učenci_ke delajo v majhnih skupinah, obišejo predlagana spletna mesta in si ogledajo predlagana gradiva, lahko pa tudi najdejo drugo gradivo, pri čemer vedno upoštevajo in navedejo vir: kje/katero spletno mesto/avtor/leto.</p> <p>Učitelj_ica ta čas ustvari skupno predstavitev, kamor vsaka skupina doda 2-3 diapozitive, kjer zapiše ugotovitve o problemu, ki so ga identificirali na začetku lekcije. Skupine delijo svoje ugotovitve v 2-minutnem govoru.</p>	

Gradivo:

- » V svetu se dogaja nekaj povsem novega. Samo v zadnjih petih ali desetih letih so skoraj vsi začeli ves čas nositi majhno napravo, imenovano pametni telefon, ki je primerna za spreminjanje algoritemskega vedenja. Veliko nas uporablja tudi sorodne naprave, imenovane pametni zvočniki, na kuhinjskih pultih ali v armaturnih ploščah avtomobilov. Nenehno nas spremljajo in merijo ter ves čas prejemamo inženirske povratne informacije. Postopoma nas hipnotizirajo tehniki, ki jih ne vidimo, za namene, ki jih ne poznamo. Zdaj smo vsi laboratorijske živali. Algoritmi vsako sekundo črpajo podatke o vas. Kakšne vrste povezav klikate? Katere videe gledate do konca? Kako hitro se premikate od ene stvari k drugi? Kje ste, ko počnete te stvari? S kom se povezujete osebno in na spletu? Kakšne obrazne izraze delate? Kako se vaš ton kože spreminja v različnih situacijah? Kaj ste počeli, tik preden ste se odločili nekaj kupiti ali ne? Voliti ali ne?" **Lanier, Jaron. Deset argumentov za takojšnje brisanje računov v socialnih omrežjih (str. 5-6). Random House. Kindle izdaja.**
- [https://en.wikipedia.org/wiki/Media_\(communication\)#Types_of_media_effects_on_individuals](https://en.wikipedia.org/wiki/Media_(communication)#Types_of_media_effects_on_individuals) poglavje "Družbeni vpliv";
- <https://www.thesocialdilemma.com/> pojdite na ogled;
- <https://www.thesocialdilemma.com/the-film/> oglejte si napovednik.

Vodilna vprašanja:

- Kakšne so razlike, ki ste jih opazili med »tradicionalnimi« mediji in družbenimi omrežji?
- Brali in poslušali ste strokovnjake_inje za tehnologijo o učinkih družbenih omrežji na družbo, še posebej na mladostnike_ce:
 - Ali ste presenečeni_e? Polni_e dvoma? Ste že vedeli_e?
 - Ali menite, da družbena omrežja prinašajo več težav kot koristi? Zakaj (ne)?

Sklicevanje na Bloomovo revidirano taksonomijo:

Na koncu te učne ure bi morali_e učenci_e začeti razmišljati o uporabi spleta in družbenih omrežji ter primerjati svoje vedenje na spletu z drugimi, svojimi vrstniki_cami in po možnosti prejšnjimi generacijami [kognitivna raven 1 - začetek 2.]. Izvajanje dejavnosti skupaj s skupino vrstnikov_c bi jih moralo spodbuditi, da ubesedijo svoj odnos do teme, zato začnite reagirati [afektivna raven 1-2]. Izdelava besedil v NALOGI 1 in 3 in odgovarjanje na vprašalnik v NALOGI 2 jih prisili, da aktivirajo odgovor na vnos, s čimer se okrepi učni proces [psihomotorična raven 1 - začetek 2.].

ravni							
	KOGNITIVNO			AFEKTIVNO		PSIHOMOTORIČNO	
1	Znanje	Spominjanje	x	Prejemanje	x	Dojemanje	x
2	Razumevanje	Razumevanje	(x)	Odzivanje	x	Posnemanje	(x)
3	Aplikacija	Aplikacija		Vrednotenje		Vodeni odziv	
4	Analiza	Analiziranje		Organiziranje		Natančnost	
5	Vrednotenje	Ocenjevanje		Karakterizacija/ponotranjenje		Zapleten očiten odziv	
6	Sinteza	Ustvarjanje				Prilagajanje	

Kompetence:

Učenec_ka se zna orientirati v današnji preobremenjenosti z informacijami: mediji in družbena omrežja.

Povezava z debato: zaveda se kompleksnosti komuniciranja na spletu.

Digitalna pismenost: ogrodje DIGCOMP 2.2 za državljane_ke:

1. Informacijska in podatkovna pismenost – dimenzije 1.1; 1.3: raven znanja 2.

2. Komunikacija in sodelovanje – dimenzije 2.1; 2.2; 2.4: stopnja znanja 2.

3. Ustvarjanje digitalnih vsebin – dimenzija 3.1: stopnja znanja 1.

Učni cilj: Naučiti se, kakšna je komunikacija v digitalni dobi.

Povezava z drugimi moduli: M2 - M5

Učna priprava 2: Razumevanje zavajajočih informacij na spletu

Potreben čas	90 minut
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumeti osnove komuniciranja • Razumeti komunikacije na spletu • Razumeti kako ločiti nepravilne ali napačne informacije od spremenjenih informacij in od namerno škodljivih informacij

Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
2 minuti	Težava: postavitve scene	
2 minuti	To, kar vidimo na internetu, imenujemo »informacijska poplava«. Karkoli iščemo na spletu, skoraj v trenutku dobimo na milijone rezultatov, vse od najnovejših novic od svojih prijateljev_ic in stikov v družbenih omrežjih. Kar je velika prednost. Vprašanje pa je: »Prednost za koga?« Priprava prizorišča: povedi napišite na tablo, učenci_ke naj razmislijo o temi.	
15 minut	Vnos: interaktivna lekcija	
15 minut	Osnove komuniciranja. <ul style="list-style-type: none"> • Definirajte komunikacijo: iz latinščine <i>communicare</i>, kar pomeni deliti ali narediti skupno. • Pokažite predstavitev(-e) in po potrebi pojasnite pojme. 	Predstavitve Komponente komunikacije Komunikacija na spletu
30 minut	Usposabljanje: skupinsko delo	
15 minut	1. NALOGA - Skupinsko delo <ul style="list-style-type: none"> • Ustvarite skupno predstavitev in jo naslovite »Prednosti in slabosti različnih vrst komunikacije«; • Učence_ke razdelite v 4 skupine. Prosite jih, naj na internetu poiščejo prednosti in slabosti: <ol style="list-style-type: none"> 1. Besedna komunikacija, 2. Pisna komunikacija, 3. Nebesedna komunikacija in 4. Vizualna komunikacija, V predstavitvi naj delijo rezultate, vsaki skupini pa naj bodo na voljo 2-3 diapozitivi.	

15 minut	<p>2. NALOGA – Razprava v razredu</p> <p>Kakšna komunikacija prevladuje v današnji digitalni dobi? Kaj pridobimo? Kaj izgublamo?</p> <ul style="list-style-type: none"> Pokažite razredu članek v Aljazeera: kakšna je komunikacijska moč slik v primerjavi z besedilom? 	Članek Al Jazeera
20 minut	Vnos: Predavanje	
20 minut	<p>Predavanje</p> <ul style="list-style-type: none"> Ponazorite znanstveni pristop k analizi informacijske motnje. 	Začetni podatki za predavanje so na voljo v gradivih
30 minut	USPOSABLJANJE + PRENOS: Skupinsko delo	
30 minut	<ul style="list-style-type: none"> Vnaprej pripravite spletni obrazec, ki vsebuje: 1-skupine, 2-povezavo do analiziranega gradiva, 3-vprašanja, na katera morate odgovoriti. Zberite odgovore, delite dokument z razredom, podajte povratne informacije, ko se vam zdi primerno. Razred razdelite v skupine po 3-4, prosite jih, naj poiščejo novice o podnebnih spremembah (povezava z M3) in izberejo vsaj tri članke/videoposnetke/objave o istem določenem dogodku (npr. Vetrne elektrarne/vetrna energija, ekstremno vreme v vaši regiji, subvencije za električne avtomobile, poraba mesa ...). Ali poročajo o isti različici v povezavi z dejstvi? Ali so točni? Ali se njihovo mnenje o dejstvih razlikuje od dejstev samih? Je jasno, kdo je avtor_ica? Ali avtor_ica pripada kakšni organizaciji? Kakšna je ciljna publika? Je članek/video/objava namenjena zavajanju? Ali je namenjen podpori posameznika_ice/organizacije/družbene skupine? So kakšne pripombe? Ali komentarji odobravajo/ne odobravajo navedene informacije? <p>Gradivo: povezava do spletnega obrazca (primer v angleščini) https://forms.gle/mjNuSLSK5D8WVc1t8, kopirajte in naredite svoj obrazec; prenesite preglednico z rezultati, da jo delite z razredom.</p>	

Gradivo za predavanje

Informacijska motnja: napačne informacije, dezinformacije in manipulativne informacije
<https://rm.coe.int/information-disorder-toward-an-interdisciplinary-framework-for-research/168076277c> C. Wardle, H. Derakhshan, Information Disorder, poročilo Sveta Evrope DGI(2017)09

Avtorja, Claire Wardle in Hossein Derakhshan, trdita, da »sodobna družbena tehnologija pomeni, da smo priča ... informacijskemu onesnaženju na svetovni ravni.«

»Z uporabo dimenzij **škoda** in **lažnost**, opisujemo razlike med temi tremi vrstami informacij:

- Napačne informacije vključujejo deljenje napačnih informacij, kjer namen ni škoda. [Lažna povezava-Zavajajoča vsebina]
- Dezinformacija je, ko se napačne informacije zavestno delijo z namenom povzročitve škode. [Lažni kontekst-lažna vsebina-manipulirana vsebina-izmišljena vsebina]
- Manipulativne informacije so deljenje resničnih informacij z namenom povzročitve škode, pogosto s premikanjem zasebnih informacij v javno sfero. [Uhajanje podatkov-Nadlegovanje-Sovražni govor]«

Tri glavne komponente komunikacijskega procesa (pošiljatelj-sporočilo-prejemnik) so preučene kot »elementi« informacijske motnje (str. 6):

ZASTOPNIK_CA

- **Vrsta igralca_ke:** uradni/neuradni
- **Raven organizacije:** nobena/ohlapna/tesna/omrežena
- **Vrsta motivacije:** finančna/politična/socialna/psihološka
- **Raven avtomatizacije:** človek/kiborg/bot
- **Ciljno občinstvo:** člani/družbene skupine/celotne družbe
- **Namen škodovanja:** Da/Ne
- **Namen zavajanja:** Da/Ne

SPOROČILO

- **Trajanje:** dolgoročno/kratkoročno/na podlagi dogodkov
- **Natančnost:** zavajajoče/manipulirano/izmišljeno
- **Zakonitost:** zakonito/nezakonito
- **Vrsta prevaranta:** ne/blagovna znamka/posameznik_ca
- **Cilj sporočila:** posameznik_ca/organizacija/družbena skupina/celotna družba

TOLMAČ_KA

- **Branje sporočila:** hegemonsko/opozicijsko/oogajalsko
- **Sprejeti ukrep:** prezrto/deljeno v podporo/deljeno v nasprotovanju

»Najbolj 'uspešna' problematična vsebina je tista, ki igra na čustva ljudi, spodbuja občutke večvrednosti, jeze ali strahu. To je zato, ker ti dejavniki spodbujajo nadaljnjo skupno rabo med ljudmi, ki se želijo povezati s svojimi spletnimi skupnostmi in »plemeni«. Ker je večina družbenih platform zasnovana tako, da ljudje javno 'nastopajo' z všečki, komentarji ali delitvami, je zlahka razumeti, zakaj čustvena vsebina potuje tako hitro in široko, čeprav smo priča eksploziji preverjanja dejstev in razkritja organizacij.« Ibidem, str. 7

Kompetence:

Učenec_ka se zna orientirati v današnji preobremenjenosti z informacijami: napačne informacije, dezinformacije in napačne informacije.

Povezava z debato: zaveda se prisotnosti nezanesljivih informacij na spletu.

Digitalna pismenost: ogroditve DIGCOMP 2.2 za državljane_ke:

1. Informacijska in podatkovna pismenost – dimenzije 1.1; 1.2: raven znanja 2.

Učni cilj: Spoznati, kako komuniciranje poteka na spletu.

Povezava z drugimi moduli: M3 – M4

Sklicevanje na Bloomovo revidirano taksonomijo:

Na koncu te lekcije učenci_ke poznajo osnove komuniciranja in se začnejo spraševati o tem, kaj najdejo v spletu in družbenih medijih, ki jih uporabljajo, kar je prvi korak kritičnega razmišljanja.

Dejavnosti 1 in 2 jim pomagata utrditi znanje o delovanju komunikacije na spletu. NALOGA 3 jim pomaga uporabiti znanje o komuniciranju na spletu.
 [kognitivni nivo 1-2, začetek 3] [afektivni nivo 1-2, začetek 3] [psihomotorični nivo 2- začetek 3].

ravni	KOGNITIVNO			AFEKTIVNO		PSIHOMOTORIČNO	
1	Znanje	Spominjanje	x	Prejemanje	x	Dojemanje	
2	Razumevanje	Razumevanje	x	Odzivanje	x	Posnemanje	x
3	Aplikacija	Aplikacija	(x)	Vrednotenje	(x)	Vodeni odziv	(x)
4	Analiza	Analiziranje		Organiziranje		Natančnost	
5	Vrednotenje	Ocenjevanje		Karakterizacija/ponotranjenje		Zapleten očiten odziv	
6	Sinteza	Ustvarjanje				Prilagajanje	

Učna priprava 3: Razumevanje zasebnosti in zbiranja podatkov

Potreben čas	90 minut
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumeti kako podjetja zbirajo podatke uporabnikov_ic • Razumeti kdo bi se lahko zanimal za njihov nakup in zakaj • Vrednotiti tveganja za posameznike_ce, skupine, družbe, demokracijo • Spoznati kaj lahko vlade storijo za ureditev zbiranja in prodaje podatkov uporabnikov_ic

Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
5 minut	Težava: Nastavitev scene	
5 minut	<p>»Velik kompromis: na trgu podatkov se morajo uporabniki_ce naučiti zaščititi. Vendar morajo zakoni omejiti in urediti pravico podjetij do zbiranja in prodaje podatkov uporabnikov_ic. Zavaljo človekovih pravic.«</p> <p>Postavitev scene: komentirajte problem, na splošno preverite, kaj učenci_ke vedo o njem.</p>	
20 minut	Vnos: interaktivno predavanje	
20 minut	<p>Podatkovni trg.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definirajte »podatke« v tradicionalnem smislu in v digitalnem kontekstu. • Pokažite predstavitev »Podatkovni trg« in po potrebi pojasnite pojme 	Predstavitev trga podatkov
20 minut	Vnos (alternativa): Video	
20 minut	<p>Oglejte si videoposnetek TED Talk Tristana Harrisa iz leta 2017 »Kako peščica tehnoloških podjetij nadzoruje milijarde umov vsak dan« - »Peščica ljudi, ki delajo v peščici tehnoloških podjetij, vsak dan usmerja misli milijard ljudi, pravi mislec Tristan Harris. Od Facebookovih obvestil do Snapstreakov do samodejnih predvajanj v YouTubu, vsa tekmujejo za eno stvar: vašo pozornost. Harris deli, kako ta podjetja izkoriščajo našo psihologijo za svoj dobiček, in poziva k renesansi oblikovanja, v kateri nas naša tehnologija</p>	

	namesto tega spodbuja, da živimo po časovnici, ki si jo želimo.« Harris pravi, da se to naredi z zbiranjem naših podatkov.	
15 minut	Usposabljanje: razpravljajte o predlogih	
	<ul style="list-style-type: none"> • Z razredom komentirajte naslednje odstavke. Vprašajte, ali bi ti predlogi dosegli cilj varstva zasebnosti. Najprej poiščite pojasnilo. <p>Tehnološke rešitve bi lahko našla tehnološka podjetja z uporabo etičnih norm v svojih dejavnostih (algoritmi sicer lahko delujejo obojestransko), regulacija trga pa je možna le z zakonom. EU je na tem področju dejavna:</p> <p><u>Evropska strategija za podatke * februar 2020</u> Strategija za podatke se osredotoča na to, da so ljudje na prvem mestu pri razvoju tehnologije ter ščitijo in spodbujajo evropske vrednote in pravice v digitalnem svetu. Podatki so bistven vir za gospodarsko rast, konkurenčnost, inovacije, ustvarjanje delovnih mest in družbeni napredek na splošno. Cilj evropske strategije za podatke je ustvariti enotni trg za podatke, ki bo zagotovil globalno konkurenčnost Evrope in suverenost podatkov.</p> <p><u>Zakon o podatkih ** 23. februar 2022</u> ... Predlog zakona o podatkih vključuje: Ukrepi, ki uporabnikom_cam povezanih naprav omogočajo dostop do podatkov, ki jih ustvarijo in ki jih pogosto zbirajo izključno proizvajalci_ke;... Te pobude bodo skupaj sprostile gospodarski in družbeni potencial podatkov in tehnologij v skladu s pravili in vrednotami EU. Ustvaril se bo enotni trg, ki bo omogočal prost pretok podatkov v EU in med sektorji v korist podjetij, raziskovalcev_k, javnih uprav in širše družbe. Medtem ko Zakon o upravljanju podatkov, predstavljen novembra 2020 in o katerem so se zakonodajalci_ke dogovorili_e novembra 2021, ustvarja postopke in strukture za lažjo izmenjavo podatkov med podjetji, posamezniki_cami in javnim sektorjem, Zakon o podatkih pojasnjuje, kdo lahko ustvari vrednost iz podatkov in pod kateri pogoji.</p>	
30 minut	Prenos	
	<u>Debatna dejavnost</u> <ul style="list-style-type: none"> • Razred razdelite na 4 ekipe; • Dve sta za, dva proti; • Dva_e učenca_ki iz vsake ekipe naj podata dve trditvi in ju podpreta z dokazi. Vsak govorec_ke naj ima 2-3 minute časa za govor. Če je čas, naj spregovorijo še drugi_e učenci_ke. 	

	Debatna trditev: »Zahtevali bi, da tehnološka podjetja neposredno zaračunavajo uporabnikom_cam izdelkov tehnoloških podjetij za storitev, namesto da bi uporabnikom_cam dovolila, da plačajo z deljenjem svojih zasebnih podatkov« (Tehnološka podjetja: Google, Apple, Microsoft, Facebook-Meta ...)	
--	---	--

Kompetence:

Učenec_ka lahko razume trg podatkov in tveganja za vse nas.

Povezava z debato: Učenec_ka lahko išče informacije za trditev in jo podpre s primerom.

Digitalna pismenost: ogrodje DIGCOMP 2.2 za državljane_ke:

1. Informacijska in podatkovna pismenost – dimenzije 1.1; 1.2: raven znanja 2.

4. Varnost – Dimenzije 4.2: Stopnja strokovnosti 2.

Učni cilji:

Naučiti se zaščititi zasebne podatke na spletu in preprečiti manipulacijo.

Razumevanje, kaj lahko vlade storijo za ureditev podatkovnega trga.

Povezava z drugimi moduli: M2 - M5

Sklicevanje na Bloomovo revidirano taksonomijo:

Na koncu te lekcije učenci_ke poznajo osnove, kako podjetja zbirajo podatke o uporabnikih_cah in si postavljajo vprašanja o deležnikih_cah. NALOGI 1 in 2 jim pomagata oceniti tveganja in težave, povezane s trenutnim dereguliranim trgom podatkov. NALOGA 3 jim pomaga uporabiti naučeno v debatni dejavnosti.

[kognitivni nivo 1-2, začetek 3] [afektivni nivo 1-2, začetek 3] [psihomotorični nivo 2- začetek 3].

ravni	KOGNITIVNO			AFEKTIVNO		PSIHOMOTORIČNO	
1	Znanje	Spominjanje	x	Prejemanje		Dojemanje	
2	Razumevanje	Razumevanje	x	Odzivanje	x	Posnemanje	x
3	Aplikacija	Aplikacija	x	Vrednotenje	x	Vodeni odziv	x
4	Analiza	Analiziranje	x	Organiziranje	x	Natančnost	x
5	Vrednotenje	Ocenjevanje		Karakterizacija/ponotranjenje		Zapleten očitni odziv	
6	Sinteza	Ustvarjanje				Prilagajanje	

Učna priprava 4: Analiza debatne trditve in digitalna pismenost

Potreben čas	90 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> Analizirati debatno trditev, poiskati ključne besede in interpretirati njihove povezave Iskati po omrežju, da bi našli najboljši način za opredelitev težave in njenega ozadja 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
2 minut	Težava	
2 minut	<p>Analiza debatne trditve je bistvenega pomena za iskanje glavnega vprašanja debate in problema, ki ga predstavlja.</p> <p>»Trditev moramo razčleniti na dele, da bi bolje razumeli, kaj zahteva od nas« MK Desire, »Argumentacija in debata«, 2018. Splet ponuja zlato jamo virov, naš cilj je najti <u>tisto, kar potrebujemo</u>, kar krepi naše veščine digitalne pismenosti.</p> <p>Priprava prizorišča: povedi napišite na tablo, učenci_ke naj razmislijo o temi.</p>	
20 minut	Vložek: interaktivna lekcija	
20 minut	<p>Interaktivna lekcija</p> <ul style="list-style-type: none"> Predstavite temo: Debata se začne s trditvijo, ki mora imeti lastnost diskutabilnosti, spornosti. Prvi korak je iskanje definicije besed, iz katerih je sestavljena. Primeren je slovar, na spletu pa imamo lahko več slovarjev. Besede imajo lahko več pomenov in se uporabljajo v različnih kontekstih ter tvorijo ključni izraz (skupina besed); besede lahko prevzamejo različne pomene, ko jih sestavimo v trditev, odnos, ki ga imajo, vodi do problema, o katerem bomo razpravljali. Preglejte predstavitev »Analiza debatne trditve« od začetka do diapozitiva 12. 	<p>Predstavitev analize debatne trditve (v angleščini)</p>

	Z razredom preglejte nekaj trditev, učenci_ke naj se odločijo, za katero vrsto trditev gre, in poiščite ključne besede in izraze . Viri na povezavah v materialih.	
15 minut	Usposabljanje: skupinsko delo	
	<ul style="list-style-type: none"> Razred razdelite v skupine po 3-4; eden od učencev_k v vsaki skupini, tajnik_ca, bo moral_a zabeležiti korake, skozi katere gre ekipa, da pove zgodbo o svojem iskanju v zadnji NALOGI. Prosite jih, naj: <ul style="list-style-type: none"> <u>poiščejo definicije</u> za posamezne ključne besede, <u>razmislijo o skupinah besed</u> in poiščejo možne povezave, <u>zapišejo možna vprašanja, namenjena raziskovanju debatne trditve</u>; uporabili jih bodo za razširitev svojih raziskav ... (glej primer v materialih) Dajte jim trditev: »V šolah je treba prepovedati mobilne telefone.« (planska debatna trditev) <p>OPOMBA: Kako delujejo iskalniki (SEO optimizacija iskalnikov) Iskalniki delujejo tako, da uporabljajo algoritem, ki vzame vsebino, vneseno v iskalno vrstico, in ustvari rezultate na podlagi nabora pravil in operacij algoritma. 1. Koliko iskalnik meni, da bo stran ustrezna za tisto, kar ste iskali. To lahko na primer temelji na: <ul style="list-style-type: none"> pogostosti, s katero je iskalni izraz najden na spletnem mestu; geolokaciji uporabnika_ce; prejšnji zgodovina iskanja; uporabljenem jeziku (angleščina, španščina itd.); vrsti naprave, uporabljene pri iskanju. </p>	Primer: »V šolah je treba prepovedati mobilne telefone.« (planska debatna trditev) <ul style="list-style-type: none"> Ali obstaja problem? Kaj povzroča težavo? Kako je lahko prepoved rešitev? (-> model) Kdo naj sprejme odločitev? Kdo uporablja mobilnike? (deležniki_ce) Kdo je v šolah? Koga bi to lahko zanimalo? Kdaj ljudje uporabljajo mobilne telefone? Kaj z njimi počnejo? (vpliv) Ali učenci_ke/otroci/učitelji_c e/... uporabljajo svoje mobilne telefone v izobraževalne namene? Je pouk lahko bolj zanimiv, če se lahko uporablja mobilni telefon? Ali bi bilo legitimno prepovedati mobilne telefone? (vrednost)
15 minut	Usposabljanje: izboljšanje vašega spletnega iskanja	
15 minut	<ul style="list-style-type: none"> Naj skupine delajo na dodeljeni debatni trditvi. Po opravljeni prejšnji nalogi bodo morali iskati kratke skupine besed, zato je pametno uporabiti predloge brskalnikov za izboljšanje iskanja (tukaj Google in Bing, »prečiščeno spletno iskanje«). Učencem_kam pokažite naslednje gradivo. <p>Materiali: Pogoste tehnike iskanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> Išči po družbenih omrežjih <p>Če želite iskati po družbenih omrežjih, pred besedo vstavite @. Na primer: @twitter.</p> <ul style="list-style-type: none"> Poiščite ceno <p>Vstavite \$ pred številko. Na primer: fotoaparat \$400.</p> <ul style="list-style-type: none"> Iskanje ključnikov 	

	<p>Pred besedo postavite #. Na primer: #throwbackthursday</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izključite besede iz iskanja <p>Postavite - pred besedo, ki jo želite izpustiti. Na primer, hitrost jaguarja - avto</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poiščite natančno ujemanje <p>Postavite besedo ali frazo med narekovaje. Na primer »najvišja stavba«.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iščite v razponu števil <p>Postavite .. med dve številki. Na primer, fotoaparat \$50..\$100 .</p> <ul style="list-style-type: none"> • Združite iskanja <p>Med vsako iskalno poizvedbo vnesite »ALI«. Na primer maraton ALI dirka .</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poiščite določeno spletno mesto <p>Pred mestom ali domeno postavite »site:«. Na primer site:youtube.com ali site:.gov.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poiščite sorodna spletna mesta <p>Pred spletnim naslovom, ki ga že poznate, vstavite »related:«. Na primer, related:time.com .</p> <p>https://support.google.com/websearch/answer/2466433?hl=sl https://www.lifewire.com/bing-advanced-search-3482817</p>	
Vnos: Učinkovito razumevanje informacij		
	<ul style="list-style-type: none"> • Delite naslednji odlomek: preberite in se o njem pogovorite z razredom. <p><u>Krmarjenje po spletu: določanje smeri in bočno branje.</u></p> <p>Količina informacij ki je trenutno na voljo zahteva strategije in taktike. Raziskovalca s Stanfordske univerze S. Wineburg in S. McGrew pišeta: »Internet je demokratiziral dostop do informacij, vendar je s tem odprla vrata dezinformacijam, lažnim novicam in propagandi, ki se pretvarja za nepristransko analizo. Da bi raziskali, kako ljudje določajo verodostojnost digitalnih informacij, smo vzorčili 45 posameznikov_ic: 10 doktorjev_ic znanosti. Zgodovinarjev_k, 10 poklicnih preverjevalcev_k dejstev in 25 dodiplomskih študentov_k univerze Stanford. Opazovali smo jih, ko so ocenjevali spletne strani v živo in iskali informacije o družbenih in političnih vprašanjih. Zgodovinarji_ke in študenti_ke so pogosto postali žrtve funkcij spletnih mest, ki jih je zlahka manipulirati, kot so uradni logotipi in imena domen. Berejo navpično in ostanejo znotraj spletnega mesta, da ocenijo njegovo zanesljivost. Nasprotno pa preverjevalci_ke dejstev berejo bočno, zapustijo spletno mesto po hitrem pregledu in odprejo nove zavihke brskalnika, da ocenijo verodostojnost izvirnega mesta. V primerjavi z drugimi skupinami so preverjevalci_ke dejstev prišli_e do bolj upravičenih zaključkov v delčku časa.«</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oglejte si videoposnetek prve lekcije https://cor.stanford.edu/curriculum/lessons/intro-to-lateral-reading/ ali https://www.youtube.com/watch?v=SHNprb2hgZU • <i>POMEMBNO: če želite brati stransko, z desno miškino tipko kliknite in »odprite nov zavihek« vzdolž vodoravne osi, tako da uporabite »internetne vire, da izveste več o spletnem mestu in njegovih trditvah«.</i> https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3048994 <p>Materiali: »Lateral Reading: Reading Less and Learning More When Evaluating Digital Information«, Stanford History Education Group Working Paper No. 2017-A1-</p>	

	https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3048994 "Poučevanje bočnega branja: Ocenjevanje, od kod prihajajo informacije, je ključni del odločanja, ali so vredne zaupanja." https://cor.stanford.edu/curriculum/collections/teaching-lateral-reading/	
30 minut	PRENOS: Končno spletno iskanje	
30 minut	NALOGA 3 - Skupinsko delo – spletno iskanje <ul style="list-style-type: none"> Vsaka skupina odgovori na 2-3 vprašanja, ki si jih je zastavila v NALOGI 1. Poskušajo najti odgovore na svoja vprašanja tako, da za vsako primerjajo tri mesta ter poudarjajo podobnosti in razlike. Tajnik_ca skupine spremlja, kaj je skupina naredila na obrazcu/predstavitvi, pri čemer si zapiše, ali menijo, da je spletno mesto cenovno dostopno, in razlog, zakaj je/ne. V zadnjih 10-15 minutah skupine predstavijo rezultat svojega dela. 	

Kompetence:

Učenec_ka zna prepoznati ključne besede in ključne izraze v besedilu.

Povezava z debato: zna analizirati debatno trditev; lahko govori v javnosti.

Digitalna pismenost: okvir DIGCOMP 2.2 za državljane_ke 2022:

1. Informacijska in podatkovna pismenost – dimenzije 1-2-3 2. stopnja znanja

Učni cilji: Naučiti se izvajati raziskave na spletu. Iskanje ključnih besed in izrazov v debatni trditvi ter iskanje eksplicitnih in osnovnih informacij.

Povezava z drugimi moduli: M2, M3, M4, M5

Sklicevanje na Bloomovo revidirano taksonomijo:

Na koncu te lekcije lahko učenci_ke zaznajo eksplicitne in skrite informacije v debatni trditvi ter poznajo osnove natančnega iskanja po spletu. NALOGA 1 in 3 jih vodita pri analizi debatne trditve. V NALOGI 3 uporabijo naučeno in vadijo ustno pismenost.

[kognitivna raven 1-4] [afektivna raven 1-2, začetek 3] [psihomotorična raven 1-3].

ravni	KOGNITIVNO			AFEKTIVNO		PSIHOMOTORIČNO	
1	Znanje	Spominjanje	x	Prejemanje	x	Dojemanje	x
2	Razumevanje	Razumevanje	x	Odzivanje	x	Posnemanje	x
3	Aplikacija	Aplikacija	x	Vrednotenje	(x)	Vodeni odziv	x
4	Analiza	Analiziranje	x	Organiziranje		Natančnost	
5	Vrednotenje	Ocenjevanje		Karakterizacija/ponotranjenje		Zapleten očitni odziv	
6	Sinteza	Ustvarjanje		Prejemanje		Prilagajanje	

Učna priprava 5: Uporaba interneta za učenje

Potreben čas	90 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Oceniti rezultate spletnih iskanj • Spremljati iskanja z orodji brskalnika • Naučiti se poiskati zanesljive vire informacij na spletu, primerjati, kaj objavljajo, podatke, ki jih zagotavljajo, vire, dejstva in dogodke, komentarje • Uporabiti pridobljeno znanje pri analizi debatne trditve 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
2 minuti	Težava	
2 minuti	<p>Ko se skupina pripravlja na debato, je njen cilj raziskati predmetno področje in vedeti čim več o njem, najti gradivo in ovrednotiti vire, tako da lahko njihova ekipa temelji na zanesljivih informacijah o temi.</p> <p>Postavitev scene: stavek napišite na tablo, učenci_ke naj razmišljajo o temi.</p>	
30 minut	Vnos: predavanje	
	<p>Predavanje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odprite dokument na povezavi v gradivu in ga komentirajte z razredom ter razdelite kopijo skupinam (skupine naj bodo iste kot v učni pripravi 4). <p><u>Kontrolni seznam testa CRAAP</u></p> <p>Ko iščete po spletu, da bi našli informacije in gradivo za svojo stran, je bistveno, da ostanete ciljno usmerjeni (trditve->vprašanja, ki ste jih postavili pri analizi), prav tako pa je koristno voditi evidenco spletnih mest, ki jih obiščete. Zato morate oceniti tudi zanesljivost spletnih mest, ki jih odprete med iskanjem, test CRAAP pa vam daje dragocene smernice.</p> <p>Materiali:</p> <p>https://heatonlrc.weebly.com/uploads/1/2/3/1/12316775/heaton_lrc_craap_checklist.pdf</p>	<p>Predstavitev analize debatne trditve (v angleščini)</p>
60 minut	Usposabljanje: skupinsko delo	

30 minut	<p>1. NALOGA - Skupinsko delo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skupine naj ostanejo iste kot v učni uri 4 in nadaljujejo z delom na isti trditvi [tajnik_ca beleži korake, skozi katere gre ekipa]. • Prosite jih, naj: Poiščejo ključni izraz teme, npr. »prepoved mobilnih telefonov«, »prepoved mobilnih telefonov v šoli«. Izberite 4 spletne strani, dve za zagovorniško stran in dve za negacijsko. Skupine naj ovrednotijo spletno mesto v skladu s kontrolnim seznamom CRAAP in si zabeležijo rezultate (nasvet: obvezno poiščite članke o spletnem mestu/podjetju). <p>Materiali: »V šolah je treba prepovedati mobilne telefone.« (planska debatna trditev)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ali obstaja problem? • Kaj povzroča težavo? • Kako je lahko prepoved rešitev? (-> model) • Kdo naj sprejme odločitev? • Kdo uporablja mobilnike? (deležniki_ce) Kdo je v šoli? Koga bi lahko zanimalo? • Kdaj ljudje uporabljajo mobilne telefone? Kaj z njimi počnejo? (vpliv) • Ali učenci_ke/otroci/učitelji_ce/... uporabljajo svoje mobilne telefone v izobraževalne namene? • Je pouk lahko bolj zanimiv, če se lahko uporablja mobilni telefon? • Ali bi bilo legitimno prepovedati mobilne telefone? (vrednost) 	
30 minut	<p>NALOGA 2 (tudi prenos) - <u>Razprava v razredu: izmenjava izkušenj</u></p> <p>Vsaka skupina razredu predstavi rezultate svojega ocenjevanja: Aktualnost, Ustreznost, Avtoriteta, Natančnost, Namen.</p>	

Kompetence:

Učenec_ka se nauči ocenjevati informacije na spletnih mestih.

Povezava z debato: zna oceniti zanesljivost vira informacij; zna analizirati debatno trditev; lahko govori v javnosti.

Digitalna pismenost: okvir DIGCOMP 2.2 za državljane_ke 2022:

1. Informacijska in podatkovna pismenost – dimenzije 1-2-3 – raven znanja 3

Učni cilji:

Naučiti se izbrati zanesljive vire informacij na spletu.

Povezava z drugimi moduli: M2, M3, M4, M5

Sklicevanje na Bloomovo revidirano taksonomijo:

Na koncu te lekcije učenci_ke razumejo tehnike za ocenjevanje zanesljivosti spletnih mest. NALOGA 1 jih vodi pri ocenjevanju zanesljivosti spletnih strani. V NALOGI 2 uporabijo naučeno in vadijo govorne spretnosti.

[kognitivna raven 1-5] [afektivna raven 1-3] [psihomotorična raven 1-3, začetek 4].

ravni							
	KOGNITIVNO			AFEKTIVNO		PSIHOMOTORIČNO	
1	Znanje	Spominjanje	x	Prejemanje	x	Dojemanje	x
2	Razumevanje	Razumevanje	x	Odzivanje	x	Posnemanje	x
3	Aplikacija	Aplikacija	x	Vrednotenje	x	Vodeni odziv	x
4	Analiza	Analiziranje	x	Organiziranje		Natančnost	(x)
5	Vrednotenje	Ocenjevanje	x	Karakterizacija/ponotranjenje		Zapleten očitni odziv	
6	Sinteza	Ustvarjanje				Prilagajanje	

Učna priprava 6: Analiza deležnikov

Potreben čas	90 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Razumeti okolje in strani, vpletene v spor • Odkriti točke spopada v polemiki • Prepoznati vplive odločitev na deležnike_ce in njihove možne reakcije • Uporabljati digitalna orodja za optimizacijo sodelovanja na spletu 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
2 minuti	Težava	
2 minuti	<p>Če obstaja problem, pride do polemike, ker se ljudje, ki so vpleteni morda ne strinjajo glede rešitve ali celo glede problema, raje pa imajo »status quo«. So deležniki_ce in analiza debatne trditve mora upoštevati njihove interese in reakcije, ki bi jih lahko imeli na idejo.</p> <p>Postavitev scene: stavek napišite na tablo, učenci_ke naj razmišljajo o temi.</p>	
20 minut	Vnos: predavanje	
	<ul style="list-style-type: none"> • Do sedaj je bila naša pozornost usmerjena v iskanje zanesljivih informacij na spletu. Zdaj se osredotočamo na pripravo na debato, na dano trditve, definiranje korakov, potrebnih za izgradnjo timske linije. • Oglejte si predstavitev: nekatere dele ste že obravnavali v učni pripravi 4. in 5.; <ul style="list-style-type: none"> • Vrste trditve so bile predstavljene v učni pripravi 4: dejstvo, vrednost, planska [opomba: nekatere trditve dejstev so lahko tudi trditve vrednosti, odvisno od vašega pristopa do njih; najpogostejša vrsta v WS so planske] • ključne besede in ključni izrazi (glejte učno pripravo 4) • osredotočanje na deležnike_ce, vplive in reakcije (prosojnice 13–21) <p>Iskanje debatnih trditve https://idebate.net/resources/debatabase</p>	<p>Predstavitev analize debatne trditve (v angleščini)</p>

	https://noisyclassroom.com/debate-topics/	
50 minut	Usposabljanje	
20-25 minut	<p>1. NALOGA - Skupinsko delo</p> <ul style="list-style-type: none"> Skupine naj ostanejo iste kot v prejšnjih urah in nadaljujejo z delom na isti trditvi [tajnik_ca beleži korake, skozi katere gre ekipa]. »V šolah je treba prepovedati mobilne telefone.« (planska debatna trditev). Učenci_ke si zapisujejo <ul style="list-style-type: none"> individualno razmišljanje poročanje in deljenje, eden deli spletni dokument razprava in odločitev <p>Materiali: dokument/predstavitev vsake skupine</p>	
	<p>2. NALOGA – Razprava v razredu</p> <ul style="list-style-type: none"> Delite dokumente na spletu z razredom. Razprava učitelja_ice in razreda o možnih najmočnejših argumentih za in proti. <p>Materiali: Dokumenti vseh skupin, zbrani v skupni datoteki.</p>	
40 minut	Prenos: obrnjena učilnica	
	<p><u>OBRNJENA UČILNICA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Z učenci_kami delite predstavitev »Argumentacija«; (v angleščini) in jim povejte, da bi bilo dobro, če bi se srečali na spletu v skupinah, kot so jih oblikovali v razredu, in skupaj pregledali diapozitive. V naslednji uri bomo predstavitev ponovili in odgovorili na morebitna vprašanja. 	

Kompetence:

Učenci_ke so sposobni analizirati debatno trditev in upoštevati motivacijo zainteresiranih strani v polemiki.

Povezava z debato: zna prepoznati zainteresirane strani, vključene v trditev, kontekst, vpliv, ki bi ga politika lahko imela nanje, in možne reakcije.

Digitalna pismenost: okvir DIGCOMP 2.2 za državljane_ke 2022:

1. Informacijska in podatkovna pismenost – dimenzije 1-2-3 – raven znanja 3

2. Komunikacija in sodelovanje – Dimenzije 2.1- 2.2- 2.3- 2.4- 3. stopnja znanja.

Učni cilji: Naučiti se izboljšati svoje sposobnosti prepoznavanja in razvrščanja vseh vpletenih strani v sporu; izboljšati sposobnosti sodelovanja.

Povezava z drugimi moduli: M2, M3, M4, M5

Sklicevanje na Bloomovo revidirano taksonomijo:

Na koncu te lekcije lahko učenci_ke razumejo okolje in strani, vpletene v spor, prepoznajo vplive odločitev na deležnike_ce in njihove možne reakcije, zaznajo točke spopada, uporabljajo digitalna orodja za učinkovito spletno sodelovanje, strukturirajo rezultate svojih iskanje v zemljevidih in besedilu.

[kognitivna raven 1-5] [afektivna raven 1-4] [psihomotorična raven 1-4].

ravni							
	KOGNITIVNO			AFEKTIVNO		PSIHOMOTORIČNO	
1	Znanje	Spominjanje	x	Prejemanje	x	Dojemanje	x
2	Razumevanje	Razumevanje	x	Odzivanje	x	Posnemanje	x
3	Aplikacija	Aplikacija	x	Vrednotenje	x	Vodeni odziv	x
4	Analiza	Analiziranje	x	Organiziranje	x	Natančnost	x
5	Vrednotenje	Ocenjevanje	x	Karakterizacija/ponotranjenje		Zapleten očitni odziv	
6	Sinteza	Ustvarjanje				Prilagajanje	

Učna priprava 7: Spletno timsko delo

Potreben čas	90 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Uporabljati digitalna orodja za učinkovito spletno sodelovanje • Učenje strukturiranja argumentov • Prispevanje k strukturi časovnice ekipe 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
2 minuti	Težava	
2 minuti	<p>Delanje zapiskov je osebno, povezano je z individualnim učnim stilom in pristopom k realnosti. Vendar pogosto v življenju in vedno v formalni debati, zmagajo ali izgubijo ekipe, ne posamezniki_ce.</p> <p>Sodelovanje je bistvena državljanska veščina in internet jo lahko izboljša: družbena omrežja, platforme, aplikacije ... nekatere so lahko hitrejše, nekatere bolj specifične od drugih. Izbira je ogromna.</p> <p>Priprava scene: stavek napišite na tablo, učenci_ke naj razmišljajo o temi.</p>	
58 minut	Vnos	
	<p>1. NALOGA – Možganska nevihta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prosite učence_ke, naj odgovorijo na naslednja vprašanja: <p>Kako bi organizirali gradivo svojih raziskav trditve, da bi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • trditve vaših argumentov bile prikazane z obrazložitvijo, zainteresiranimi stranmi, dokazi in vplivi, povezanimi z njimi, • imeli možne protiargumente v vzporednem položaju, • delili dokument s sodebaterji_kami, tako da lahko vsi_e prispevajo, brez prekrivanja ali brisanja, • delali na spletu v svojem ritmu, • vodili evidenco sprememb, • sintetizirali in preslikali ekipno linijo? <ul style="list-style-type: none"> • Pustite učencem_kam, da razpravljajo in predlagajo rešitve: šola ima morda namensko platformo, ki ponuja e-pošto, klepet, besedilne dokumente, videokonference, razred pa je lahko že usposobljen za uporabo orodij. • Predlagajte jim shemo, ki jo lahko uporabijo, preoblikujejo, prilagodijo svojim potrebam: delite z njimi datoteko: »Primeri shem za strukturiranje timske linije«, 	

	<p>str. 1 (glejte spodaj).</p> <ul style="list-style-type: none"> Naj skupine razpravljajo o tem, kako bi želele organizirati svoje zamisli. Nato jim predlagajte, naj uporabijo <i>Kialo</i>, (v isti datoteki, str. 2) . (glej materiale) 	
30 minut	Usposabljanje	
30 minut	<p>Interaktivna lekcija: <u>Uporaba KIALO za izmenjavo idej in oblikovanje ekipe</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Obiščite stran na https://www.kialo-edu.com/ <p>Primere ustvarite pred lekcijo, tako da lahko prikažete osnovne funkcije aplikacije. Povabite učence_ke tako, da ustvarite povezavo [Hitreje, vendar lahko dostopa vsak s povezavo] ali tako, da jih povabite po e-pošti, kot razred ali kot ekipe [traja dlje, pridružiti se bodo morali Kialu, kar je varno, vendar jih boste povabili tudi v vse ostale aktivne Kiala primere https://support.kialo-edu.com/hc/en-us/articles/360035225932-Try-Out-a-Kialo-Classroom-Debate-for-High-School-#h_b2e76e0f-69a9-4853-a74f-44bb6e1947fe]</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>Učenci_ke delajo na trditvi »Prepovedali bi TikTok.«</u> Skupine, vsak učenec_ka posebej na drugi napravi, če je mogoče, uporabijo svojo stran za razpravo na Kialu, da zabeležijo argumente ZA in argumente PROTI, ki jih predlagajo za uporabo v svoji časovnici, obrazložitev in dokaze, ki so jih našli v komentarjih. Objave lahko všečkajo, tako da je razvidno, kateri so bolj prepričljivi za ekipo. Vzorec se samodejno posodablja. 	

Kompetence:

Učenci_ke na spletu sodelujejo pri strukturiranju argumentov z uporabo brezplačnih aplikacij, posebej namenjenih debati.

Povezava z debato: lahko sodeluje pri strukturiranju argumentov in timske linije.

Digitalna pismenost: okvir DIGCOMP 2.2 za državljane 2022:

1. Informacijska in podatkovna pismenost – dimenzije 1.1-1.2-1.3 Raven znanja 3-4.
2. Komunikacija in sodelovanje – Dimenzije 2.1- 2.2- 2.3- 2.4- Raven znanja 2-3.

Učni cilji: Naučiti se uporabljati digitalna orodja za učinkovito spletno sodelovanje; Učenje strukturiranja argumentov; Prispevanje k strukturi časovnice ekipe.

Povezava z drugimi moduli: M2, M3, M4, M5

Sklicevanje na Bloomovo revidirano taksonomijo:

Na koncu te lekcije lahko učenci_ke uporabljajo digitalna orodja za učinkovito spletno sodelovanje, razumejo, kako strukturirati argumente v zemljevidih in besedilu.

[kognitivna raven 1-4] [afektivna raven 1-3, začetek 4] [psihomotorična raven 1-4].

ravni							
	KOGNITIVNO			AFEKTIVNO		PSIHOMOTORIČNO	
1	Znanje	Spominjanje	x	Prejemanje	x	Dojemanje	x
2	Razumevanje	Razumevanje	x	Odzivanje	x	Posnemanje	x
3	Aplikacija	Aplikacija	x	Vrednotenje	x	Vodeni odziv	x
4	Analiza	Analiziranje	x	Organiziranje	(x)	Natančnost	x
5	Vrednotenje	Ocenjevanje		Karakterizacija/ponotranjenje		Zapleten očiten odziv	
6	Sinteza	Ustvarjanje				Prilagajanje	

Izroček

Primer 1

UTEMELJITEV – DOKAZI – POMEMBNOST:

Argument 1 , najmočnejši; drugi argumenti mu morajo logično slediti/izpeljati/podpirati/so skladen z njim: Utemeljitev: pojasnjuje, zakaj je vaša trditev resnična ali pomembna
Dokazi: primeri, dejstva, statistika, ki dokazuje da je vaš argument veljaven
Pomembnost: zakaj je tvoj argument pomembno, za koga, kaj je vpliv, kdo je v dobrem, kdo je oškodovan?...

Argument 2 , ... (enaki postopki kot Argument 1)

Argument 3 , ... (enaki postopki kot Argument 1) TOČKE

SPORA

ZAGOVORNISKA STRAN	Točke spora, trki	NEGACIJSKA STRAN

Primer 2: navpična in horizontalna argumentacija

Trditev:			
Argument (n)	Teza		
Utemeljitev ▶ ↓	razlog1	razlog2	razlog3
Dokazi	Razlog 1- dokaz1	Razlog2 - dokaz1	Razlog3 - dokaz1
	Razlog 1- dokaz2	Razlog2 - dokaz2	Razlog3 - dokaz2

Primer 3

MISELNI VZOREC (enega narišite, ali naj ga nariše učenec_ka na tablo).

Pustite skupine da se pogovorijo o približnem načinu s katerim bi najraje organizirali svoje ideje.

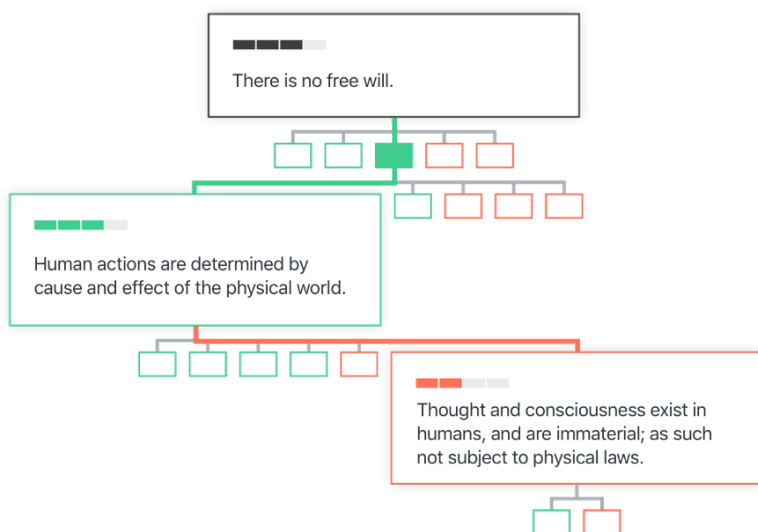
Potem jim predlagajte da uporabijo *Kialo*.

Uporaba KIALO za deljenje idej in gradnjo timske linije

<https://www.kialo-edu.com/>

Izobraževalna različica Kiala je popolnoma brezplačna in ponuja preslikavo argumentov, zasnovano za uporabo v razredu. Kot je zapisano na strani: »Jasna, vizualno privlačna oblika olajša sledenje logični strukturi diskusije in olajša preiščeno sodelovanje. Kialovo poslanstvo je spodbujati dobro utemeljeno razpravo na spletu.

Na <https://www.kialo-edu.com/tour> lahko najdete »Razišči kompleksna vprašanja s Kialo, razprave lahko jasno vizualizirate kot interaktivno drevo z argumenti za in proti. Na vrhu vsake razprave je **trditev**, ki jo avtor_ica podpira ali izpodbija. Vsaka od teh tez se lahko naknadno razcepi še v druge teze, ki trditev podpirajo ali izzivajo.

Ustvarjanje razprav in vabljenje članov_ic je intuitivno. Vsi_e udeleženci_ke debat lahko vidijo vzorec in besedilo s predlaganimi argumenti z dodanimi komentarji. Struktura je jasna in jo je mogoče spremeniti. Glej tudi [Drevo argumentov](#).

Učna priprava 8: Ustvarjanje digitalnih argumentov

Potreben čas	90 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	•	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
2 minuti	Težava	
2 minuti	<p>Debatna ekipa mora strukturirati argumente, ki tvorijo koherentno in prepričljivo celoto. Morda bodo želeli začeti delati ali na ekipni liniji ali posameznih argumentih, a na koncu mora biti strategija ekipe očitna.</p> <p>Priprava scene: stavek napišite na tablo, učenci_ke naj razmišljajo o temi.</p>	
10 minut	Vnos: obrnjena učilnica	
	<p>Priprava na debato – Samostojno timsko delo doma</p> <ul style="list-style-type: none"> Nekaj dni pred to učno uro učencem_kam povejte debatno trditev in jim povejte naj se pripravijo, lahko delajo na spletu ali v živo. Povejte jim, da bo žreb določil če bodo za ali proti, tako da se morajo pripraviti na obe strani. Dajte jim nekaj čas, da zberejo zadnje misli in vprašanja v razredu. Pogovorite se o tem, kako je potekala priprava pred razredom. 	
70 minut	Usposabljanje	
10 minut	<ul style="list-style-type: none"> Učenci_ke, organizirani v ekipe, so se pripravili_e na debato o trditvi, ki so jo izvedeli nekaj dni prej. Z razredom preglejte vlogo govorcev_k v Wsdebatnem formatu in jim povejte, da bo čas konstruktivnih govorov 4 minute, saj bo zavrnitev cilj naslednjih ur, zaključni govori pa bodo trajali 2-3 minute. Povejte razredu, da bosta debatirali dve ekipi, ostali_e učenci_ke bodo delali zapiske in po koncu debate podali povratne informacije o moči argumentov, skladnosti skupine in o tem, kdo jih je 	

	najbolj prepričal. • Izžrebajte in dve ekipi naj izvedeta debato	
60 minut	Izvedite debato v WS formatu.	
20 minut	Prenos	
10 minut	Učenci_ke, ki niso debatirali_e, podajo povratno informacijo debaterjem_kam	
10 minut	Učitelj_ica daje povratne informacije tako o debati kot o povratnih informacijah učencev_k	

Kompetence:

Učenec_ka je sposoben_na strukturirati argumente o temi in deliti timsko linijo z ekipo.

Povezava z debato: zna strukturirati močne argumente in deliti prepričljivo ekipno linijo z ekipo; lahko uporablja splet za sodelovanje in komunikacijo z ekipo.

Digitalna pismenost: okvir DIGCOMP 2.2 za državljane_ke 2022:

1. Informacijska in podatkovna pismenost – dimenzije 1.1-1.2-1.3 Raven znanja 3-4.

2. Komunikacija in sodelovanje – Dimenzije 2.1- 2.2- 2.3- 2.4- Stopnja znanja 3-4, začetek 5.

Učni cilji: Naučiti se izboljšati lastne veščine pri oblikovanju dobro strukturiranega debatnega predmeta v skladu z drugimi člani ekipe; izmenjavo idej tudi z uporabo spleta za izboljšanje sodelovanja.

Povezava z drugimi moduli: M2, M3, M4, M5

Sklicevanje na Bloomovo revidirano taksonomijo:

- Na koncu te lekcije lahko učenci_ke oblikujejo temo, strukturirajo argumente in tvorijo skupino.

[kognitivna raven 1-5, začetek 6] [afektivna raven 1-4] [psihomotorična raven 1-5].

ravni	KOGNITIVNO			AFEKTIVNO		PSIHOMOTORIČNO	
1	Znanje	Spominjanje	x	Prejemanje	x	Dojemanje	x
2	Razumevanje	Razumevanje	x	Odzivanje	x	Posnemanje	x
3	Aplikacija	Aplikacija	x	Vrednotenje	x	Vodeni odziv	x
4	Analiza	Analiziranje	x	Organiziranje	x	Natančnost	x
5	Vrednotenje	Ocenjevanje	x	Karakterizacija/ponotranjenje		Zapleten očiten odziv	x
6	Sinteza	Ustvarjanje	(x)			Prilagajanje	

Učna priprava 9: Digitalne veščine in aktivno poslušanje

Potreben čas	90 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Sprejeti bistvo tega, kar poslušamo, in bistvo v mislih utrditi. • Bistvo zapisati v dobro organizirane zapiske. • Prepoznati priložnosti za zavrnitev v debati. • Uporabljati digitalna orodja za optimizacijo sodelovanja na spletu. 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
2 minuti	Težava	
2 minuti	<p>Ko ste v debati določili vsebino svojega debatnega predmeta, imate tudi predstavo o možnih argumentih nasprotnikov_c, tako da se lahko počutite pripravljene; vendar je debata stvar »hic et nunc«. V debati ne zmaga samo argumentacija, gre za soočenje dveh ekip, ki lahko prepričata sodnike_ce v določenem času, ključni element pa je zavrnitev.</p> <p>To pomeni pozorno poslušanje in osredotočeno zapisovanje, skupaj s skupinskim delom.</p> <p>Postavitev scene: stavek napišite na tablo, učenci_ke naj razmišljajo o temi.</p>	
20 minut	Vnos	
20 minut	<p>Razprava v razredu Projicirajte to sliko.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kako dolgo lahko traja naša koncentracija? • Se lahko zaradi motivacije dlje zberemo? • Koliko besedne komunikacije si lahko zapomnimo? • Koliko se o videu/predavanju spomnite kmalu po koncu? Po enem dnevu? Mesec? • Si pri pouku običajno delate zapiske? • Ali morate pred testom pregledati svoje zapiske? • Podčrtajte naslednje točke: <p>Poslušanje je zmožnost natančnega sprejemanja in interpretiranja sporočil v komunikacijskem procesu (tu se osredotočamo na verbalno komunikacijo, saj je naš cilj</p>	

	<p>debata, čeprav ima v njej vlogo tudi govornica telesa). Opazimo lahko pet stopenj procesa poslušanja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Prejemanje</u> [kaj reče govorec_ka nasprotne ekipe] 2. <u>Razumevanje</u> [deli govora, argument, sklepanje, dokazi ...] 3. <u>Spominjanje</u> [kar je pomembno za naš položaj] 4. <u>Ocenjevanje</u> [kar je mogoče ovreči v našo korist] 5. <u>Odziv</u> [v obliki zavrnitve med govori naše ekipe in točke informacij v nezaščitenem času govorov naših nasprotnikov]. 	
30 minut	Usposabljanje: Aktivno poslušanje	
15 minut	<ul style="list-style-type: none"> • Oglejte si prvi govor debate na trditev »Verjamemo da so računalniki boljši od knjig«. Učenci_ke naj si ne delajo zapiskov. Na koncu govora prosite učence_ke, da vam povejo: <ul style="list-style-type: none"> • trditev in teze • navedene argumente • točke sklepanja, ki se jih lahko spomnijo • dokaze • naj si učenci_ke med seboj pomagajo in v sodelovanju poskušajo določiti strukturo poslušanega govora (<u>verjetno bodo predlagali uporabo sheme za pripravo debate, ki so jo predhodno izbrali</u>). <p>Materiali:</p>	
15 minut	<p>Delo v razredu, vsak_a učenec_ka zase</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ponovno zaženite video, da si ogledate drugi govor (05:40); [povejte jim, da bo govorka začetni del govora posvetila negaciji]; tokrat učenci_ke beležijo argumente, sklepanje in dokaze. • Ko je govor končan, učenci_ke delajo v skupinah po 5, pregledajo zapiske, ki so si jih naredili_e, in razpravljajo o logiki zapisovanja. • En_a učenec_ka iz vsake skupine predstavi rezultate razredu. Učenci_ke naj si med seboj pomagajo in skupaj poskušajo opredeliti strukturo poslušanega govora (<u>verjetno bodo predlagali uporabo sheme za pripravo debate, ki so jo predhodno izbrali</u>). <p>Materiali: https://noisyclasroom.com/video/this-house-believes-that-computers-are-better-than-books/</p>	
10 minut	Vnos – kako delati na spletu	
10 minut	<ul style="list-style-type: none"> • Timska strategija je usmerjena v zmago v debati, zato je treba uporabiti ustrezno taktiko. Kar zadeva zavrnitev, 	

	<p>mora ekipa najti taktiko, ki upošteva osebni način zapisovanja vsakega_e člana_ice, vendar se morajo <u>dogovoriti o skupni obliki IN hitrem načinu posredovanja svojih zapiskov naslednjemu_i govorcu_ki.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Danes mnogi_e debaterji_ke uporabljajo samolepljive listke, tudi različnih barv, ki se odzivajo na skupno logiko (npr., da prejemnik_ca ve, od koga je). • Če debata poteka na spletu, veliko debaterjev_k uporablja aplikacije za sporočanje: izbira je ogromna, svetujemo da: <ul style="list-style-type: none"> • uporabite tistega, ki ste ga najbolj vajeni, oz. trenirajte vnaprej na drugem • pred začetkom debate se dogovorite za okrajšave, kot je A1 za argument 1, »NEG-A1-dokazi-natrpana podzemna železnica: povečajte število voženj z metrojem« (nanaša se na NALOGO 2) • besedilni dokument je mogoče uporabiti, vendar traja dlje • ko sporočilo prispe, vsak_a debater_ka zabeleži na papir • ko debater_ka vaše ekipe govori, je/ga/jih ne motite. 	
30 minut	Usposabljanje – odgovorite preko sodelovanja na spletu	
10 minut	<p>NALOGA 3 – Spletna aktivnost v skupinah</p> <ul style="list-style-type: none"> • V ekipah po 3-4 osebe, sklicevanje na prejšnji videoposnetek; SPLETNA dejavnost, tudi če pouk poteka v živo. Polovica skupin pripravi zavrnitev na prvi govor, druge na drugi govor z aplikacijo po lastni izbiri. • V tej aktivnosti NI GOVORENJA, [kot bi dejansko bilo na debati]. 	
20 minut	<p>Simulacija zavrnitve razprave</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zavrnitev: Enemu_i od članov_ic ekipe je dovoljeno govoriti in zavrniti prvi govor; in enemu_i od članov_ic ekipe je dovoljeno govoriti in zavrniti drugi govor, pri čemer ima za zavrnitev minuto ali minuto in pol časa (prilagojeno glede na raven izkušenj). Ostali_e učenci_ke poslušajo, ne govorijo, delajo zapiske. • Ko imajo vse skupine svoj govor, razred deli izkušnjo: <ul style="list-style-type: none"> • Katero aplikacijo so uporabili? • Je bilo učinkovito? • Ali so kaj zapisali na osebne liste? • Na katerih točkah morajo vaditi? • Kako težko je bilo ne govoriti? 	

Kompetence:

Učenec_ka zna aktivno poslušati, si zapomniti zanimivosti in si jih zapisovati; lahko deli zapiske s skupino.

Povezava z debato: lahko spremlja govore nasprotne ekipe in opazi točke, ki jih je treba zavrniti; lahko z ekipo deli opombe o najdenem.

Digitalna pismenost: okvir DIGCOMP 2.2 za državljane_ke 2022:

2. Komunikacija in sodelovanje – Dimenzije 2.1- 2.2- 2.4- Stopnja znanja 4.

Učni cilji: Naučiti se izboljšati svoje sposobnosti poslušanja in beleženja, da pripravi učinkovit odgovor, ki ovrže argumente nasprotnikov_ic; deljenje zapiskov z drugimi v kratkem času prek spleta.

Povezava z drugimi moduli: M2, M3, M4, M5

Sklicevanje na Bloomovo revidirano taksonomijo:

Na koncu lekcije lahko učenci_ke aktivno poslušajo, si zapomnijo in si zapisujejo zanimivosti; lahko delijo zapiske s skupino.

[kognitivna raven 1-5] [afektivna raven 1-4] [psihomotorična raven 1-5].

ravni	KOGNITIVNO			AFEKTIVNO		PSIHOMOTORIČNO	
1	Znanje	Spominjanje	x	Prejemanje	x	Dojemanje	x
2	Razumevanje	Razumevanje	x	Odzivanje	x	Posnemanje	x
3	Aplikacija	Aplikacija	x	Vrednotenje	x	Vodeni odziv	x
4	Analiza	Analiziranje	x	Organiziranje	x	Natančnost	x
5	Vrednotenje	Ocenjevanje	x	Karakterizacija/ponotranjenje		Zapleten očiten odziv	x
6	Sinteza	Ustvarjanje				Prilagajanje	

Učna priprava 10: Uporaba digitalnih medijev za debato

Potreben čas	90 minut	
Ciljna skupina	<i>Učenci_ke od 13 do 18 let, učenci_ke debaterji_ke</i>	
Cilji učne ure	<ul style="list-style-type: none"> • Vaditi debato v razredu • Strukturirani govori ob upoštevanju formata debate (WS, 6 minut vsak konstruktiven govor in 3 minute vsak zaključni) • Uporaba digitalnih/nedigitalnih orodij za optimizacijo sodelovanja 	
Čas	Tema, cilj, navodilo, metoda	Komentarji, gradiva
0 minut	Težava	
	<p>Obrnjena učilnica – pred predavanjem: učenci_ke se srečajo v živo ali na spletu, da se pripravijo na debato na trditev, ki ste jim jo povedali (zgledujte se po trditvah, ki ste jih spoznali do zdaj, si oglejte https://idebate.net/resources/debatatabase, https://noisyclassroom.com/debate-topics/ ali pa izhajajte iz današnjih vročih vprašanj ali tem, ki se preučujejo v razredih).</p> <p>Če potrebujete še več pomoči pri pripravi debate v razredu, si oglejte to spletno stran, in še en drug projekt:</p> <p>https://noisyclassroom.com/blog/hosting-and-organising-your-own-debating-competition/</p> <p>https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/project-result-content/e852829d-58c2-4182-a2fe-1a395714344d/03_how_to_organize_debate_comp_pub.pdf”</p>	
5 minut	Vnos	
5 minut	<p>Žrebajte in tako ekipam dodelite njihov položaj, zagovorniška ali negacijska stran. Naj učenci_ke zasedejo svoje mesto. Če je možno, naj debato sodijo vsaj 3 sodniki_ce.</p> <p>Preberite debatno trditev in po vrsti kličite govorce_ke v skladu s formatom WS.</p>	
60 minut	Usposabljanje	
60 minut	<p>Čas - 6 minut vsak konstruktivni govor x 6 (=36 minut.), 3 minute vsak zaključni govor x 2 (=6 minut.); čas za sodnike_ce; povratne informacije. Računajte vsaj 1 uro.</p> <p>Ob koncu debate se udeležencem_kam zahvalite in povabite vse k aplavzu.</p>	

30 minut	Prenos	
	<p>Čas odločanja; Povratne informacije ekipam. Sodniki_ce si vzamejo nekaj minut, da pregledajo svoje zapiske o debati, odločijo, kdo je zmagal, in se na kratko pogovorijo o povratnih informacijah, ki jih morajo dati.</p> <p>Ekipe naj prejmejo povratne informacije. Sledite »sendvič modelu«, pozitivno/za izboljšanje/pozitivno.</p> <ul style="list-style-type: none">• Odločite se, koliko debat želite imeti. Organiziranje manjšega turnirja bi bila odlična ideja s certifikati in nagradami ter po možnosti z občinstvom	